YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

ROMANTİK İLİŞKİLERDE BAĞLANMA STİLLERİNİN, ALDATMA EĞİLİMİ VE DUYGU DIŞAVURUMUNU YORDAMA GÜCÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kübra UĞUZ

Lefkoşa
Haziran, 2023

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

ROMANTİK İLİŞKİLERDE BAĞLANMA STİLLERİNİN, ALDATMA EĞİLİMİ VE DUYGU DIŞAVURUMUNU YORDAMA GÜCÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kübra UĞUZ

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Ezgi ULU

Lefkoşa
Haziran, 2023

Onay

Kübra UĞUZ tarafından hazırlanan **"Romantik İlişkilerde Bağlanma Stillerinin , Aldatma Eğilimi ve Duygu Dışavurumunu Yordama Gücü"** başlıklı tez, kapsam ve nitelik açısından kalite standartlarına uygunluğu ile ilgili ..... Anabilim/ Anasanat Dalında Yüksek Lisans/ Doktora Tezi olarak 16.06.2023 tarihinde kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri	Adı – Soyadı	İmza
Juri Başkanı:	Doç.Dr.Ece Müezzin	.....
Juri Üyesi:	Dr.Psk.Fahriye Balkır	.....
Danışman:	Doç.Dr.Ezgi Ulu	.....

Anabilim/ Anasanat Dalı Başkanı Onayı

06../07./2023

..... Doç. Dr. Meryem KARADİL

Ünvan, Ad-Soyad

Anabilim/Anasanat Dalı Başkanı

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

...../...../ 20...

Prof. Dr. Kemal Hüsnü Can Başer

Enstitü Müdürü

Etik İlkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Kübra UĞUZ

13.07.2023

Teşekkür

Uzmanlık tez sürecimdeki araştırmanın gerçekleşmesinde, yönlendirmeleri ve sabrı ile benden desteğini hiç esirgemeyen Doç. Dr. Ezgi ULU'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Kübra UĞUZ

Özet

Romantik İlişkilerde Bağlanma Stillerinin, Aldatma Eğilimi ve Duygu Dışavurumunu Yordama Gücü

UĞUZ, Kübra

Yüksek Lisans, Klinik Psikoloji Bilim Dalı

Haziran 2023, 107 sayfa

Bu çalışmanın amacı, 18 yaş ve üzeri yetişkin bireylerin romantik ilişkilerde bağlanma stillerinin, aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumunun yordama gücünün incelenmesidir. Bu çalışma, kesitsel desenli bir nicel araştırma türüdür ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın evreni, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan 18 yaş ve üzeri 384 yetişkin bireylerden oluşmaktadır. Uygun örnekleme yöntemi kullanılarak 304 kadın ve 80 erkek olmak üzere toplam 384 kişi dahil olmuştur. Bu araştırmada katılımcılara Demografik Bilgi Formu, İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA), Aldatma Eğilimi Ölçeği (AEÖ) ve Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri (DDTE) uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularında, katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile korkulu ilişki puanları arasında, negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu; katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile öfke puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu ve öfke puanları, mutluluk puanları, kayıtsız ilişki puanları ve korkulu ilişki puanları, birlikte aldatma eğilimi puanlarını anlamlı bir şekilde yordadığı tespit edilmiştir. Çalışmanın sonucu dahilinde, kayıtsız ve korkulu ilişki stilinin, aldatma eğilimi üzerinde etkili olduğu anlaşılmıştır. Klinisyenlerin olası bir danışman için bağlanma stillerine hakim olması ve mevcut danışman için hangi bağlanma stiline sahip olduğuna nedenleri ile beraber hakim olması aldatma eğilimlerinin ortaya çıkaracağı sorunlar açısından daha verimli bir çözüm sürecini sağlayacağı düşünülmektedir.

***Anahtar kelimeler**:* Bağlanma Stilleri, Aldatma Eğilimleri, Duygu Dışavurumları

Abstract

The Predicting Power of Attachment Styles on Deception Tendency and Expression of Emotions in Romantic Relationships

UĞUZ, Kübra
Msc, Department of Clinical Psychology
June 2023, 107 pages

The aim of this study is to examine the predictive power of attachment styles, cheating tendencies and emotion expression in romantic relationships of adults aged 18 and over. This study is a type of quantitative research with a cross-sectional pattern and a relational survey model was used. The universe of this research consists of 384 adult individuals aged 18 and over living in the Turkish Republic of Northern Cyprus. A total of 384 people, 304 women and 80 men, were included using the appropriate sampling method. In this study, Demographic Information Form, Relationship Scales Questionnaire (PSA), Deception Tendency Scale (PES) and Emotional Expression Styles Inventory (EMSI) were applied to the participants. In the findings of the study, there was a negative and weak correlation between the participants' deception tendency scores and their fearful relationship scores; It was determined that there was a statistically significant, positive and weak relationship between the cheating tendency scores of the participants and their anger scores, and anger scores, happiness scores, indifferent relationship scores and fearful relationship scores together predicted cheating tendency scores significantly. As a result of the study, it was understood that the indifferent and fearful relationship style was effective on the tendency to cheat. It is thought that clinicians' mastery of attachment styles for a potential counselor and which attachment style they have for the current counselor together with their reasons will provide a more efficient solution process in terms of problems that may arise from cheating tendencies.

Keywords: *Attachment Styles, Cheating Tendencies, Expressions of Emotion*

İçindekiler

Onay Sayfası i
Etik İlkelere Uygunluk Beyanı ii
Teşekkür iii
Özet iv
Abstract v
İçindekiler vi
Tablolar Listesi ix
Kısaltmalar xi

BÖLÜM I

Giriş 1
Problem Durumu 1
Araştırmanın Amacı 3
Araştırmanın Alt Amaçları 3
Araştırmanın Önemi 3
Araştırmanın Sınırlılıkları 4
Tanımlar 4

BÖLÜM II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar 5
Romantik İlişki 5
Romantik İlişkilerin Oluşumu ve Sürdürülmesi 5
Bağlanmanın Tanımı 7
Bağlanma Kuramı 8
Aldatma 12
Aldatma Kavramı ve Aldatma Eğilimi 12
Aldatma Türleri... 14
Aldatmanın Nedenleri... 17
Aldatmanın Sonuçları... 19

Duygu Dışavurumu... 20
Duygu Dışavurumunun Tanımı... 20
Kuramsal Açıdan Duygu Dışavurumu... 21
Duygu Dışavurumu Tarzları 22
Mutluluk ve Dışavurumu 22
Üzüntü ve Dışavurumu... 23
Öfke ve Dışavurumu... 24
İlgili Araştırmalar... 26
Bağlanma stilleri ile ilgili yapılan araştırmalar... 26
Aldatma ile ilgili yapılan araştırmalar... 27
Duygu dışavurumu ile ilgili yapılan araştırmalar... 29

BÖLÜM III

Yöntem 32
Araştırma Modeli 32
Evren ve Örneklem 32
Veri Toplama Araçları 34
Demografik Bilgi Formu 34
İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA) 34
Aldatma Eğilimi Ölçeği (AEÖ) 34
Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri 35
Verilerin Toplanması 36
Verilerin Analizi 36
Çalışma Planı ve Süreci 39

BÖLÜM IV

Bulgular 40

BÖLÜM V

Tartışma 60

BÖLÜM VI

Sonuç ve Öneriler 77

Sonuç 77
Öneriler 78
Kaynakça 80
EKLER 100
Ek-1 Aydınlatılmış Onam Formu 100
Ek-2 Katılımcı Bilgilendirme 101
Ek- 3 Sosyodemografik Bilgi Formu 102
Ek-4 İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA) 103
Ek- 5 Aldatma Eğilimi Ölçeği (AEÖ) 104
Ek-6 Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri 105
Ek-7 Ölçek İzinleri 106
Ek- 8 Etik Kurul Onayı 107
Ek-9 İntihal Raporu 108

Tablolar Listesi

Sayfa No

Tablo 1. Örneklemin Sosyo-demografik Özelliklerinin Dağılımı..... 33

Tablo 2. Aldatma Eğilimi Ölçeğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler..... 37

Tablo 3. İlişki Ölçekleri Anketine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler 38

Tablo 4. Duygu Dışavurum Tarzları Envanterine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler... 38

Tablo 5. Aldatma Eğilimi Ölçeğinin Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları 40

Tablo 6. Aldatma Eğilimi Ölçeğinin Yaşa Göre ANOVA Sonuçları 40

Tablo 7. Aldatma Eğilimi Ölçeğinin Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları 41

Tablo 8. Aldatma Eğilimi Ölçeğinin Gelir Durumuna Göre ANOVA Sonuçları 41

Tablo 9. Aldatma Eğilimi Ölçeğinin Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları 42

Tablo 10. Aldatma Eğilimi Ölçeğinin Romantik İlişki Durumuna Göre T Testi Sonuçları 42

Tablo 11. İlişki Ölçekleri Anketinin Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları..... 43

Tablo 12. İlişki Ölçekleri Anketinin Yaşa Göre ANOVA Sonuçları..... 44

Tablo 13. İlişki Ölçekleri Anketinin Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları..... 45

Tablo 14. İlişki Ölçekleri Anketinin Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları..... 46

Tablo 15. İlişki Ölçekleri Anketinin Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları..... 48

Tablo 16. İlişki Ölçekleri Anketinin Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları..... 49

Tablo 17. Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları50

Tablo 18. Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Yaşa Göre ANOVA Sonuçları 51

Tablo 19. Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları 52

Tablo 20. Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Gelir Durumuna Göre ANOVA Sonuçları 53

Tablo 21. Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları 54

Tablo 22. Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Romantik İlişki Durumuna Göre T Testi Sonuçları 55

Tablo 23. Aldatma Eğilimi Ölçeği, İlişki Ölçekleri Anketi ve Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları 56

Tablo 24. İlişki Ölçekleri Anketi ve Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Aldatma Eğilimi Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları 58

Kısaltmalar

AEÖ	Aldatma Eğilimi Ölçeği
İÖA	İlişki Ölçeği Anketi
DDTE	Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

BÖLÜM I

GİRİŞ

Romantik ilişkiler insan hayatında önemli bir yer tutar ve insanların çoğu hayatlarının bir döneminde romantik bir ilişki içinde olmaktadırlar. Ancak, romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumları gibi faktörlerin ilişkiyi nasıl etkilediği konusunda araştırmalar yapılmaktadır (Adaylar, 2021).

Bağlanma stilleri, bir bireyin ilişkilerde nasıl davrandığını belirleyen bir kavramdır. Bağlanma stilleri genellikle çocukluk döneminde oluşur ve kişinin ilişkilerindeki davranışlarını etkilemektedir. Güvenli bağlanma stiline sahip bireyler, ilişkilerinde daha sağlıklı bir iletişim kurabilirken, kaygılı ve kaçınan bağlanma stillerine sahip bireylerin ilişkileri daha az sağlıklı olabilmektedir (Nacar ve Gökkaya, 2019).

Aldatma eğilimleri, bir ilişkideki bağlılık düzeyini ve sadakat duygusunu etkileyen bir faktördür. Aldatma, birçok ilişkiyi sonlandıran ve ciddi problemlere yol açan bir davranıştır. Aldatma eğilimleri, kişinin bağlanma stilinden ve partneriyle yaşadığı sorunlardan kaynaklanabilir (Kubat, 2012).

Duygu dışavurumları da romantik ilişkilerde önemli bir faktördür. Duyguların açıkça ifade edilmesi, sağlıklı bir iletişimi teşvik ederken, duyguların bastırılması veya ifade edilmemesi, ilişkide problemlere yol açabilir. Ayrıca, partnerlerin birbirlerinin duygularını anlaması ve desteklemesi de sağlıklı bir ilişkinin önemli bir parçasıdır (Kara, 2023).

Bu çalışma, romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma, romantik ilişkilerin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesinde önemli olan faktörleri anlamaya ve ilişki problemlerinin nedenlerini belirlemeye yardımcı olabilir.

Problem Durumu

Bağlanma stilleri, romantik ilişkilerdeki önemli bir faktördür ve bireylerin diğer kişilerle ilişki kurma biçimlerini yansıtır. Güvenli bağlanma stiline sahip

bireyler, ilişkilerde daha fazla güven, bağlılık ve samimiyet gösterirken, kaygılı veya kaçınan bağlanma stillerine sahip bireyler daha az güven ve bağlılık gösterme eğilimindedirler (Sümer, 2006). Bu nedenle, bağlanma stilleri, romantik ilişkilerdeki sağlıklı iletişim ve bağlılık düzeyleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir.

Aldatma eğilimi, romantik ilişkilerdeki diğer bir önemli faktördür ve çiftler arasındaki güveni önemli ölçüde azaltabilir. Aldatma, ilişkilerin sona ermesine neden olabileceği gibi, var olan problemleri de daha da kötüleştirebilir (Sığırcı, 2010). Bu nedenle, aldatma eğiliminin nedenleri ve etkileri, romantik ilişkilerdeki sorunların anlaşılmasına ve çözülmesine yardımcı olabilir. Bağlanma stillerinin aldatma eğilimleri ve duygusal dışavurumlarla ilişkisi konusunda yapılmış bir dizi araştırma bulunmaktadır. Bu araştırmalar genellikle bağlanma teorisi ve ilişki psikolojisi alanlarında yer almaktadır. Bu çalışmalarda, farklı bağlanma stillerine sahip bireylerin ilişkilerindeki aldatma eğilimleri, duygusal dışavurumlar ve ilişki memnuniyeti arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara rastlanabilmektedir (Kara, 2013; Dursun, 2016)

Bu konuya dayalı bir araştırmanın yapılmasının önemli nedenlerinden biri, literatürdeki araştırmaların çeşitlilik göstermesi ve bazı açıklıkların bulunmasıdır. Araştırmanın temel problem durumu, bağlanma stillerinin aldatma eğilimleri ve duygusal dışavurumlarla ilişkisi konusundaki mevcut bilgilerin eksikliği veya çelişkili olmasıdır. Örneğin, bazı çalışmalar güvensiz bağlanma stillerine sahip bireylerin daha yüksek aldatma eğilimine sahip olduğunu gösterirken, diğer çalışmalar bu ilişkiyi doğrulamamıştır. Benzer şekilde, bazı araştırmalar güvensiz bağlanma stillerinin duygusal dışavurumları etkilediğini bulurken, diğerleri bunu desteklememiştir.

Örnek olarak, Rhoades ve Stanley (2010) tarafından yapılan bir çalışma, güvensiz bağlanma stillerinin aldatma eğilimleriyle ilişkili olduğunu bulmuştur. Araştırmada, bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve ilişki memnuniyeti arasındaki ilişkiyi incelemek için 123 çiftten veri toplanmıştır. Sonuçlar, güvensiz bağlanma stillerine sahip olan bireylerin daha yüksek aldatma eğilimine sahip olduğunu göstermiştir. Ancak, bu sonuçlar Çavuşoğlu (2017) tarafından yapılan bir başka çalışma tarafından çelişkili bir şekilde bulunmuştur. Bu çalışmada, bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişki 217 çift üzerinde incelenmiştir.

Sonuçlar, güvensiz bağlanma stillerine sahip bireyler arasında aldatma eğiliminin anlamlı bir şekilde yüksek olmadığını göstermiştir. Dolayısı ile bu araştırmanın problem sorusu "romantik ilişkilerdeki bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumunun yordama gücü var mıdır?" şeklindedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, 18 yaş ve üzeri yetişkin bireylerin romantik ilişkilerde bağlanma stillerinin, aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumunun yordama gücünün incelenmesidir.

Araştırmanın Alt Amaçları

1) Katılımcıların aldatma eğilimleri ile sosyodemografik bilgiler (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, gelir durumu, medeni durum) ile arasında farklılık var mıdır?

2) Katılımcıların bağlanma stilleri ile sosyodemografik bilgiler (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, gelir durumu, medeni durum) ile arasında farklılık var mıdır?

3) Katılımcıların duygu dışa vurumları ile sosyodemografik bilgiler (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, gelir durumu, medeni durum)ile arasında farklılık var mıdır?

4) Romantik ilişkilerde bağlanma stillerinin, aldatma eğilimi ile duygu dışavurumun arasında bir ilişki var mıdır?

5) Katılımcıların bağlanma stilleri ve duygu dışavurumlarının aldatma eğilimi üzerinde yordayıcı etkisi var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Bağlanma stilleri, insanların ilişki kurma, sürdürme ve sonlandırma şekillerini etkileyen önemli bir faktördür. Önceki araştırmalar, güvenli bağlanma stillerinin daha sağlıklı ilişkilerle ilişkili olduğunu göstermiştir (Erözkan, 2005; Majidova ve İpek, 2019). Ancak, bağlanma stillerinin aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumları gibi diğer faktörlerle nasıl ilişkili olduğu hala araştırılması gereken bir alandır.

Aldatma, romantik ilişkilerin sık karşılaşılan bir sorunudur ve birçok çiftin ilişkisini tehdit edebilir. Önceki araştırmalar, aldatmanın kişilik özellikleri, bağlanma stilleri ve diğer faktörlerle ilişkili olduğunu göstermiştir (Özer ve Cihan-Güngör, 2012; Kaya, 2021). Ancak, bu faktörlerin birbirleriyle nasıl ilişkili olduğu ve aldatmanın nasıl önlenebileceği hala araştırılmaktadır.

Duygu dışavurumu, romantik ilişkilerdeki diğer bir önemli faktördür. Önceki araştırmalar, duygu dışavurumunun ilişkiler üzerindeki etkilerini incelemiş ve çiftlerin daha fazla duygusal açıklık göstermesinin daha sağlıklı ilişkilerle ilişkili olduğunu göstermiştir (Eren, 2021). Ancak, farklı bağlanma stillerinin duygu dışavurumu üzerindeki etkileri hala araştırılmaktadır.

Bu çalışmanın önemi, romantik ilişkilerdeki bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumları gibi faktörlerin birbirleriyle nasıl ilişkili olduğunu ve çiftlerin daha sağlıklı ve mutlu bir ilişki kurmalarına nasıl yardımcı olabileceğini anlamamıza yardımcı olmasıdır. Aynı zamanda romantik ilişkilerdeki bağlanma stilleri, aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumunun yordama gücünün daha önce çalışılmamış olmasından dolayı literatüre katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir. Aynı zamanda ilişki terapistleri ve diğer uzmanlar tarafından kullanılabilir ve çiftlerin ilişkilerindeki problemleri çözmek için öneriler sunabilir. Ayrıca, bu çalışma, genel olarak insanların ilişkilerle nasıl başa çıktıklarını ve hangi faktörlerin ilişkilerde etkili olduğunu anlamamıza yardımcı olabilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırmanın çalışma grubu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan 18 yaş ve üzeri yetişkin bireyler ile sınırlıdır.

2. Aştırmamızda elde edilen bulgular kullanacağımız veri toplama araçlarından elde edilen veriler ve kullanacağımız veri analiz yöntemi ile sınırlıdır.

Tanımlar

Romantik İlişki: Kişilerin gönüllü olarak kabul ettikleri tutku, yakınlık ve bağlılığı içeren yakın ilişki türüdür (Connoly vd., 2011).

Bağlanma Stilleri: Bebeklikte başlayan ve çocuklukta geliştirilen bağlanma biçimlerine benzer bir yetişkin davranış sistemidir (Hazan ve Shaver, 1987).

Aldatma: Birliktelik yaşayan iki kişi dışında, başka bir kişinin duygusal romantik veya cinsel olarak müdahil olması, ilişki içindeki tarafların güveninin zedelenmesine ve yapılan anlaşmaların zarar görmesidir (Hall ve Fincham, 2006).

Duygu Dışavurumu: Duygu dışavurumu, duygular sonucunda ortaya koyulan davranışsal tepkiler olarak açıklanmaktadır (Araz ve Erkuş, 2014).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Romantik İlişki

Bireyin bilişsel, duygusal ve kimlik gelişiminde ebeveyn-çocuk ilişkisi, arkadaşlık ilişkisi ve romantik ilişki gibi yakın ilişkilerin önemli rol oynadığı bilinmektedir (Ryan ve Deci, 2000). Yakın ilişkiler, karşılıklı sevgi, saygı ve kabulü içeren kişilerarası ilişkiler olarak tanımlanmaktadır (Hendrick ve Hendrick, 2000). Romantik ilişki, duygusal ve fiziksel yakınlık ile karakterize olan bir yakın ilişki türüdür (Moss ve Schwebel, 1993). Diğer yakın ilişkilerden farklı olarak romantik ilişkilerin başlangıç zamanının ergenlik ve ilk yetişkinlik dönemi olduğu ileri sürülmektedir.

Romantik İlişkilerin Oluşumu ve Sürdürülmesi

Romantik ilişkilerin oluşum ve gelişim sürecini inceleyen birçok araştırmacıya göre romantik ilişkilerin başlangıcı ergenlik dönemine tekabül etmektedir (Laursen ve Williams, 1997; Steinberg, 2007). Erikson'un (1968) psikososyal gelişim kuramına göre romantik ilişkinin temelleri bireyin kimliğini keşfetmeye başladığı ve akranlarla yakın ilişkiler kurduğu ergenlik döneminde atılmaktadır. Bu atılan temel bireye, yakınlığa karşı yalıtılmışlık evresi olarak adlandırılan ilk yetişkinlik döneminde ise duygusal ilişkileri başlatma ve sürdürme becerisi kazandırmaktadır. Bununla birlikte, romantik ilişkilerin başlatılması ve sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi için ergenlik döneminden ziyade yaşamın erken dönemlerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Sigelman ve Rider (2018), bebeklik döneminde ebeveynle kurulan güvenli ilişkinin çocukluk döneminde akranlarla uyumlu bir ilişki kurmayı, ergenlik döneminde yakın ve samimi ilişkilere sahip olmayı ve genç yetişkinlik döneminde olumlu romantik ilişkileri başlatma ve sürdürmeyi sağladığını ileri sürmektedir. Connoly ve McIsaac (2009) göre romantik ilişkilerin başlaması ve sürdürülmesinde üç aşama tanımlamıştır: romantik çekime giriş, romantik ilişkilerin keşfedilmesi ve ikili romantik bağların değerlendirilmesi. İlk aşama olan romantik çekime giriş aşaması çoğunlukla ergenlik döneminin ilk başlarında gerçekleşmektedir. Bu

aşamada bireylerin hemcinsleriyle konuştukları konuların içeriği değişmekte ve romantik ilişkiler bu içeriğin büyük bir çoğunluğunu oluşturmaktadır. Romantik çekimi keşfetmeye başlayan ergen bireyler bu duygularını karşı tarafa açabilmekte veya tek taraflı aşk olarak yaşayabilmektedir (Connoly ve McIsaac, 2009). Daha ilerleyen zamanlarda bireyler romantik ilişkiyi deneyimlemek için flört davranışında bulunabilmektedir.

Romantik ilişkinin ikinci aşaması, romantik ilişkileri deneyimlemeye daha açık olunan ve bu deneyimlerin akran grubu tarafından da desteklendiği bir süreçtir. Bu aşamadaki romantik ilişkiler çoğunlukla flört düzeyinde, geçici ve yoğunluğu az ilişkiler olmakla birlikte yetişkinlik dönemindeki ilişkilerin temelini de oluşturabilmektedir. İkili romantik bağların değerlendirilmesi aşaması, ergenlik döneminin sonlarında ve ilk yetişkinliğin başlangıcında gerçekleşmektedir. Bu aşamada bireyler yetişkinlerin ilişkilerine benzer bir şekilde ilişkiler kurmaya başlarlar. Bu dönemde yaşanan ilişkiler çoğunlukla duygu yoğunluğu yüksek, kuvvetli bir bağ gerektiren ciddi ilişkilerdir (Connoly ve McIsaac, 2009).

Romantik ilişkilerin başlamasında yaşın önemli bir rol oynamasının yanı sıra, aile, arkadaş çevresi, geçmiş deneyimler, kültür ve olası partnerlerin nitelikleri gibi birçok bireysel ve toplumsal faktör işin içine girmektedir. Ergenlik döneminde başlayan romantik ilişkiler bireyin akran grubunda bir statüye sahip olmasını sağlamakta ve psikososyal gelişimine destek olmaktadır (Furman ve Shaffer, 2003; Laursen ve Williams, 1997). Bununla birlikte, romantik ilişkiye sahip olan bireyler ilişkisi ile ilgili birtakım stres verici olaylar yaşayabilmekte (Zimmer-Gembeck, 2002) veya partnerlerine daha fazla zaman ayırmaya başladıkları için arkadaşlık ilişkilerinde bozulmalar meydana gelebilmektedir (Laursen ve Williams, 1997).

Romantik bir partnere sahip olmanın olumlu ve olumsuz taraflarının birlikte değerlendirilmesi, ilişkinin sürdürülmesi veya bitirilmesi konusunda bireylere bir fikir vermektedir. Bununla birlikte, partnerin fiziksel çekiciliği, romantik ilişkinin başlamasında önemli bir rol oynamaktadır (Santrock, 2011). Romantik ilişki kurulacak partnerin fiziksel olarak çekici bulunması fizyolojik uyarılmayı sağladığı için ilişkinin başlangıcında fiziksel çekicilik her iki cinsiyet için de oldukça önemlidir. Fiziksel çekicilik ilişkiyi başlatmak için çoğu zaman yeterli olsa da ilişkiyi sürdürmede yakınlık, güven ve anlayış gibi faktörler ön plana çıkmaktadır

(Hazan ve Shaver, 1994; Santrock, 2011). Romantik ilişkilerin sürdürülmesinde partnerlerin duygusal, bilişsel ve fiziksel olarak yakın/benzer olmasını ifade eden yakınlık kavramı önemlidir (Huston ve Levinger, 1978). Partnerlerin eğitim düzeyi, sosyoekonomik düzey, kültür, dil ve din gibi ortak özelliklerinin olmasının birbirlerine daha yakın hissetmelerini sağladığı ve ilişkiyi sürdürmeye yardımcı olduğu düşünülmektedir (Clark ve Reis, 1988; Santrock, 2011).

Yakınlık; fiziksel, duygusal ve bilişsel yakınlığın yanı sıra bağlılık ve karşılıklılığı da içeren geniş bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Moss ve Schwebel (1993) birbirlerine karşı yakınlık ve bağlılık duyan bireylerin ilişkiyi sürdürmek için çabaladıklarını (karşılıklılık ilkesi) fakat tüm bunların bir ilişkiyi sürdürmede yeterli olmadığını ileri sürmektedir. Romantik ilişkinin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi için partnere yönelik olumlu tutum, davranışsal katılım ve aidiyet duygusu gibi tamamlayıcı ögelere ihtiyaç duyulmaktadır (Huston ve Levinger, 1978; Moss ve Schwebel, 1993). Romantik ilişkiler doğası gereği birbirinden farklı ve bireylere özgü olsa da birtakım temel ve tamamlayıcı ögelerin birçok romantik ilişkide ortaya çıktığı görülmektedir (Korkmaz, 2020).

Bağlanmanın Tanımı

Bağlanma, literatürde “attachment” ve “bonding” sözcükleri ile ifade edilen bir kavramdır. “Attachment” sözcüğü, “bebeğin anneye bağlanması”na karşılık gelirken, “bonding” sözcüğü ise “anne ve bebeğin birbirine karşı duygusal bağı” anlamına gelmektedir (Koptur ve Emül, 2017). Yaşamın ilk günlerinde başlayan bağlanma süreci, duygusal yönü ağır basan, doğal bir süreçtir. Bağlanma kavramı; olumlu tepkilerin belli bir kişiye yöneltilmesi, vaktin önemli bir kısmının ilgili kişi ile geçirilmek istenmesi, korkuya sebebiyet veren her tür olay, durum ya da obje karşısında öncelikli olarak söz konusu kişinin aranmak istenmesi gibi duygu ve davranış örüntülerini kapsar. Başka birine karşı yakınlık aramak ve devam ettirmek şeklinde tanımlanabilecek olan bağlanma davranışının durumsal faktörlerle paralel olarak arttığı veya azaldığı bilinmektedir. Ayrıca, bağlanma davranışlarının olumsuz koşullarda dahi dayanıklılığını koruduğu ve uzun süreli olduğu gözlenmektedir (McNamara ve diğerleri, 2019; Güleşen ve Yıldız, 2013). Bu bağlamda, söz konusu teori, bakım veren ile bakım alan arasında olan bilişsel, duygusal ve davranışsal ilişkiye açıklık getirmektedir (Kavlak ve Şirin, 2007).

Bağlanma Kuramı

Bağlanma Kuramı (Bowlby, 1978) yaşamın erken döneminde anneyle/bakım verenle kurulan ilişkinin bir bağlanma yaşantısıyla sonuçlanarak bireyin tüm hayatı boyunca etkili olacağını ileri sürmektedir. Psikososyal Gelişim Kuramına (Erikson, 1968) benzer şekilde ebeveynle kurulan ilişkinin önemine vurgu yapan bu kuram, farklı bağlanma stillerine sahip olan bireylerin yetişkinlik dönemindeki kişilerarası ilişkilerinin de farklı olacağı görüşüne dayanmaktadır. Bağlanma Kuramı başlangıçta, bebeklerin ve küçük çocukların annelerinden ayrıldıklarında sergilediği davranışları gözlemleme yoluyla ortaya çıkmış bir yaklaşımdır. Bowlby (1969) bazı bebeklerin annelerinden ayrıldıklarında ayrılma kaygısı yaşarken bazı bebeklerin yaşamadığını gözlemlemiştir.

Bowlby'nin (1979) araştırmalarını geliştiren Ainsworth ve Bell (1970) Yabancı Durum Değerlendirmesi adını verdikleri araştırmalarında bebeklerin annelerinden ayrıldıklarında verdikleri tepkileri incelemiştir. Bu incelemeler sonucunda, üç farklı davranış biçiminin ortaya çıktığını; ilk gruptaki bebeklerin anneleri odadan ayrıldıklarında huzursuz olup kaygılandıklarını fakat bir süre sonra sakinleştiklerini (güvenli bağlanma), ikinci gruptaki bebeklerin ise ilk gruptaki bebeklere benzer şekilde huzursuz olduklarını ve bu huzursuzluğu anneleri gelene kadar dindiremediklerini (kaygılı bağlanma) rapor etmiştir. Güvenli ve kaygılı bağlanan bebekler arasındaki farkın ortaya çıktığı bir diğer durum ise farklı bağlanma stiline sahip olan bu bebeklerin odadaki yabancı kişilere karşı tepkilerine ilişkindir. Güvenli bağlanan bebekler yabancı kişilere karşı güvensizlik hissetmez ve onlar tarafından verilen telkini kabul ederken kaygılı bağlanan bebeklerin yabancı kişilerin telkinlerine ağlama ve bağırma tepkileri verdiği görülmüştür (Ainsworth ve Bell, 1981).

Üçüncü gruptaki bebekler ise anneleri odadan ayrıldıklarında ve odaya yabancı biri dahil olduğunda herhangi bir kaygı ve huzursuzluk belirtisi göstermemiş, annelerinin odaya dönmesi karşısında ise tepkisiz kalmışlardır. Anneleri ve yabancı bir kimse arasında ayrım gözetmeyen bu bebeklerin herhangi bir ayrılma kaygısı yaşamadığı ve bu bebeklerin kaçınan bağlanma stiline sahip olduğu ileri sürülmüştür. Tüm bunlara ek olarak, bireylerin farklı bağlanma stillerine sahip olduğu ve farklı bağlanma stillerine sahip bireylerin farklı davranışlar sergilediği

birçok ampirik çalışma tarafından doğrulanmıştır (Cassidy ve Kobak, 1978; Hazan ve Shaver, 1987; Howe, 2011; Sigelman ve Rider, 2017).

Bowlby'nin (1978) açıkladığı gibi, yaşamın erken dönemlerinde bakım verenle kurulan ilişki, üç farklı bağlanma stiliyle sonuçlanır: güvenli bağlanma, kaçınan bağlanma ve kaygılı bağlanma. Ancak, Hazan ve Shaver (1987) tarafından yapılan araştırmada, yetişkin bireylerin romantik ilişkilerinde, ebeveynleriyle kurdukları bağlanma stiline benzer bir bağlanma örüntüsüne sahip oldukları ileri sürülmüştür. Araştırmacılar, 14-82 yaş aralığındaki bireylerin romantik ilişki deneyimlerini ve bağlanma stillerini inceleyerek, ebeveynle kurulan bağlanma stili ile romantik partnerle kurulan bağlanma stili arasında büyük ölçüde benzerlik olduğunu tespit etmişlerdir (Hazan ve Shaver, 1987).

Bu bölümde, üç temel bağlanma stili romantik ilişkiler temelinde detaylı bir şekilde tanımlanacaktır.

Güvenli Bağlanma: Bowlby (1978) tarafından açıklanan güvenli bağlanma kavramı, bebeğin bakım vereninin fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını yeterli ve tutarlı bir şekilde karşılaması sonucunda ortaya çıkan bağlanma stilini ifade eder. Bebeklerin düzenli ve yeterli beslenmesi, anneleri tarafından ağladıklarında yatıştırılmaları, yeterli fiziksel ve duygusal yakınlık görmeleri, bebeğin temel güven duygusunun gelişimi için kritik önem taşır. Güvenli bağlanma için bebeğin ihtiyaçlarının yeterli ve tutarlı bir şekilde karşılanması gereklidir. Tutarsızlık, bebeğin ihtiyaçlarının karşılanmaması ya da yetersiz kalması, temel güven duygusunu zedeleyerek bebeğin kaygılanmasına neden olabilir (Bowlby, 1978). Güvenli bağlanma gelişen bebekler, annelerinden bir süreliğine ayrıldığında kaygılanırlar, ancak annelerinin geri döneceğini bildikleri için bu kaygıyı kendi kendilerine giderebilirler (Ainsworth ve Bell, 1981; Bowlby, 1978).

Bağlanma yaşantısı, bireylerin kendilerine ve çevrelerine yönelik birtakım zihinsel temsiller oluşturmasını sağlamakta, birey benliğini bu zihinsel temsillere uyumlu bir şekilde inşa etmektedir (Bowlby, 1988). Güvenli bağlanan bireyler, kendilerinin sevilebilir biri olduğuna ve insanlara güvenebileceğine yönelik geliştirdiği inanç sayesinde olumlu bir benlik algısına sahiptir (Hazan ve Shaver, 1987; Bartholomew ve Horowitz, 1991). Güvenli bağlanmanın bireye sağladığı temel

düşünce insanların güvenilir ve dünyanın tehlikesiz bir yer olduğuna ilişkindir. Bununla birlikte, güvenli bağlanan bireyler zamanında karşılanmış olan temel fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmaya devam edeceğine yönelik bir inanç geliştirerek diğer insanlarla güven dolu bir ilişki kurabilmektedirler (Ainsworth ve Bell, 1981; Cassidy ve Kobak, 1978).

Hazan ve Shaver'ın (1987) yaptığı araştırmada, bireylerin erken dönemdeki bağlanma stillerinin romantik ilişkileri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, güvenli bağlanan yetişkinlerin romantik ilişkileri daha samimi, dürüst, arkadaşça ve güvenilir olarak tanımlandığı görülmüştür. Bu nedenle, bebeklik döneminde oluşan temel güven duygusu yetişkinlik döneminde de sürmektedir ve güvenli bağlanan bireyler insanlara güven duygusu ile yaklaşıp, yakın ilişkiler kurmaya daha istekli hale gelmektedirler (Glasser, 2003; Hazan ve Shaver, 1987).

Kaygılı Bağlanma: Kaygılı bağlanma, bebeğin bakım vereninin tutarsız bir şekilde ihtiyaçlarını karşılaması sonucunda ortaya çıkan bağlanma stilini ifade eder (Bowlby, 1978). Bu durumda, anne veya bakım verenin temel bakım ve sevgi ihtiyacını tutarsız bir şekilde karşılaması, bebeğin belirsizlik ve güvensizlik hissi yaşamasına neden olur (Ainsworth ve Bell, 1981). İhtiyaçlarının karşılanıp karşılanmayacağına yönelik şüphe duyan bebek, annesinin yanından ayrıldığı durumda ayrılma kaygısı yaşamakta ve huzursuzluk hissetmektedir. Annesinin tekrar geri dönüp dönmeyeceğinden emin olamayan bebek ağlama ve bağırma davranışını annesi tekrar yanına gelene kadar sürdürmekte, bu süre zarfında yabancı biriyle karşılaştığında kaygıları daha da şiddetlenmektedir (Ainsworth ve Bell, 1981).

Kaygılı bağlanma, bebeğin ihtiyaçlarının tutarsız bir şekilde karşılandığı durumda ortaya çıkan bağlanma stilini ifade etmektedir (Bowlby, 1978). Bu durumda, annenin temel bakım ve sevgi ihtiyacını tutarsız bir şekilde karşılaması, bebekte belirsizlik hissi yaratarak kaygıya yol açmaktadır (Ainsworth ve Bell, 1981). Kaygılı bağlanan bebekler, annelerinden ayrılacaklarını hissettiklerinde kaygılanarak annelerine daha yakın durma eğilimine girmekte, anneyle tekrar bir araya geldiklerinde ise itme ve vurma gibi davranışlar sergileyerek yakınlığı reddedebilmektedirler (Berk, 2013). Benzer şekilde, yabancı kişilerin olduğu bir ortama girdiklerinde de annelerinin yakınında olma isteği duyarak çevreyi keşfetmekten kendilerini alıkoymaktadırlar (Berk, 2013).

Kaygılı bağlanmanın oluşumu, bireyin ilerleyen yaşlarında da etkisini sürdürmektedir. Örneğin, kaygılı bağlanan bireyler, romantik ilişkilerinde endişeli, kıskanç ve bağımlı davranışlar sergileyebilirler (Hazan ve Shaver, 1987). Bu bağlamda, erken çocukluk dönemi bağlanma stilleri yetişkinlik dönemindeki sosyal ilişkilerin şekillenmesinde belirleyici bir rol oynayabilir (Dozier ve Kobak, 1992). Kaygılı bağlanan bireylerin yabancı insanlara karşı olumsuz tutumlarının olmasının yanı sıra kendilerine yönelik olumsuz bir benlik algıları bulunmaktadır (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Hazan ve Shaver (1987) kaygılı bağlanma stiline sahip olan yetişkinlerin ebeveynleri ile olan ilişkilerini hem sıcak hem de mesafeli olarak tanımladıklarını ve diğer insanlara karşı güvensiz olduklarını göstermiştir. Kaygılı bağlanan bireylerin partnerleriyle kurduğu bağlanma stili de kaygılı olduğu için bu bireyler romantik ilişkilerinde aşırı kıskanç ve şüpheci olabilmektedirler (Hazan ve Shaver, 1981). Kaygılı bağlanan bireyler diğerleriyle yakınlık kurmaya istekli olmakla birlikte terk edileceklerine dair aşırı korku duyarlar (Hazan ve Shaver, 1987; Büyükşahin, 2005; Mikulincer ve Shaver, 2007).

Kaçınan Bağlanma: Bir diğer bağlanma stili olan kaçınan bağlanma, bebeğin annesiyle kurduğu ilişki ile yabancı biri ile kurduğu ilişki arasında fark olmamasıyla karakterize olan bağlanma stilidir (Bowlby, 1978). Ainsworth ve Bell (1981) kaçınan bağlanan bebeklerin annelerinin yanlarından ayrıldıkları durumda herhangi bir kaygı ve huzursuzluk belirtisi göstermediklerini ve annenin geri dönüşüne karşı ilgisiz kaldıklarını rapor etmiştir. Bu bebeklerin yeterince ilgi görmemiş veya eksik bakıma maruz kalmış olabileceği düşünülmektedir (Berk, 2013). Kaçınan bağlanma stiline sahip olan bireylerin yakınlık kurma isteğinin olmadığı, bu nedenle bağlanma figürü ve yabancı biri arasında herhangi bir ayrım gözetmedikleri düşünülmektedir (Berk, 2013). Bebeğin ihtiyaçlarının yeterince karşılanmamasının kaçınan bağlanma stiliyle sonuçlandığı ileri sürülmektedir (Bowlby, 1978). Bir başka deyişle, anne bebeğin temel bakım ihtiyaçlarını eksik bir şekilde karşıladığında veya karşılamayı tamamen reddettiğinde bebekte temel güven duygusu oluşmamaktadır. Temel sevgi ve bakım ihtiyaçları karşılanmayan bebeklerin bir süre sonra bu duruma alıştığı ve kendi ihtiyaçlarını giderebilen bir bireye dönüşerek yakın ilişkilerinde kaçınan davranışlar sergiledikleri düşünülmektedir (Cassidy ve Kobak, 1988).

Hazan ve Shaver (1987) tarafından yapılan çalışmalar, yetişkinler arasındaki bağlanma stilleri ile anne-bebek bağlanması arasında benzerlikler olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, kaçınan bağlanma stiline sahip bireylerin yakınlık kurmaktan korktukları ve gerçek aşkın varlığına inanmadıkları belirlenmiştir. Kaçınan bağlanan bireyler, güvenli ve kaygılı bağlanan bireylerin aksine romantik ilişkilerinde oldukça mesafeli davranırlar ve bir başkasıyla yakınlık ihtiyacı kurmazlar (Mikulincer ve Shaver, 2007).

Aldatma

Aldatma Kavramı ve Aldatma Eğilimi

Aldatma davranışı, geçmişten günümüze ikili ilişkiler ve evlilikler için sorunlar yaratmıştır. İnternetin hayatımıza girmesiyle birlikte ise aldatma davranışı daha da yaygın hale gelmiştir. İletişim sorunu yaşayan bireyler, internet aracılığıyla daha kolay bir şekilde iletişim kurma imkânına sahip oldukları için daha fazla kişiye ulaşabilmişlerdir. Araştırmalar, son yıllarda aldatma yüzünden biten evliliklerin sayısında artış olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle, aldatma kavramı yapılan çalışmaların önemli bir konusudur (Topkara, 2011).

Literatür incelendiğinde aldatmanın birçok şekilde açıklandığı aynı zamanda yapılan araştırmalarda da aldatma kavramının farklı şekillerde ele alındığı görülmektedir. Önceden yapılan araştırmalarda, aldatmanın çoğunlukla cinsel ilişki ile sınırlandırıldığı fakat günümüzde terapistlerin ve çiftlerin, aldatmanın daha geniş bir kavram olduğunu kabul ettiği ve hem duygusal hem de davranışsal gizlilik meselesini de ele aldığı görülmektedir. Bu konuda Thompson (1984) ve Hartlein ve Weeks (2007) gibi araştırmacılar da benzer bir görüşü paylaşmaktadır. TDK (2020) ise "aldatmak" kelimesini "beklenmedik bir davranışla yanıltmak", "birine verilen sözü tutmamak", "yalan söylemek", "karı ve kocadan biri eşine sadakatsizlik etmek, ihanet etmek", "ayartmak, kötü yola sürüklemek, baştan çıkarmak, iğfal etmek" gibi ifadelerle tanımlamaktadır.

Sadakatsizlik, kişinin ilişki içerisindeki fiziksel ve duygusal yakınlığı ilişki içerisinde olmayan üçüncü bir kişi ile ihlal etme durum olarak tanımlanmaktadır (Drigotas ve Barta, 2001). Sadakatsizlik, bir bireyin seçimleri sonucu ortaya çıkan bir davranıştır. Ancak aldatma, bu seçimin sonucu olarak kaçınılmaz bir eylem haline

gelir ve dürüstlüğe zarar veren sözler, ifadeler ve eylemlerle kendini gösterir (Sungur, 2009). Evlilik kurumu gerek bireysel olarak gerekse partnerler arasında meydana gelen yasal, duygusal ve cinsel yükümlülükler getirmektedir. Aldatma davranışı bu sorumlulukların sarsılmasına ve aile kavramının kendine has yapısının zarar görmesine neden olmaktadır (Güzel, 2016).

Evrimsel psikoloji, bireylerin eşlerini kaybetme pahasına da olsa bireysel üreme başarılarını arttırma çabalarında bulundukları evrimselleşmiş bir yöntem olarak aldatma kavramını ele almaktadır. Hem kadınlar hem de erkekler için aldatmanın çeşitli cezaları vardır. Üreme davranışındaki gizli yumurtlama ve iç döllenme süreci nedeniyle, kadının ilişkiye ihaneti erkeklerde babalık belirsizliğine yol açabilir (Davies, Shakelford ve Goetz, 2007; Buss, 2004).

Gelişim sistemleri teorisine göre, aldatma yetişkinlik döneminde bireylerin romantik ilişkilerinde karşılayamadıkları özgürlük ve karşılıklı bağlılık ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla girişimsel bir deneyim olarak kullanılan bir yöntemdir (Norona, Olmstead ve Welsh, 2017). Bu teoriye göre, aldatma davranışı, bireylerin gelişim sürecinde edindikleri bağlanma stillerine ve kişilik özelliklerine bağlı olarak farklı şekillerde ortaya çıkabilir ve romantik ilişkilerde çeşitli sorunlara neden olabilir. Erikson‟un (1963) psiko-sosyal gelişim kuramına göre bireylerin hiyerarşik bir şekilde yaşaması gereken sekiz aşama vardır. Bu her aşama kendi içinde bazı krizleri barındırmaktadır. Şayet bireyler bu gelişim döneminde kazanması gereken hedef, umut, irade, bağlılık, yeterlilik, bakım, sevgi, bilgelik ve ilgi gibi ihtiyaçları karşılamadığı zaman başvurulabilecek bir yöntem olduğunu ifade etmektedir.

Psikanalitik kuram, aldatma kavramını odipal kompleksle narsizm kavramı üzerinden açıklamaktadır. Freud'a (1910) göre çocuk ebeveynlerinin cinsel ilişkisini kendisine ebeveynin ihanet olarak yorumlanmaktadır. Algılanan bu ihanet çocuğun bunu narsistik bir yaralanma olarak yaşamasına ve intikam duygularının oluşmasına yol açmaktadır. Bu intikam fantezileri ve ihanete uğrama uğramışların yarattığı travma ile baş etmek için çocuk bir savunma mekanizması geliştirir. Gelişim psikolojisindeki bazı teoriler, aldatmanın kökeninin çocukluk dönemine dayandığını savunur. Bu teorilere göre, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimler sonucu oluşan düşmanlık, bir ebeveyne karşı gelişir ve bu düşmanlık, başka bir ebeveyne karşı duyulan romantik ilgiyi de tetikleyebilir. Bu durumda, birey, istediği ama sadakatsiz

olduğu ebeveyne bir özdeşim kurarak, aldatma dürtüsünü ortaya çıkarabilir (Buss, 2000).

Bağlanma teorisi, yetişkinlerin romantik ilişkilerinde deneyimledikleri çeşitli duyguların açıklamasında etkili olan bir kuramdır. Bu kurama göre, bireyler güvenli veya güvensiz bağlanma tarzlarına sahip olabilirler. Güvenli bağlanmada bireyler eşlerine ulaşabileceklerini ve onlarla iletişimlerinin olabileceklerine dair olumlu davranışta bulunurlar fakat kaygılı ve güvensiz bağlamalarda ise bireyler yakınlık ihtiyaçlarını mevcut ilişkilerinden sağlayamadıkları için aldatmaya daha meyilli hale geldiğini ifade eder (Bowbly, 1973).

Aldatma Türleri

Farklı araştırmacılar aldatma türlerini çeşitli şekillerde sınıflandırmışlardır. Örneğin, Lawson (1988), paralel, geleneksel ve rekreasyonel aldatma olarak üç kategoriye ayırmıştır. Paralel aldatma, aldatmanın partner tarafından bilindiği ve kabul edildiği bir durumu ifade eder. Geleneksel aldatma, bireyin aldatıldığından habersiz olduğu bir durumu ifade eder ve aldatmayı evlilik açısından bir sorun olarak görmeyebilir. Rekreasyonel aldatma ise, her iki tarafın da aldatmayı bildiği ve evlilik dışı ilişkinin açık bir şekilde kabul edildiği bir durumu ifade eder (Mark, Janssen, ve Milhausen, 2011).

Yeniçeri ve Kökdemir (2004), aldatmayı duygusal aldatma ve cinsel aldatma olarak iki farklı şekilde ele almıştır. Duygusal aldatma, bireyin mevcut bir ilişkisi olduğu halde üçüncü bir kişiyle duygusal bağ kurması, bu kişiye karşı duygular beslemesi ve duygusal paylaşımlarda bulunması olarak tanımlanmaktadır. Cinsel aldatma ise bireyin bir ilişkisi devam ederken üçüncü bir kişiyle cinsel ilişki yaşaması olarak açıklanmaktadır.

Aldatmayı meydana getiren duyguları göz önünde bulundurarak bir sınıflandırma yapıldığı zaman; korkuya bağlı meydana gelen, yalnızlık sonucu meydana gelen ve öfke sonucu meydana gelen aldatma olmak üzere üç şekilde ele alınmıştır. Korku sonucu ortaya çıkan aldatmalarda bireyler yakınlık, söz verme kendini değersiz hissetme gibi nedenlerle ilişkiden korkmaktadırlar. Bu korkularının kaynağı olan durumdan yani ilişkiden kaçmak için aldatma yoluna başvurmaktadırlar. Yalnızlık sonucu aldatma kavramına gelecek olunduğunda

bireyler ilişkide belli bir zaman geçirdikten sonra kendilerini yalnız, partnerlerinden ayrı ve uzaklaşmış şekilde hissedebilirler. Bireyler bunu fark ettiği zaman bu konu hakkında partnerle iletişim kurma, daha fazla vakit geçirme ve daha fazla bir şekilde cinsel yönelimle olma gibi yöntemlere başvurabilirler fakat bazı durumlarda bunlar etkili olmayabilir. Bu gibi durumlarda da Kişiler kendi yalnızlık duygularını tolere etmek amacı ile üçüncü bir kişiye aşık olabilmekte ya da üçüncü bir kişiyle ilişki yaşayabilmektedirler. Bir diğer aldatma türü olan öfke sonucu aldatma kavramını ele alındığında öfkesini, sinirini kontrol altına alamayan kişiler hayatlarındaki çatışmalar sonucunda meydana gelen öfke ve incinme duygularını intikam arzusu ile eşlerine yansıtacak bir şeyler yapma davranışında bulunabilirler ve bu incitme de yapılabilecek en temel davranışların başında aldatma gelmektedir (Solomon ve Teagno, 2011).

Farklı araştırmacılar, aldatma türlerini çeşitli şekillerde ele almaktadır. Örneğin, Blow ve Hartnett (2005), cinsel aldatma, duygusal aldatma ve hem duygusal hem cinsel aldatma olmak üzere üç kategoriye ayırırken, Thompson (1984) aldatmayı duygusal, cinsel ve hem duygusal hem cinsel olarak sınıflandırmaktadır. Ayrıca, Glass ve Wright (1992), erkeklerde cinsellik odaklı aldatmaların daha yaygın olduğunu, kadınlarda ise duygusal ve cinsel aldatmaların daha sık görüldüğünü belirtmektedir.

Levine (1998), aldatmayı dört farklı başlık altında toplamıştır:

Aşk ilişkisi şeklindeki aldatma: Duygusal bir bağ ile başlayıp belirli bir süre sonra cinsel bir boyut da kazanan bir ilişki biçimini ifade eder. Bu tür aldatmada, birey duygusal bağını korumak amacıyla mevcut ilişkisini sürdürürken, başka biriyle duygusal ve cinsel bir ilişki içerisine girebilir.

Sadece cinsellik şeklindeki aldatma: İlişkide herhangi bir duygusal bağın olmadığı bireylerin sadece cinsel amaçlar için bir arada oldukları aldatma türünü ifade eder. Bu tür aldatmada, bireyler duygusal bağa dayanmayan cinsel ilişkiler kurabilir.

İdare etme şeklindeki aldatma: Bireyin kendisine uygun bir partner bulana kadar başka biriyle cinsel birliktelik sürdürdüğü aldatma türünü kapsar. Bu tür aldatmada, birey mevcut ilişkisini sürdürürken, arayış içerisindedir ve yeni bir

ilişkiye geçmeden önce mevcut ilişkisini idare etmek amacıyla başka biriyle cinsel ilişkide bulunabilir.

Hayali eş seksi: Fotoğraf, video, mastürbasyon, telefon veya internet aracılığıyla gerçekleştirilen aldatma türünü ifade eder. Bu tür aldatmada, birey mevcut ilişkisini sürdürürken, sanal yollarla cinsel tatmin arayışında olabilir.

Levine'ın (1998) bu sınıflandırması, farklı aldatma türlerini tanımlamak ve anlamak için kullanılan bir yaklaşımdır. Bu sınıflandırma, aldatmanın farklı yönlerini ve motivasyonlarını vurgulamaktadır.

Subotnik (2007) aldatmayı ilişkinin içeriği açısından dört başlık altında ele almıştır. Birincisi, duygusal içerikten yoksun olan, tek gecelik ilişkiler şeklinde devam eden ve birden çok kez tekrarlanabilen aldatma serisi olarak adlandırılan türdür. İkincisi, ilişkinin uzun süreli olmasına rağmen duygusal bağın düşük olduğu "kaçamak" olarak adlandırılan aldatma türüdür. Üçüncüsü, romantik aşk aldatması olarak adlandırılan aldatma türü ise fiziksel bir ilişki olmaksızın duygusal bir yakınlığın olduğu durumlarda ortaya çıkar. Son olarak, bireyin duygusal olarak ikilemde kaldığı zamanlarda veya herhangi bir karara varamadığı durumlarda ortaya çıkan uzun süreli aldatma türüdür.

Strean (1976), aldatma kavramını psikanalitik bir perspektifle ele alarak, dört farklı türünü tanımlamıştır. Buna göre, aldatma kavramı eşin ensestöz bir obje olarak kullanımı, süper ego ile mücadele, biseksüel dürtülerin ifadesi ve ortak yaşamın tehdidi olarak ele alınabilir. Ensestöz eş başlığı altında partner bilinçdışı şekilde bakım sağlayıcı, merhametli ve rahatlatıcı olan ebeveyn figürü gibi algılanmaktadır. Bireyin eşiyle yaşadığı cinsel birliktelik enstest yani yasak olarak algılamaktadır. Bu algıdan dolayı evlilik dışı ilişi ise aşk ilişkisi olarak görülmektedir ve aldatma davranışı gerçekleşmektedir. Süper egoyla savaş, bireyin eşini etik ve ahlak yasalarının temsilcisi olarak görmekte ve süper egonun kurallarını eşine yansıtmaktadır. Birey bu güçlü yapıya karşı özgürlüğü ancak ahlaka ters olan aldatma davranışıyla kazanabilmektedir. Biseksüelliğin ifadesinde ise birey, bu yöneliminin bir kısmını evlilikle, diğer kısmını ise aldatma yoluyla tatmin etmektedir. Ortak yaşama karşı savunmada ise, birbirine bağımlı iki kişi zayıf kimliklerini onaylamak için aşırı bağlılık oluşturur ve ilişkide her şeyi paylaşırlar. Bu

tür bir ilişkide ilişkinin her iki tarafı da eleştiri karşısında oldukça duyarlı ve birbirleri üzerinde üstünlük sağlama ve kontrol altına alma çabası içerisindedir. Bu tarz bir ilişkide aldatma, ortak bağlardan kaçışı, karşı taraf üzerinden zaferi ve bağımsızlığı ifade etmektedir.

Aldatmanın Nedenleri

Brown (2001), aldatmaya iten faktörleri beş ayrı başlık altında toplamıştır. Bu faktörler; çatışmadan kaçınma, yakınlıktan kaçınma, cinsel bağımlılık, duygusal boşluk ve terk edilen ilişki olarak belirlenmiştir.

Çatışmadan Kaçınma: Bazı evlilik ilişkisi partnerlerden biri daha mutsuzdur. Bu kişi problem yaşamamak adına partneriyle problemleri paylaşmaktan kaçınmaktır. Kendilerinin sorun ve dileklerini anlatılmasına gerek kalmadan karşı taraf tarafından anlaşılmak isterler. Bu fikir yüzünden sorunlarını dile getirmez ve partnerleri tarafından anlaşılmaya beklerler. Bu durum evlilik ilişkisinde ciddi problemlerin oluşmasına sebep olmaktadır (Brown, 2001).

Yakınlıktan Kaçınma: Eşlerin kendilerini duygusal açıdan korumaya aldıkları evliliklerde ortaya çıkan bir aldatma biçimidir. Evlilik ilişkisinde cinsel ve duygusal temas olmadığı zamanlarda evlilikteki çatışmalar artış göstermektedir. Bu problemlerin artışı, yaşanan çatışmalar kendisiyle birlikte şiddeti getirmesine neden olmaktadır. Özellikle özgürlüğünün kısıtlanmasını istemeyen ve yakın temastan kaçınan bireyler aldatmaya daha yakın olabilmektedir (Brown, 2001).

Cinsel Bağımlılık: Evlilik ilişkisi, bazı bireyler için cinsellik konusunda kısıtlayıcı olabilir. Eş dışında bir kişiyle cinsel ilişki yaşandığında, aldatma durumu ortaya çıkabilir. Bu nedenle, bazı eşler farklı bir cinsel deneyim arayışı içerisine girerek, aynı kişiyle cinsel ilişkiye devam etmek yerine aldatma davranışına başvurabilirler (Brown, 2001).

Duygusal Boşluk: Aldatma davranışının altında yatan temel neden her zaman sadece cinsellik değildir. Bazen bireyler ilişki içerisinde kendilerini duygusal yönden tatmin olmamış hissedebilmekte ve bu duygusal açıklığı tolere etmek için dışarıya yönelebilmektedir. Eş dışında başka bir kişide yakalanan bu duygusal tatmin kişinin eşinden uzaklaşmasına neden olabilmektir (Brown, 2001).

Terk Edilen İlişki: Bu aldatma biçiminde, eşlerden birisi ilişkiyi sonlandırmak istemektedir. Bu isteğini ifade eden taraf var olan sorunları çözmekten uzaklaşır ve yaşanan problemler de tartışmaya dahi girmez. Kendisi içinde ilişkiyi bitirdiği için bu ilişkinin düzelemeyeceğini dile getirir ve sorunlara çözüm bulmak isteyen tarafın isteklerini göz ardı eder. Bu durumda evliliğin kurtulması imkansız hale gelir (Brown, 2001).

Yapılan araştırmalarda aldatmanın nedenlerinin cinsiyete göre farklılaştığı görülmektedir. Erkeklerin aldatma nedenleri genellikle ilişkilerinin hayal ettikleri gibi gitmemesi, var olan ilişkiden sıkılıp yeni ilişki arama arzusu, egolarını tatmin etme isteği, anlık tatmin duygusu ve partnerinden intikam alma gibi aldatma nedenleri olmaktadır. Kadınların aldatma durumu da inanıldığı gibi eski yeni bir konu değildir fakat günümüzde daha çok ele alınmaktadır. Kadınların genellikle aldatma sebebi, özgüvenlerini arttırmaya, duygusal başlıklarından kurtulma, yeni heyecan bulma, karşılanmamış romantizm ihtiyaçlarını karşılama, eşlerinden daha üst bir statüde olan bir kişiyle beraber olma ve var olan ev sorumluluklarından kurtulma isteği gibi nedenler şeklinde sıralanmaktadır. Erkeklerin aldatma davranışına daha anlık ve duygusal anlamdan uzakken kadınların aldatma nedenlerinin genellikle duygusal ihtiyaç sebebiyle ortaya çıktığı görülmektedir (Norment, 1998).

Aldatma davranışın ortaya çıkma nedenlerinden birisi de misilleme yapmaktır. Eşinin ilgisinin kendisinden başka birine kaydığını düşünen kişi bu duruma çok öfkelenir, özsaygısı düşer ve kendisine yeterince sevgi almamış bir olarak görür. Bunun sonucu olarak intikam almak yoluyla aldatma davranışına başvurabilir. Aldatma durumu, sorunu çözmek yerine daha büyük bir soruna yol açabilir. Bu davranış örüntüsü, genellikle erkeklerde daha yaygın görülürken kadınlar genellikle ya durumu unuturlar ya da evliliği sonlandırmayı tercih ederler (Tarhan, 2011).

Aldatmanın nedenleri çeşitli alt boyutlarla incelenebilir. Bu alt boyutlar arasında suçlama, sosyal yapı, baştan çıkarma, cinsellik, intikam ve uyaran arayışı yer almaktadır. Araştırmalar erkeklerin iş hayatına fazla zaman ayırarak eşlerine yeterli ilgiyi gösterememelerinin, kendi anneleri hakkında olumsuz yorumları kabul etmek istememelerinin ve kadınların aldatma nedenleri arasında yer aldığını

göstermektedir. Ayrıca, bireylerin ergenlik döneminde yeterince ilişki yaşamaması, tutucu bir aile ortamında büyümesi ve görücü usulü evlilik yapması da aldatma nedenleri arasında sayılabilir. Genellikle erkeklerin daha çok ifade ettikleri, karşı tarafa hayır diyemedikleri ve bunu baştan çıkarma olarak adlandırdıkları davranış sonucu aldatmaya meydana gelmektedir. Erkekler, evlenecekleri kişinin kendileriyle evlilik öncesi ilişki yaşamadıkları için başka kişilerle birlikte olduklarını; kadınların ise evlenmeden önce bu ihtiyaçlarını karşılamak için erkeklerin başka kişilerle ilişki yaşamasını doğal buldukları görülmüştür. Birlikte olduğu partneri cezalandırmak, intikam almak ve inat olsun diye özellikle kadınlar tarafından intikam duygusuyla aldatma davranışının gerçekleştiği görülmüştür. Bireyler bazen de var olan ilişkinin yeniliğini, heyecanını, eğlence anlayışını kaybettiği ve monoton bir döneme girdiği için aldatma davranışını gerçekleştirebilmektedir. Uyaran arayışı olarak isimlendirilebilecek bu boyut her iki taraf için de geçerlidir. Uzun yıllar süren bir ilişkide aldatmanın meydana gelmesi uyaran arayışının bir sonucudur (Yeniçeri ve Kökdemir, 2004).

Aldatmanın Sonuçları

Yapılan araştırmalarda aldatma davranışının öğrenildiğinde eşlerin duygu, düşünce ve davranışları incelenmiştir. Araştırma sonucunda genelde bu durumun ne zamandır devam ettiği, kaç kişinin bu duruma bildiği, insanlarla bu durumun paylaşılıp paylaşılmayacağı gibi düşüncelerin oluştuğu görülmüştür. Bireylerin bu düşüncelerini öfke, kızgınlık, yaşanan durumdan utanç, acı içinde olma, kıskançlık ihanet, korku ve şüphe gibi duyguların eşlik ettiği görülmektedir (Lusterman, 2015). Aldatıldığını öğrenen birey çok yoğun duygular yaşayıp altüst hissetse de uzun bir süre kendi duygu ve düşüncelerini gizleme eğilimi gösterir. Bu bir inkar durumudur ve bu inkar duygusu duygusal çatışmayı çözmenin, var olan kaygıyı gizlemenin bir yolu olarak görülür (Lusterman, 1998).

Aldatma davranışının öğrenmesi sadece aldatılan kişiyi değil daha geniş bir sosyal çevreyi de etkilemektedir. Bu durum çocukların, geniş ailelerin, arkadaşların hem de var onun ilişkinin ciddi sorunlar yaşamasına yol açmaktadır. Çocuklar her zaman aldatmanın varlığını direkt öğrenmeseler de evdeki aile ortamının sarsılması çocukların durumu fark edip tepki göstermesine neden olabilmektedir. Aldatma davranışı sadece aldatılan birey üzerinde değil aynı zamanda aldatan kişi üzerinde de

çeşitli olumsuz duygular meydana getirmektedir. Aldatan kişi hem toplum tarafından etiketlenme, var olan ilişkiyi kaybetme ve yaşanan durumdan utanç duyma gibi duyguları bir arada yaşamaktadır (Blow ve Hartnett, 2005; Levine, 2005).

Partneri tarafından aldatıldığına dair şüphe taşıyan veya evlilik dışı ilişkiyi öğrenen erkek bireyler genellikle partnere karşı cinsel zorlama ya da şiddet yoluna başvurabilmektedir. Saldırgan davranışların yanı sıra öfke, üzüntü, intikam, kaygı ve incinme gibi duygular da ortaya çıkabilmektedir. Aynı zamanda aldatılan kişide de ayrılmaya dair kaygı, terkedilme gibi var olan korkular tekrardan oluşabilmektedir. Bu olumsuz duygular bazı kişilerde geçici olsa da bazı insanlarda kalıcı sorunlar oluşturabilmektedir (Levine, 2005; Bischoff, 2003; Blow ve Harnett, 2005).

Aldatma davranışının kendisi kadar aldatmanın öğrenmiş biçimi de var olan durum üzerinde önemli etki yaratmaktadır. Aldatma sürecinde affedilmesi en zor olan ve bireyler için en büyük zorluk yaratan durum aldatma durumunun varlığına şahit olmak ya da aldatma davranışını başka kişilerden öğrenmektir. Bunların yanı sıra var olan ilişkiye dair sorularla aldatma davranışını öğrenmek eşler arasındaki ilişkiye daha az zarar veriyor gibi görünse de bu durum aldatan tarafın durumu kendiliğinden itiraf etmesine önemli bir engeldir. Aldatma davranışının ilişkiye etkisi incelendiğinde, aldatan kişinin kendiliğinden itirafı ilişkinin sonlandırılmasında en az etkili öğrenme yöntemidir. Ancak aldatmanın üçüncü bir kişi tarafından öğrenilmesi, genellikle var olan ilişkiyi sonlandırmada en önemli etkenlerden biridir. Afifi, Falato ve Weiner (2001) tarafından yapılan çalışmada bu durum açıkça ortaya konulmuştur.

Duygu Dışavurumu

Duygu Dışavurumunun Tanımı

Duyguların psikolojik açıklamaları ve yaklaşımları, toplumsal yönlerini ihmal etmiş olsa da Charles Darwin'in "İnsanlarda ve Hayvanlarda Duyguların İfade Edilmesi" başlıklı araştırması, duyguların sosyal yönü ve ifade ediliş biçimi üzerinde duran ilk çalışma olma özelliği taşımaktadır (Darwin, 1872; 2001). Bu çalışmada, duyguların evrimsel işlevselliği ve insanların yüz ifadeleriyle nasıl yansıtıldığı ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Bu çalışmadan uzun yıllar sonra bile, var olan altı temel duygunun sözel olmayan yollarla nasıl aktarıldığına dair çalışmalar hala devam etmektedir (Ekman, 2003; Hall ve Matsumoto, 2004).

Duyguların ifade edilmesi, insanların duygusal deneyimlerini iletmek için kullanılan gözlemlenebilir sözlü veya sözel olmayan davranışlar olarak tanımlanır (Kennedy-Moore ve Watson, 2001). Diğer bir tanıma göre, duygu ifadesi, bir duyguya eşlik eden yüz ifadesi, duruş gibi davranışsal değişiklikleri içerir ve tipik olarak kontrol edilebilir veya planlanabilir (Gross ve John, 1997).

Duygu ifadesi, kişinin farkında olabileceği ya da olamayabileceği zamanlarda ortaya çıkabilir ve içsel süreçler ile dış çevre arasında bir bağlantı sağlar (Kennedy-Moore ve Watson, 1999). Bu konuda Charles Darwin'in "İnsanlarda ve Hayvanlarda Duyguların İfade Edilmesi" başlıklı araştırması, duyguların hem sosyal yönü hem de ifade ediliş biçimi üzerinde durmuştur ve hala var olan 6 temel duygunun sözel olmayan yollarla nasıl aktarıldığına yönelik çalışmalar devam etmektedir (Darwin, 1872; 2001; Ekman, 2003; Hall ve Matsumoto, 2004).

Bireylerin duygusal süreçlerini ortaya çıkaran sözel ve sözel olmayan davranışlar, duygu türü, deneyimin yapısı ve sosyal çevre ile ilişkilidir (Lee ve Wagner, 2002). Duyguların ifade edilmesi ve ortaya çıkan davranışların anlamı sosyal iletişim sürecinde önemlidir. Ortaya çıkan duygular, diğer bireylerin bu duygular hakkında farkındalık kazanmalarına katkı sağlayarak kişilerarası ilişkileri düzenler (Kennedy-Moore ve Watson, 1999).

Stresle başa çıkma stratejileri arasında duygu ifadesi de yer almaktadır ve bu konuda yapılan araştırmalar bulunmaktadır (Langens ve Schüler, 2005). Farklı kültürlerde, insanlar istenmeyen yaşam olayları veya olumsuz duygusal durumlarla başa çıkmak için arkadaşlarına, terapistlerine, din adamlarına veya günlüklerine yazarak duygularını ifade etmektedirler. Bu, olumsuz duyguların azaltılması açısından önemlidir ve hem bireyin psikolojik sağlığı hem de başkalarıyla olan ilişkileri için faydalıdır (Camras, Kolmodin ve Chen, 2008).

Kuramsal Açıdan Duygu Dışavurumu

Gelişimsel etkileşim yaklaşımı, duyguların kişilerarası iletişimdeki bilişsel boyutuna ve gelişimsel sürece odaklanır. Bu yaklaşıma göre, duygular yapılandırılmış bilgi kaynakları olarak kabul edilir ve ilişkilendirme sürecine katkıda bulunurlar. Duyguların bir tür biliş ve bilgi olduğu düşünülür. Bu yaklaşıma göre, bazı varsayımlar öncelikle bireylerin bilişsel yapılarında bulunur ve kişinin kendisi

ve çevresi hakkındaki bilgi işleme sürecinde bu varsayımlara atıfta bulunulur. İnsanlar deneyimlerini ve sözel ifadeleri kullanarak bu duygu ve düşünceleri etiketleme ve anlama sürecini öğrenirler (Yelsma ve Marrow, 2003).

Sosyal bilgi yaklaşımının temelinde sosyal-işlevsel duygu teorisi yatmaktadır. Bu teori, ifade edilen duyguların diğer bireylere bilgi taşıdığını vurgulamaktadır. Duygu ifadesi, bireylerin diğerleriyle olan ilişkilerini ve maruz kaldıkları durumları nasıl algıladıklarına bağlı olarak değişmektedir (Van Kleef, 2009). Duygusal ifade süreci, insanların diğer insanların davranışları, tutumları, duyguları ve niyetleri hakkında tahminler yapmalarına olanak tanır (Keltner ve Haidt, 1999).

Bu tahminler, duygu ifadesinin hedeflediği bireyin eylemlerini de etkileyebilir. Örneğin, öfkeye maruz kalan bir kişi, yanlış yaptığı noktaları anlayarak özür dileyen bir davranış sergileyebilir. Aksine, bir mutluluk ifadesine maruz kalan bir birey, her şeyin yolunda olduğu sonucunu çıkararak sergilediği davranışları sürdürmek için motivasyon geliştirebilir. Bu şekilde duygu ifadesi, kişilerarası ilişkileri düzenlemeye yardımcı olur (Keltner ve Gross, 1999).

Duygusal ifadelerin ve ortaya çıkan duygusal tepkilerin algılanması ve yorumlanması, bireylerin kültürel normları, ifadeye maruz kalan kişi ya da durum gibi sosyal ve ilişkisel faktörlerle etkilendiği için sadece bilişsel süreçlere dayanmaz. Bu faktörler, algılanan ifadenin olayla ilişkisini ve ardından davranışsal tepkileri etkiler. Bu yaklaşımlar, duyguların kişilerarası ilişkilerdeki etkisini anlamaya yardımcı olurken, her bir duygunun kendine özgü bir bilgi içerdiğini gösteren araştırmalar da mevcuttur. Son olarak, duyguların ifadesi, kişilerarası ilişkilerde etkili olmak üzere bilişsel süreçler ve sosyal ilişkisel unsurların birleşimini kullanır (Van Kleef, 2009).

Duygu Dışavurumu Tarzları

Mutluluk ve Dışavurumu

Birçok araştırma, istenmeyen/olumsuz duyguların olumlu duygulara kıyasla daha yaygın olduğunu ortaya koymaktadır. İstenmeyen duygular, baş etmek için çaba sarf edilmesi gereken, kaçınılması arzu edilen veya etkilerinin en aza indirilmesi

hedeflenen duygulardır. Bu nedenle, araştırmacılar genellikle istenmeyen duyguları anlamaya odaklanmışlardır (Strongman, 1996).

Bununla birlikte, psikolojik araştırmaların tarihi genellikle psikolojik sorunlara odaklanmıştır ve bu nedenle, olumlu duyguların yeterince araştırılmadığı bir gerçektir. Ancak son yıllarda, olumlu duyguların da önemli bir konu olduğu giderek daha fazla kabul edilmektedir (Fredrickson, 2004).

Bireylerin yaşadığı olumlu duygular, sadece anlık bir iyi olma hissi vermekle kalmaz, aynı zamanda bilişsel süreçlerinde de yer edinerek bireyin gelecekte kendisini daha iyi hissetmesine yardımcı olur. Bu mekanizmalar, olumlu duyguların bireyin duygusal, sosyal ve bilişsel işlevlerini arttırarak iyilik hallerini sürdürmesini sağlar (Fredrickson ve Joiner, 2002).

Mutluluğun ifadesi, gülümsemeler ve diğer olumlu yüz ifadeleri ile gösterilir. Araştırmalar, mutlu bireylerin sosyal ilişkilerinde daha dışa dönük bir tutum sergilediğini, diğer insanlarla iletişime açık olduklarını ve hissettikleri olumlu duyguları diğer bireylere aktarma isteği taşıdıklarını göstermektedir. Bireyler doğal bir sürecin sonucu olarak mutluluk duygularını ilişki içinde oldukları diğer insanlara yansıtır ve bu duygunun kendileri için ne anlama geldiğini açıklarlar. (Guerrero ve Floyd, 2006).

Birkaç araştırmada incelenen üzüntü, öfke, sevgi ve mutluluk duygularının ifade biçimleri, insanların en çok ifade ettikleri duygunun mutluluk olduğunu ortaya koymuştur (Dosser, Balswick ve Halverson, 1983; Clark ve Finkel, 2005). Ancak, kadınların neşe ve mutluluk duygularını erkeklere göre daha yoğun yaşadıkları ve ifade ettikleri gözlenmektedir. İlişkisel süreçlerde, mutluluğun ifade edilmesinin beğeniyi artırdığına dair araştırmalar da vardır (Clark ve Taraban, 1991).

Üzüntü ve Dışavurumu

Üzüntü, insanların dünya genelinde tecrübe ettiği duyguların arasında yer almaktadır. Bu duygunun tanımı için, "hayal kırıklığı, keder, hüzün, acı" gibi birçok kelime kullanılmaktadır. Duyguların ifadesinde sergilenen tüm eylemlerin ilettiği pek çok mesaj vardır ve üzüntü duygusu ise "Ben acı çekiyorum, bana yardım et, beni teselli et" mesajını taşır (Ekman, 2003).

Bireyler, üzüntü hissettiklerinde farklı davranışlar sergileyebilirler. Bazıları geri çekilmeyi tercih eder, yalnız kalmak ister ve başkalarının kendilerini üzgün halde görmelerini istemezler. Diğerleri ise ağlama davranışı sergileyebilirler. Ağlama davranışı tetikleyen olay ya da durumlar kişiden kişiye farklılık gösterse de, genellikle insanlar ağladıktan sonra kendilerini daha iyi hissettiklerini ifade ederler. Üzüntü, yüz ifadeleriyle de ifade edilebilir. Bireyler üzgünken tipik yüz ifadeleri sergilerler, örneğin çatık kaşlar, düşük bir çene ve dudakları sıkma gibi (Ekman, 2003).

Her birey, her duygu için kendine özgü ifade tarzına sahiptir. Bireyler bazen diğer insanların kendi yaşadıkları duyguları paylaştığını düşünürler, ancak bazı durumlarda kendi duygularını ve ifade tarzlarını mutlak doğru olarak algılarlar. Bireyler, üzüntülerini ifade etme süresi, bu durumun ne kadar süreceği, ne zaman ve nasıl keder haline geleceği gibi konularda farklı özellikler sergilerler. Bu nedenle, her bireyin kendine özgü ifade biçimleri olduğu ve bu tarzların diğerlerinden nasıl farklılaştığını fark etmeleri, yaşam durumlarından kaynaklanan iletişim hatalarını daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir (Ekman, 2003).

Sağlıklı bir şekilde üzüntüyle başa çıkabilmek, olumlu sosyal becerilerle ilişkilidir. Üzüntü duygusuyla başa çıkma konusunda etkili olan kişiler, cinsiyetlerine bakılmaksızın, duygularını sözel olarak ifade etmeyi veya bilişsel yeniden yapılandırma yoluyla durumlarını değiştirmeyi tercih ederler (Rivers et al., 2007).

Özellikle kişiler arasındaki çatışma durumlarında, üzüntü duygusunun kendini ifade etme ve yakın ilişkileri sürdürme açısından önemli bir rolü vardır. Bu nedenle, öfke ifadesine kıyasla üzüntü ifadesinin, empatik bir bakış açısı geliştirme olasılığını artırdığı düşünülmektedir. Ayrıca, üzüntü duygusu, bireyin fiziksel olarak yavaşlamasına neden olduğundan, çatışmanın artmasına ve şiddetlenmesine yol açan kavga etme veya saldırma gibi dürtülerin bastırılmasına yardımcı olabilir (Sanford ve Rowatt, 2004).

Öfke ve Dışavurumu

Son zamanlarda öfke ve öfkeli olma ile ilgili yapılar konusu önem kazanmıştır. Öfke duygusunun ifadesi, bireyin öfke duygusuna verdiği tepki için

kullanabileceği özel teknikler ve eylemlerdir. Öfkelendiğinde, bireyler genellikle duygularını bastırmaya ya da ifade etmeye çalışırlar (Hogan ve Linden, 2004).

Öfke duygusunu ifade etmede benimsenen stiller süreklilik bakımından farklılık gösterir. Kızgınlık; şiddet eylemleri, sert bir yüz ifadesi ve bağırma gibi dışa dönük ve dürtüsel ifadelerle kendini gösterir. Ancak öfkeli birey, yaşadığı duyguyla ilgili gözlemlenebilir ifadeler ortaya koymazsa öfke görünmeyebilir (Kashani ve diğerleri, 1995).

Öfkenin sözlü ve saldırgan bir şekilde ifade edilmesi, genellikle istenmeyen ve sorunlu bir davranış olarak kabul edilir. Bunun nedeni, öfkenin sadece seslerle veya kelimelerle ifade etmenin daha kolay olması ve başkalarını ciddi şekilde gücendirebilmesidir. Araştırmalar, bireylerin partnerleriyle çatışmalı bir etkileşim sergilediklerinde, öfke becerilerini düzenleme konusundaki yetersizliklerinin daha yoğun öfke ya da kızgınlık davranışlarına yol açabileceğini göstermektedir (Smits, de Boeck ve Vansteelandt, 2004; Carrere ve diğerleri, 2005).

Öfkenin sözlü olarak ifade edilmemesi, anlık sorunların ortaya çıkmasını engelleyebilirken, başka sorunlara da yol açabilir, örneğin sağlık sorunlarına neden olabilir (Smits ve diğerleri, 2004). Bu nedenle, öfkeyi yapıcı bir şekilde ifade etmek, özellikle ikili ilişkilerde önemli bir beceridir (Kennedy-Moore ve Watson, 1999).

Öfke, ilişkilerde oldukça etkili bir duygu ve düşük evlilik doyumu ile ilişkilendirilmiştir. Öfkenin evlilik doyumu üzerindeki etkisi, çiftlerin öfke ifade etme biçimleri ile de ilişkilidir. Özellikle yıkıcı saldırganlık, bireyler ve ilişkileri için zararlıdır. Bununla birlikte, problem çözme ve kendini açma gibi yapıcı davranışlar, evlilik doyumunu olumlu yönde etkilemektedir (Guerrero, La Valley ve Farinelli, 2008).

Evlilikte öfke ve düşmanca davranışlar, evlilik doyumunu olumsuz yönde etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Araştırmalar göstermektedir ki, kadınların öfkesi, erkeklerin hissettikleri çatışma düzeyi ve dolayısıyla evlilik doyumunu doğrudan etkileyen bir faktördür. Kadınların öfkelerinin artması, erkeklerde artan çatışma ve azalan evlilik doyumuna neden olabilir (Baron ve diğerleri, 2007).

İlgili Araştırmalar

Bağlanma stilleri ile ilgili yapılan araştırmalar

Hamarta (2004) tarafından gerçekleştirilen araştırma, üniversite öğrencileri üzerinde depresyon, benlik saygısı, kompulsif düşünme ve bağlanma stili arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, depresyon, benlik saygısı ve takıntılı düşünceler gibi faktörlerin bir arada değerlendirildiği bir kombinasyon yöntemi, önemli bir tahmin göstergesi olarak ortaya çıkmıştır. Güvenlik temelli bağlanma modeline sahip bireylerin benlik saygısı düzeylerinin, diğer bağlanma modellerine sahip bireylerden anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde, takıntılı, kayıtsız ve korkulu bağlanma stiline sahip üniversite öğrencilerinin depresyon puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Araştırmanın önemli bir bulgusu ise, obsesif bağlanma modellerine sahip bireylerin zorunlu düşünme düzeylerinin, güvenlik ve ilgisiz bağlanma modellerine sahip bireylerden daha yüksek olduğudur.

Wearden, Lamberton, and Walsh (2005) tarafından yapılan bir araştırma, bağlanma stilleri, psikolojik belirtiler ve aleksitimi arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada 142 üniversite öğrencisi yer almış ve bu bireylerin bağlanma stilleri, psikolojik belirtileri ve aleksitimi düzeyleri ölçülmüştür. Araştırmanın sonuçları, saplantılı ve korkulu bağlanma örüntüleri sergileyen bireylerin aleksitimi ve olumsuz duygulanım düzeylerinin daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, bu bağlanma stillerinin kişilerde duygusal zorluklara yol açabileceğini göstermektedir. Ayrıca, bu sonuçlar, aleksitimin bağlanma stilleri ve psikolojik belirtilerle ilişkili olabileceğini daha önceki araştırmalarla uyumlu bir şekilde desteklemektedir.

Özteke (2015) tarafından yapılan araştırmada, romantik ilişkisi olan 404 üniversite öğrencisinin romantik ilişkilerinde bağlanma stilleri, rolü onaylayan sınırlayıcı inançlar, başa çıkma stratejileri, beden imgeleri ve mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, romantik ilişkilerinde mükemmeliyetçilik ile bağlanma, sınırlayıcı inançlar ve başa çıkma yöntemleri arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuçlar, romantik ilişkilerde mükemmeliyetçilik, sınırlayıcı inançlar ve bazı başa çıkma yöntemlerinin

bağlanma stilleri ile ilişkili olabileceğine işaret etmektedir. Ayrıca, beden imajı ile romantik ilişkilerde bağlanma stilleri arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilmemiştir.

Öztahtacı (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, evli kadınların yetişkin bağlanma stilleri, evlilik doyumu ve depresyon arasındaki ilişki incelenmiştir. 340 evli kadın üzerinde yapılan araştırma sonucunda, evlilik doyumunun depresyon düzeyi ile negatif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, farklı bağlanma stillerine sahip evli kadınların evlilik doyumunda farklılaşma olduğu gözlemlenmiştir. Bağlanma stilleri açısından incelendiğinde ise, depresyon düzeyleri ile de anlamlı düzeyde farklılaştıkları bulunmuştur.

West (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmada bağlanma stilleri, savunma mekanizmaları ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 18-65 yaş arasındaki 336 kişi katılmıştır. Araştırma sonucunda, güvenli bağlanma biçimine sahip olan bireylerin yaşam doyumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, ilkel savunma mekanizmalarının kullanımının artması ile yaşam doyumunun azaldığı görülmüştür. Araştırma, bağlanma stilleri ve savunma mekanizmalarının yaşam doyumunu etkileyebileceği konusunda önemli bir bulgu ortaya koymuştur.

Aldatma ile ilgili yapılan araştırmalar

Barta ve Kiene (2005) tarafından yapılan bir araştırmada, aldatmanın etkileri incelenmiştir. Araştırmada, aldatılan kişilerin genellikle yoğun depresyon, artmış kaygı, yüksek düzeyde öfke, kendine güven kaybı, öz saygı eksikliği gibi duygusal problemler yaşadığı belirlenmiştir. Bununla birlikte, aldatma sonrası duygusal stresin yoğunluğunun, aldatan partnerin tutumlarına, ilişkinin niteliğine, aldatmanın sıklığına, aldatan partnerin diğer olumsuz davranışlarına ve aldatma sonrası ilişkiyi sürdürme kararına bağlı olarak değişebileceği belirtilmektedir.

Mark ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan bir araştırmada aldatmanın nedenleri incelenmiştir. Araştırmada, aldatmanın nedenleri arasında yetersiz iletişim, partnerler arasında uyumsuzluk, tatmin edici olmayan cinsel yaşam, dışarıda ilgi görme isteği ve aldatmayı normalleştirme eğilimi gibi faktörlerin yer aldığı

bulunmuştur. Bu faktörlerin, aldatmaya eğilimli olan bireylerde daha sık görüldüğü ve aldatmanın bu faktörlerin bir kombinasyonu sonucunda gerçekleştiği belirtilmiştir. Bu nedenlerin yanı sıra, araştırmada cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi gibi demografik faktörlerin de aldatma davranışı ile ilişkisi incelenmiştir.

Whitton (2014) ve arkadaşları tarafından yapılan bir araştırmada, aldatan kişilerin yaşadığı duygusal karmaşıklık ve bu durumun detayları incelenmiştir. Araştırmaya göre, aldatan kişiler genellikle çift rolleri arasında bocalama yaşarlar ve hem suçluluk hem de aldatma eylemini haklı çıkarma gibi duygularla mücadele ederler. Ayrıca, aldatan kişilerin içinde bulunduğu duygusal karmaşanın genellikle bir sonraki adımlarını belirlemede etkili olduğu bulunmuştur. Bu araştırma, aldatmanın sadece bir eylem olmaktan ziyade bir dizi karmaşık duygusal süreci içeren bir olay olduğunu göstermektedir.

Kıvanç ve diğer araştırmacılar (2019) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, aldatmanın ardından yaşanan duygu durumları ve bu durumların cinsiyet farklılıkları açısından incelenmiştir. Araştırmada, kadınların aldatma sonrasında daha fazla üzüntü ve öfke yaşadığı, erkeklerin ise daha fazla utanç duygusu hissettiği bulunmuştur. Bu sonuçlar, aldatma sonrası duygusal tepkilerin cinsiyet temelli olarak farklılaşabileceğini göstermektedir.

Rupp, Taylor ve Canary (2019) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, aldatma yaşayan bireylerin ilişkideki güç dengeleri ve ilişki tatmini algıları üzerine odaklanılmıştır. Araştırmanın sonuçları, aldatma yaşayan bireylerin, ilişkide daha az güce sahip olduklarını ve ilişki tatmin düzeylerinin daha düşük olduğunu düşündüklerini göstermektedir. Ayrıca, daha az güce sahip olduğunu düşünen bireylerin, aldatmaya maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu da ortaya konulmuştur. Bu nedenle, güç dengelerinin eşitliği ve ilişki tatmin düzeylerinin yüksekliği, aldatma davranışını önlemeye yardımcı olabilir.

Taşdelen-Karçkay (2020) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, aldatma sonrası intikam alma davranışlarının partnerle ilişki kalitesi ve mutluluk düzeyi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçları, aldatılan kişilerin intikam alma davranışlarının, ilişki kalitesini ve mutluluk düzeyini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Bu sonuçlar, aldatma sonrası intikam alma

davranışlarının, ilişkide bir sorun haline gelebileceği ve ilişkiyi zedeleyebileceği konusunda uyarıcıdır. Bu nedenle, aldatma sonrasında intikam alma davranışları yerine, çiftlerin birbirlerini anlamaya ve desteklemeye odaklanmaları daha olumlu bir ilişki dinamiği yaratabilir.

Genç, Yıldırım ve İskender (2021) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, cinsel olarak aldatılan kadınların intikam alma istekleri ve davranışları incelenmiştir. Araştırma sonuçları, cinsel aldatılan kadınların, intikam alma isteklerinin diğer kadınlardan daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, araştırma, cinsel aldatılan kadınların intikam alma davranışlarının diğer kadınlara göre daha yüksek olmadığını ortaya koymuştur.

Yıldız ve diğer araştırmacılar (2021) tarafından yürütülen bir çalışmada, aldatmanın ardından iyileşme sürecinde affetme ve ilişki bağlılığı arasındaki ilişki araştırılmıştır. Araştırma sonuçları, aldatma sonrası affetmenin, ilişki bağlılığını artırdığını ve iyileşme sürecine olumlu bir katkı sağladığını göstermiştir. Bu sonuçlar, aldatma sonrası affetmenin bir iyileşme aracı olarak kullanılabileceğini ve ilişki bağlılığının artmasına yardımcı olabileceğini göstermektedir.

Duygu dışavurumu ile ilgili yapılan araştırmalar

Komarovsky (1962, 1976) tarafından yürütülen bir çalışma, erkeklerin genellikle eşleriyle duygularını ifade etmediklerini ve kendilerini açığa vurmadıklarını belirtmiştir. Gottman ve Levenson (1988), bu bulgudan yola çıkarak evlilik doyumunun kendini açma ile nasıl ilişkili olduğunu araştırmışlardır. Araştırmanın sonuçları, hem kadınların hem de erkeklerin mutlu evliliklerinde kendilerini açtıklarını, ancak mutsuz evliliklerinde bu davranışı sergilemediklerini ortaya koymuştur. Bu bulgu, duygusal ifade ve evlilik doyumu arasında güçlü bir bağ olduğunu düşündüren önemli bir göstergedir.

Carstensen ve diğer araştırmacılar (1995), çiftlerin yaş ve evlilik süresi ile duygusal ifade arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmanın sonuçlarına göre, daha yaşlı çiftlerin orta yaşlı çiftlere göre daha az olumsuz duygusal ifade sergilediği ve daha arkadaş canlısı oldukları tespit edilmiştir. Ancak, araştırma genel olarak olumsuz duygusal ifadenin evlilik mutsuzluğu ile ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle orta yaşlı ve yaşlı çiftlerin uzun süreli evliliklerinde bile bu ilişki devam

etmektedir. Araştırma ayrıca, mutsuz evliliklerdeki negatif duygusal ifadenin zamanla azalacağına dair öngörünün doğru olmadığını göstermiştir. Otuz beş yılı aşkın evliliklerde bile negatif duygusal ifade ile evlilik mutsuzluğu arasındaki bağlantının güçlü olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar, evliliklerdeki duygusal ifade ve evlilik mutluluğu arasındaki ilişkinin yaş ve evlilik süresi ile değişmediğini göstermektedir.

Feeney (1995) tarafından yapılan bir çalışmada, güvenli bağlanan kadınların öfke, üzüntü ve kaygılarını daha az bastırdıkları, güvenli bağlanan erkeklerin ise üzüntü ve kaygılarını daha az bastırdıkları tespit edilmiştir. Evli bir örneklemle çalıştığı ikinci çalışmasında (1999), güvenli bağlanan çiftlerin olumsuz duygularını kontrol etme veya bastırma olasılıklarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Uyumlu ve uyumsuz çiftler karşılaştırıldığında, uyumsuz çiftlerin daha fazla öfke, hor görme, korku, üzüntü ve iğrenme gibi olumsuz davranışlar sergilediği gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar, uyumlu çiftlerin daha iyi bir duygusal uyuma sahip olduklarını ve olumsuz duygulanımlarının karşılıklı olarak daha az olduğunu göstermektedir (Gottman ve Levenson, 1988).

Bazı araştırmacılar insanların duygularını seçici bir şekilde ifade ettiklerini öne sürmektedir. Yapılan araştırmalar, geriye dönük raporlar ve günlükler gibi farklı metodolojik yaklaşımlar kullanılarak elde edilen bulgular, insanların duygularını daha çok anne-baba, aile üyeleri, yakın arkadaşlar ve romantik partnerlerle paylaştıklarını, ancak bu çevrenin dışındaki kişilere duyguların nadiren ifade edildiğini ortaya koymaktadır (Fitness, 2000; Zeman & Garber, 1996).

Lavee ve Ben-Ari (2004) tarafından yapılan bir çalışma, nevrotiklik ile duygu ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bulgular, yüksek nevrotikliğe sahip bireylerin, düşük nevrotikliğe sahip olanlardan daha fazla olumsuz duygu ifade etme eğiliminde olduklarını göstermiştir. Ayrıca, evlilik kalitesi ile duygusal ifade arasındaki ilişkide cinsiyet farklılıkları da tespit edilmiştir. Araştırmada, erkeklerin evlilik ilişkisine verdikleri değerin, kendilerinin veya eşlerinin duygusal ifadeleriyle ilgili olmadığı görülmüştür. Kadınların ise evlilik kalitesi algısının, hem kendi hem de eşlerinin duygusal ifadeleriyle olumlu yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar, erkeklerin ve kadınların evlilikte duygusal ifadeye verdikleri önem bakımından farklılık gösterdiğini göstermektedir.

Kafetsios ve arkadaşları (2020) tarafından yürütülen bir çalışmada üniversite öğrencileri üzerinde araştırma yapılmıştır. Araştırmanın sonuçları, daha yüksek bir duygu dışavurumuna sahip olan öğrencilerin, daha yüksek bir özsaygıya ve daha düşük bir depresyon ve kaygı düzeyine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, duygu dışavurumunun psikolojik refah üzerindeki etkisini göstererek, bireylerin duygularını ifade etmek için bir araç olarak duygu dışavurumunun önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma, özellikle gençler için, duygusal ifade becerilerinin geliştirilmesinin psikolojik sağlık açısından önemli olabileceğini öne sürmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, kesitsel desenli bir nicel araştırma türüdür ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın amacı, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemektir. İlişkisel tarama modeli, en az iki değişken arasında karşılaştırmalar yaparak bu ilişkileri analiz etmek için kullanılır. Çepni (2007)'ye göre, bu araştırma modeli, değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için ideal bir yöntemdir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan 18 yaş ve üzeri 384 yetişkin bireylerden oluşmaktadır. Evreni bilinmeyen örneklem formülüne göre %95 güven aralığında evreni temsil edebilecek asgari örneklem büyüklüğü 384 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yönteminin temel amacı para, zaman ve işgücü yitimine engel olmaktır. (Büyüköztürk vd., 2013).

Tablo 1.

Örneklemin Sosyo-demografik Özelliklerinin Dağılımı

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	304	79,2
Erkek	80	20,8
Yaş		
18-24 yaş	125	32,6
25-31 yaş	219	57,0
32 yaş ve üzeri	40	10,4
Eğitim Düzeyi		
Lise mezunu	22	5,7
Ön lisans/Lisans	189	49,2
Lisansüstü	173	45,1
Gelir Durumu		
1000-2000 TL	73	19,0
2001-3000 TL	28	7,3
3001-4000 TL	22	5,7
4000 TL ve üzeri	261	68,0
Medeni Durum		
Bekar	325	84,6
Evli	59	15,4
Romantik İlişki		
Var	201	52,3
Yok	183	47,7

Çalışmada toplam 384 kişi yer almıştır, bunların 304'ü (%79,2) kadın ve 80'i (%20,8) erkektir. Katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında, 125'i (%32,6) 18-24 yaş aralığında, 219'u (%57,0) 25-31 yaş aralığında ve 40'ı (%10,4) 32 yaş ve üzerindedir. Sosyo-demografik özelliklere göre katılımcıların dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Katılımcıların 22’si (%5,7) lise mezunu, 189’u (%49,2) ön lisans/lisans mezunu ve 173’ü (%45,1) lisansüstü mezunudur. Bireylerin 73’ü (%19,0) 1000-2000

TL arası gelire, 28'i (%7,3) 2001-3000 TL arası gelire, 22'si (%5,7) 3001-4000 TL arası gelire ve 261'i (%68,0) 4000 TL ve üzeri gelire sahiptir. Çalışmaya dahil olanların 325'i (%84,6) bekar iken 59'u (%15,4) evlidir. Bireylerin 201'inin (%52,3) romantik ilişkisi bulunurken 183'ünün (%47,7) romantik ilişkisi bulunmamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Demografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan bir form kullanılarak katılımcıların kişisel bilgileri toplanmıştır. Bu 8 soruluk formda katılımcıların cinsiyetleri, yaşları, eğitim durumları, gelir durumları ve medeni durumları gibi bilgileri yer almaktadır.

İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)

Griffin ve Bartholomew tarafından 1994 yılında geliştirilen 30 maddelik bir ölçek, farklı yetişkin bağlanma stillerini ölçmek için kullanılır. Bu bağlanma stilleri, ölçekte güvenli, saplantılı, korkulu ve kayıtsız olarak adlandırılan dört alt boyut halinde yer alır. Ölçek, 1999 yılında Türkçe'ye Sümer ve Güngör tarafından uyarlanmıştır. Ölçekte toplam 30 madde vardır, ancak bağlanma stilleri için sadece 17 madde kullanılır ve her iki bağlanma stili için de ortak bir madde kullanılır. Türkçe'ye uyarlanan ölçeğin test-tekrar test güvenirliği .54-.78, iç tutarlılık katsayısı .61 olarak bulunmuştur. Güvenilirlik katsayısı güvenli bağlanma stili için .10, saplantılı bağlanma stili için .10, korkulu bağlanma stili için .48 ve kayıtsız bağlanma stili için .58 olarak belirlenmiştir. İlişki Ölçekleri Anketi'nin orijinal formunda da iç tutarlılık katsayısı düşük bulunmaktadır. Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından belirtilene göre, alt ölçeklerin iç tutarlılık katsayılarının düşük olmasının nedeni, alt ölçeklerin az sayıda madde içermesi veya alt ölçeklerin düşük psikometrik kaliteye sahip olması değil, alt ölçeklerin benlik ve diğer insanlara ilişkin iki modeli bir arada içermesinden kaynaklanmaktadır. Bu durum, alt ölçeklerin içerdiği farklı boyutlar arasında tutarlılık sağlanmasını zorlaştırabilir.

Aldatma Eğilimi Ölçeği (AEÖ)

Çift olan bireylerin aldatma eğilimlerini ölçmek amacı ile geliştirilmiş olan 30 maddeden oluşan, beşli likert tipi şeklinde geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, aldatma eğilimini ölçen18"i pozitif (aldatmaya yönelik olan) ve 12'si negatif

(aldatmaya yönelik olmayan) olan toplam 30 madde içermektedir. Bu ölçekteki 4, 9, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 20, 23, 27 ve 28‟inci maddelerin ters puanlanması gerekmektedir. Negatifmaddeler ters yönde puanlanmaktadır.

Ölçekten alınabilecek en düşük puan 30 en yüksek puan ise 150‟dir. Ölçekten alınan puanların yükselmesi bireyin aldatma eğiliminin arttığı göstermektedir. Ölçek uygulama yapılan kişilerde ödül ya da ceza olarak algılanacak maddelerden oluşmaktadır ve bu maddeler sayesinde bireyin potansiyel aldatma eğiliminin ortaya çıkması beklenmektedir.

Ölçeğin ilk formu 34 maddelik bir deneme formudur fakat daha sonra beş kişilik hakem kurulu değerlendirmesi ve evlilik dışı ilişki yaşamış kişilerin görüşleri doğrultunda bazı maddeler çıkartılıp yeni maddelerin eklenmesiyle ölçek 40 maddeden oluşan forma dönmüştür. Ölçeğin Cronbach Alfa ve iki yarım güvenirliğine bakıldığı zaman ölçeğin hem Croncbach Alfa hem de iki yarı güvenirliğinin 0.95 olduğu görülmüştür. Bu değerden yola çıkarak ölçeğin iç tutarlık değerinin yüksek olduğu söylenebilir (Polat, 2006).

Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri (DDTE)

Araz ve Erkuş (2014) tarafından üzüntü, öfke, mutluluk duygularını yaşayan kişilerin karşısındaki kişiye yönelik duygu dışavurum tarzını belirlemek amacı ile geliştirilmiştir. Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri; mutluluk, üzüntü, öfke olmak üzere üç alt boyut ve toplam 40 maddeyi içermektedir. Mutluluk Dışavurum Tarzları alt ölçeği 8 maddeden oluşmakta; “ben odaklı dışavurum” ve “öteki odaklı dışavurum” olmak üzere iki faktör içermektedir. Ben odaklı dışavurum ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı .76, test-tekrar test güvenirliği .68; öteki odaklı dışavurum ölçeğinin içtutarlılık katsayısı .77, test-tekrar test güvenirliği .69 olarak belirlenmiştir. Alt ölçeklerden elde edilenpuanlar ayrı ayrı hesaplanabildiği gibi toplam puan şeklinde de hesaplanabilmektedir. Üzüntü Dışavurum Tarzları alt ölçeği 19 maddeden oluşmakta; “yüze yansıtma”, “saldırganca dışavurum” “sözel dışavurum”, “gizleme”, ve “erteleme” olmak üzere beş faktör içermektedir. Alt faktörlerinin içtutarlılık katsayıları .80, .75, .70, .63, .61 ve test tekrar test güvenirlikleri .71, .60, .67, .50, .53 şeklindedir. Öfke Dışavurum Tarzları alt ölçeği 23 maddeden

oluşmakta; “saldırganca dışavurum”, “yüze yansıtma”, “misilleme”, “serinkanlı dışavurum”, “sözel dışavurum” ve “erteleme” olmak üzerealtı faktör içermektedir. İç tutarlılığa ilişkin Cronbach Alpha katsayıları sırasıyla, .79, .75, .77, .65, .62, .59 ve test-tekrar test güvenirlikleri .51, .78, .75, .67, .45, .54’tür. Test-tekrar test güvenirliğini belirlemek için katılımcılara üç hafta aranın ardından tekrar uygulanan testin alt ölçeklerinde ölçtüğü yapıların kararlı olduğu bulunmuştur (Araz ve Erkuş, 2014).

Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için, gerekli izinlerin alınması için Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Ek: Etik Kurul Raporu – 07.07.2022 tarih ve YDÜ/SB/2022/1325 sayılı) ve ölçeklerin telif hakkı sahiplerinden izinlerin alınmıştır.

Araştırmanın çalışma evrenini oluşturan yani KKTC’de bulunan 18 yaş ve üzeri yetişkin bireyler ile online olarak Google Forms üzerinden anketler toplanmıştır. Veri toplama araçları toplam 384 kişiye uygulanmıştır.

Katılımcılara araştırma hakkında bilgi verilerek, onamları alındıktan sonra araştırma veri toplama araçları uygulanmıştır.

Veri toplama araçları, WhatsApp, Instagram ve Messenger gibi uygulamalar için hazırlanmıştır. Ayrıca, Katılımcı Bilgilendirme ve Aydınlatılmış Onam Formları, online web tabanlı bir sayfanın ilk bölümüne konulmuş ve katılımcılara, Formları okuduklarını ve kabul ettiklerini onaylamak için "sonraki" butonuna basmaları gerektiği belirtilmiştir.

Uygulama, 07 Temmuz 2022 – 28 Şubat 2023 tarihleri arasında yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu tez çalışmasında, verilerin değerlendirilmesi için sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan SPSS 22.0 istatistik programı kullanılmıştır. Toplamda 384 katılımcıdan veri toplanmış ve bu veriler SPSS programına girilerek ön analizler gerçekleştirilmiştir, bunlar arasında veri temizliği ve sayıltı testleri yer almaktadır.

Örneklem özelliklerini belirlemek için frekans analizi kullanılarak örneklemin demografik dağılımı belirlenmiştir.

Verilerin parametrik veya nonparametrik analizlere uygun olup olmadığını belirlemek için Kolmogorov-Smirnov normal dağılım analizi yapılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenirken, aynı zamanda betimsel analizler (mod, medyan, ortalama, basıklık, çarpıklık vb.) de yapılmıştır.

Normal dağılım analizlerinin ardından, araştırma sorularıyla uyumlu olarak veri setlerinin demografik değişkenlerle ilişkisi uygun analizlerle incelenmiştir. İki grup içeren demografik değişkenlerin puan ortalamalarını karşılaştırmak için "Bağımsız Örneklemler t testi" kullanılmıştır. İkiden fazla grup içeren demografik değişkenlerin puan ortalamalarını karşılaştırmak için ise "Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)" yöntemi kullanılmıştır. Veri setleri arasındaki ikili ilişkiyi incelemek için ise ikili değişkenler arasında Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki etkisini incelemek amacıyla regresyon analizi kullanılmıştır.

Araştırmaya ait bulgular, %95 güven aralığında ve %5 anlamlılık düzeyi dikkate alınarak değerlendirilmiştir (Büyüköztürk, 2018).

Tablo 2.

AEÖ'ye İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	N	***X***	**Ss**	**Min.**	**Maks.**	**Çarpıklık**	**Basıklık**	**KS**
Aldatma Eğilimi	384	58.92	19.04	34	114	.934	.228	.000

Tablo 2'de, AEÖ (Aldatma Eğilim Ölçeği) için betimsel istatistikler sunulmuştur. Kolmogorov-Smirnov normal dağılım testi, değişkenin normal dağılım göstermediğini göstermiştir. Ancak, değişkenin puanlarının dağılımları ve tanımlayıcı istatistikleri incelendiğinde normal dağılım gösterdiği bulunmuştur. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında olması da değişkenin normal dağılım gösterdiği varsayımını desteklemektedir. Bu nedenle, sonraki analizlerde parametrik analizler kullanılmıştır.

Tablo 3.

İÖA'ya İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	N	*X*	Ss	Min.	Maks.	Çarpıklık	Basıklık	KS
Güvenli	384	15.94	4.0	4	26	-.121	.027	.000
Korkulu	384	16.32	4.9	4	28	-.182	-.220	.000
Kayıtsız	384	23.17	3.83	14	33	.052	-.358	.000
Saplantılı	384	16.2	4.43	4	28	-.218	-.196	.000

Tablo 3'te, İÖA (İlişki Ölçeği Anketi)'nın güvenli, korkulu ve kayıtsız saplantılı alt boyutları için betimleyici istatistikler sunulmuştur. Değişkenlerin normal dağılım gösterip göstermediği test edilmiş ve sonuçlar, değişkenlerin normal dağılım göstermediğini göstermiştir. Ancak, değişkenlere ait puanların dağılımları ve tanımlayıcı istatistikleri incelendiğinde, normal dağılımı gösterdikleri bulunmuştur. Basıklık ve çarpıklık değerleri de +1 ile -1 arasında olduğundan, değişkenlerin normal dağılım gösterdiği varsayımıyla parametrik analizlere devam edilmiştir.

Tablo 4.

DDTE'ye İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	N	*X*	Ss	Min.	Maks.	Çarpıklık	Basıklık	KS
Mutluluk	384	22.59	3.65	11	28	-.291	-.441	.000
Üzüntü	384	42.58	5.43	31	58	.368	.150	.000
Öfke	384	48.73	6.33	33	63	.056	-.334	.000

Tablo 4'te DDTE'nin mutluluk, üzüntü ve öfke alt boyutları için betimsel istatistikler sunulmuştur. Değişkenlerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için Kolmogorov-Smirnov normal dağılım testi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, değişkenlerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Ancak, değişkenlere ait puanların dağılımları ve tanımlayıcı istatistikleri incelendiğinde, normal dağılımı gösterdikleri bulunmuştur. Basıklık ve çarpıklık değerleri de +1 ile -1 arasında olduğundan, değişkenlerin normal dağılım gösterdiği varsayımıyla parametrik analizlere devam edilmiştir.

Çalışma Planı ve Süreci

Araştırmanın ilk aşamasında, kullanılan ölçme araçları olan İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA), Aldatma Eğilimi Ölçeği (AEÖ) ve Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş veya uyarlanmıştır. Bu ölçme araçları kullanımı için gerekli izinler araştırmacılar tarafından ilgili kişilerden alınmıştır ve kullanım izinleri Ek-7'de belirtilmiştir.	Mayıs 2022
Araştırmanın ikinci aşamasında, Yakın Doğu Üniversitesi Etik Kurul Komisyonu'na başvurulmuş ve Etik Kurul İzni alınarak araştırmaya başlanmıştır. Etik Kurul İzni, Ek-8'de yer almaktadır.	Temmuz 2022
Kavramsal temeller ve ilgili araştırmaların incelenmesi	Eylül 2022-Kasım 2022
Üçüncü aşamada, katılımcılara katılımcı bilgi formu, katılımcı onam formu, kişisel bilgi formu ve ölçekler, Google Form aracılığıyla çevrimiçi olarak düzenlenmiş ve katılımcıların yanıtları bu platform üzerinden toplanmıştır.	Aralık 2022 – Şubat 2023
Elde edilen örneklem verileri istatistiksel analizler ile değerlendirilerek, literatürdeki bulgular ile karşılaştırılarak tartışılmış ve sonuçlar ile öneriler sunulmuştur.	Şubat 2023-Nisan 2023

BÖLÜM IV

BULGULAR

Aldatma Eğilimi Ölçeği, İlişki Ölçekleri Anketi ve Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi

AEÖ'nin Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Tablo 5.

AEÖ'nin Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

		N	*X*	Ss	t	*p*
Aldatma Eğilimi	Kadın	304	55.66	16.97	-6.932	.000*
	Erkek	80	71.32	21.38		

*p<0.05

Cinsiyete göre AEÖ toplam puanlarındaki farklılığı test etmek amacıyla bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların cinsiyetlerine göre aldatma eğilimi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır (t (382) = -6.932, p < .01). Kadınların aldatma eğilimi puan ortalaması (X = 55.66) erkeklerin aldatma eğilimi puan ortalamasından (X = 71.32) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Tablo 6.

AEÖ'nin Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

		N	*X*	Ss	F	*p*	Fark
Aldatma Eğilimi	18-24 yaş$_1$	125	58.81	20.89	1.961	.142	-
	25-31 yaş$_2$	219	57.98	17.0			
	32 yaş ve üzeri$_3$	40	64.45	22.84			

Aldatma eğilimi ölçeğinin toplam puanları, katılımcıların yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, aldatma eğilimi puanları yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemiştir (F(2,381) = 1.961, p > .05).

Tablo 7.

Aldatma Eğilimi Ölçeğinin Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

		N	*X*	Ss	F	*p*	Fark
Aldatma Eğilimi	Lise$_1$	22	62.59	18.01	.731	.482	-
	Ön lisans/Lisans$_2$	189	59.44	20.29			
	Lisansüstü$_3$	173	57.89	17.74			

Aldatma eğilimi ölçeğinin toplam puanları, katılımcıların eğitim düzeyleri ile ilişkisini incelemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonucuna göre, aldatma eğilimi puanları, katılımcıların eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F(2,381) = .731$, $p > .05$).

Tablo 8.

AEÖ'nin Gelir Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

		N	*X*	Ss	F	*p*	Fark
Aldatma Eğilimi	1000-2000 TL$_1$	73	54.61	14.24	3.539	.015*	2>1,3 4>3
	2001-3000 TL$_2$	28	65.14	17.51			
	3001-4000 TL$_3$	22	52.13	11.74			
	4000 TL ve üzeri$_4$	261	60.04	20.51			

*p<0.05

AEÖ'nin toplam puanlarının katılımcıların gelir düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, aldatma eğilimi puanları, gelir düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(3,380)= 3.539$, $p<.05$. Games-Howell çoklu karşılaştırma analizi yapılmış ve sonuçlara göre, 1000-2000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin aldatma eğilimi puanı ortalamaları (X=54.61) 2001-3000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin aldatma eğilimi puanı ortalamalarından (X=65.14) ve 3001-4000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin aldatma eğilimi puanı ortalamalarından (X=52.13) istatistiksel olarak daha düşüktür. Bununla birlikte, 4000 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip bireylerin aldatma eğilimi puanı ortalamaları

(X=60.04) 3001-4000 TL arası gelir düzeyine sahip bireylerin aldatma eğilimi puanı ortalamalarından (X=52.13) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Tablo 9.

AEÖ'nin Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**t**	***p***
Aldatma Eğilimi	Bekar	325	59.9	19.1	2.376	.018*
	Evli	59	53.54	17.91		

*p<0.05

Bağlantısız örneklemler t testi ile test edilerek, AEÖ'nin toplam puanının bireylerin medeni durumlarına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Analiz sonucuna göre, katılımcıların aldatma eğilimi puanları bekar ve evli bireyler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (t(382) = 2.376, p < .05). Bu sonuca göre, bekar bireylerin aldatma eğilimi puan ortalaması (X = 59.9), evli bireylerin aldatma eğilimi puan ortalamasından (X = 53.54) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Tablo 10.

AEÖ'nin Romantik İlişki Durumuna Göre T Testi Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**t**	***p***
Aldatma Eğilimi	Var	201	58.19	18.9	-.787	.432
	Yok	183	59.73	19.22		

AEÖ'nin toplam puanının, bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre, katılımcıların aldatma eğilimi puanları arasında romantik ilişkisi olan ve olmayan bireyler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır; t (382) =-.787, p>.05.

İlişki Ölçekleri Anketinin Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Tablo 11.

İÖA'nın Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**t**	***p***
Güvenli	Kadın	304	15.56	3.91	-3.749	.000*
	Erkek	80	17.41	4.05		
Korkulu	Kadın	304	16.36	4.98	.298	.766
	Erkek	80	16.18	4.62		
Kayıtsız	Kadın	304	23.41	3.74	2.363	.019*
	Erkek	80	22.28	4.11		
Saplantılı	Kadın	304	16.38	4.48	1.524	.128
	Erkek	80	15.54	4.22		

*p<0.05

Bu çalışmada, İÖA'nın güvenli, korkulu, kayıtsız saplantılı alt boyutlarının toplam puanının bireylerin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediği test edilmiştir. Yapılan bağımsız örneklemler t-testi sonuçlarına göre, katılımcıların güvenli ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($t(382) = -3.749$, $p < .01$). Bu bulguya göre, kadınların güvenli ilişki puanı ortalamaları ($X = 15.56$) erkeklerin güvenli ilişki puanı ortalamalarından ($X = 17.41$) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Benzer şekilde, bireylerin kayıtsız ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($t(382)=2.363$, $p<.05$). Bu sonuca göre kadınların kayıtsız ilişki puanı ortalamaları ($X=23.41$) erkeklerin kayıtsız ilişki puanı ortalamalarından ($X=22.28$) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Ancak, katılımcıların korkulu ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($t(382)=.298$, $p>.05$). Benzer şekilde, bireylerin saplantılı ilişki puanları da bireylerin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($t(382)=1.524$, $p>.05$).

Tablo 12.

İÖA'nın Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

		N	*X*	Ss	F	*P*	Fark
Güvenli	18-24 yaş$_1$	125	15.30	4.21	3.592	.028*	1<3
	25-31 yaş$_2$	219	16.09	3.68			
	32 yaş ve üzeri$_3$	40	17.15	4.77			
Korkulu	18-24 yaş$_1$	125	17.38	4.56	5.178	.006*	1>2,3
	25-31 yaş$_2$	219	15.97	5.01			
	32 yaş ve üzeri$_3$	40	14.93	4.82			
Kayıtsız	18-24 yaş$_1$	125	23.68	3.92	12.364	.000*	3<1,2
	25-31 yaş$_2$	219	23.38	3.67			
	32 yaş ve üzeri$_3$	40	20.43	3.43			
Saplantılı	18-24 yaş$_1$	125	17.22	4.55	5.615	.004*	1>2,3
	25-31 yaş$_2$	219	15.85	4.35			
	32 yaş ve üzeri$_3$	40	15.00	3.99			

*p<0.05

Bu çalışmada, İÖA'nın güvenli, korkulu, kayıtsız saplantılı alt boyutlarının toplam puanlarının katılımcıların yaşlarına göre farklılaşma durumu tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yöntemiyle incelenmiştir. Yapılan analiz sonucunda, katılımcıların güvenli ilişki puanları yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermiştir ($F(2,381)=3.592$, $p<.05$). Games-Howell çoklu karşılaştırma analizi ile yapılan anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğu belirlenmiştir. Bu analize göre, 18-24 yaş arası bireylerin güvenli ilişki puanı ortalamaları (X=15.3), 32 yaş ve üzeri bireylerin güvenli ilişki puanı ortalamalarından (X=17.15) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Yaşa göre, katılımcıların kayıtsız ilişki puanları istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(2,381)= 12.364$, $p<.01$. Yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizi sonucuna göre, 18-24 yaş arası bireylerin kayıtsız ilişki puanı

ortalamaları (X=23.68) 25-31 yaş arası bireylerin (X=22.71) ve 32 yaş ve üzeri bireylerin (X=20.43) kayıtsız ilişki puanı ortalamalarından istatistiksel olarak daha yüksektir.

Benzer şekilde, katılımcıların saplantılı ilişki puanları, yaşa göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir, F(2,381)= 5.615, p<.05. Yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizi sonucunda, 18-24 yaş arası bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamaları (X=17.22), 25-31 yaş arası bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamalarından (X=15.85) ve 32 yaş ve üzeri bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamalarından (X=15.0) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklıdır.

Tablo 13.

İÖA'nın Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**F**	***p***	**Fark**
Güvenli	Lise$_1$	22	15.45	4.39	.212	.809	-
	Ön lisans/Lisans$_2$	189	15.92	4.18			
	Lisansüstü$_3$	173	16.03	3.78			
Korkulu	Lise$_1$	22	18.41	4.83	6.864	.001*	3>1,2
	Ön lisans/Lisans$_2$	189	16.94	4.65			
	Lisansüstü$_3$	173	15.38	5.02			
Kayıtsız	Lise$_1$	22	22.05	3.77	1.085	.339	-
	Ön lisans/Lisans$_2$	189	23.32	3.87			
	Lisansüstü$_3$	173	23.16	3.81			
Saplantılı	Lise$_1$	22	15.77	6.61	1.245	.289	-
	Ön lisans/Lisans$_2$	189	15.90	3.96			
	Lisansüstü$_3$	173	16.60	4.58			

*p<0.05

Eğitim düzeylerine göre İÖA'nın güvenli, korkulu, kayıtsız ve saplantılı alt boyutlarının toplam puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, bireylerin korkulu ilişki puanları eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (F(2,381)= 6.864, p<.05). Games-Howell çoklu karşılaştırma analizi ile yapılan istatistiksel analiz sonucunda, lisansüstü mezunu bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamaları (X=16.6) lise mezunu bireylerin korkulu ilişki puanı

ortalamalarından (X=15.77) ve ön lisans/lisans mezunu bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamalarından (X=15.9) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksektir.

Ancak, yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda katılımcıların güvenli ilişki puanları, kayıtsız ilişki puanları ve saplantılı ilişki puanları eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Güvenli ilişki puanları için F(2,381)= .212, p>.05; kayıtsız ilişki puanları için F(2,381)= 1.085, p>.05; saplantılı ilişki puanları için F(2,381)= 1.245, p>.05.

Tablo 14.

İÖA'nın Gelir Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**F**	***p***	**Fark**
Güvenli	1000-2000 TL_1	73	15.49	4.33	1.444	.230	-
	2001-3000 TL_2	28	14.96	3.49			
	3001-4000 TL_3	22	15.36	2.28			
	4000 TL ve üzeri$_4$	261	16.22	4.06			
Korkulu	1000-2000 TL_1	73	17.86	4.40	8.024	.000*	3<1,2,4
	2001-3000 TL_2	28	18.11	4.97			4<1
	3001-4000 TL_3	22	12.91	3.90			
	4000 TL ve üzeri$_4$	261	15.98	4.91			
Kayıtsız	1000-2000 TL_1	73	23.89	2.92	3.427	.017*	3<1
	2001-3000 TL_2	28	21.82	3.67			
	3001-4000 TL_3	22	21.55	3.28			
	4000 TL ve üzeri$_4$	261	23.25	4.06			
Saplantılı	1000-2000 TL_1	73	17.58	3.51	18.520	.000*	2>1,3,4
	2001-3000 TL_2	28	20.64	3.77			1>3,4
	3001-4000 TL_3	22	13.41	4.17			
	4000 TL ve üzeri$_4$	261	15.59	4.36			

*p<0.05

İÖA'nın güvenli, korkulu, kayıtsız saplantılı alt boyutlarının toplam puanlarının katılımcıların gelirlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, bireylerin güvenli ilişki puanları, gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, $F(3,380)= 1.444$, $p>.05$.

Tek yönlü varyans analizi sonucunda, korkulu ilişki puanları açısından bireylerin gelir durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($F(3,380)= 8.024$, $p<.01$). Games-Howell çoklu karşılaştırma analizi sonuçlarına göre, 3001-4000 TL arası gelire sahip bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamaları (X=12.91) 1000-2000 TL arası gelire sahip bireylerin (X=17.86), 2001-3000 TL arası gelire sahip bireylerin (X=18.11) ve 4000 TL ve üzeri gelire sahip bireylerin (X=15.98) korkulu ilişki puanı ortalamalarından istatistiksel olarak daha düşüktür. Ayrıca, 4000 TL ve üzeri gelire sahip bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamaları da (X=15.98) 1000-2000 TL arası gelire sahip bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamalarından (X=17.86) istatistiksel olarak daha düşüktür. Ancak, güvenli, kayıtsız saplantılı alt boyutlarına ait puanlar gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F(3,380)= 1.444$, $p>.05$).

Ancak, bireylerin kayıtsız ilişki puanları, gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(3,380)= 3.427$, $p<.05$. Anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizine göre, 3001-4000 TL arası gelire sahip bireylerin kayıtsız ilişki puanı ortalamaları ($X=21.55$) 1000-2000 TL arası gelire sahip bireylerin kayıtsız ilişki puanı ortalamalarından ($X=23.89$) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Benzer şekilde, katılımcıların saplantılı ilişki puanları, gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(3,380)= 18.520$, $p<.01$. Anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizine göre, 2001-3000 TL arası gelire sahip bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamaları ($X=20.64$) 1000-2000 TL arası gelire sahip bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamalarından ($X=17.58$), 3001-4000 TL arası gelire sahip bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamalarından ($X=13.41$) ve 4000 TL ve üzeri gelire sahip bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamalarından

(*X*=15.59) istatistiksel olarak daha yüksektir. Ve 1000-2000 TL arası gelire sahip bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamaları da (*X*=17.58) 3001-4000 TL arası gelire sahip bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamalarından (*X*=13.41) ve 4000 TL ve üzeri gelire sahip bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamalarından (*X*=15.59) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Tablo 15.

İÖA'nın Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**t**	***p***
Güvenli	Bekar	325	15.79	3.92	-1.719	.088
	Evli	59	16.76	4.42		
Korkulu	Bekar	325	16.65	4.80	3.150	.002*
	Evli	59	14.49	5.12		
Kayıtsız	Bekar	325	23.44	3.74	3.291	.001*
	Evli	59	21.68	4.07		
Saplantılı	Bekar	325	16.54	4.28	3.540	.000*
	Evli	59	14.36	4.83		

*p<0.05

İÖA'nın güvenli, korkulu, kayıtsız saplantılı alt boyutlarının toplam puanının bireylerin medeni durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacı ile bağlantısız örneklemler t testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların güvenli ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =-1.719, *p*>.05

Ancak, bireylerin korkulu ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, *t* (382) =3.150, *p*<.05. Buna göre bekar bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamaları (*X*=16.65), evli bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamalarından (*X*=14.49) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Benzer şekilde, katılımcıların kayıtsız ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, *t* (382) =3.291, *p*<.05. Buna göre bekar bireylerin kayıtsız ilişki

puanı ortalamaları (*X*=23.44), evli bireylerin kayıtsız ilişki puanı ortalamalarından (*X*=21.68) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Paralel olarak, bireylerin saplantılı ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, *t* (382) =3.540, *p*<.01. Buna göre bekar bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamaları (*X*=16.54), evli bireylerin saplantılı ilişki puanı ortalamalarından (*X*=14.36) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Tablo 16.

İÖA'nın Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**t**	***p***
Güvenli	Var	201	15.99	4.13	.217	.828
	Yok	183	15.90	3.88		
Korkulu	Var	201	15.43	5.12	-3.803	.000*
	Yok	183	17.30	4.46		
Kayıtsız	Var	201	23.07	3.86	-.546	.585
	Yok	183	23.28	3.82		
Saplantılı	Var	201	16.42	4.52	.971	.332
	Yok	183	15.98	4.34		

*p<0.05

İÖA'nın güvenli, korkulu, kayıtsız saplantılı alt boyutlarının toplam puanının bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacı ile bağlantısız örneklemler t testi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların korkulu ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, *t* (382) =-3.803, *p*<.01. Buna göre romantik ilişkisi olan bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamaları (*X*=15.43), romantik ilişkisi olmayan bireylerin korkulu ilişki puanı ortalamalarından (*X*=17.30) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Ancak, bireylerin güvenli ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =.217, *p*>.05. Benzer şekilde, katılımcıların kayıtsız ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre istatistiksel olarak

anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =-.546, *p*>.05. Paralel olarak, bireylerin saplantılı ilişki puanlarının ortalamaları bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =.971, *p*>.05.

Duygu Dışavurum Tarzları Envanterinin Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Tablo 17.

DDTE'nin Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**t**	***p***
Mutluluk	Kadın	304	22.95	3.54	3.799	.000*
	Erkek	80	21.24	3.77		
Üzüntü	Kadın	304	43.25	5.49	4.822	.000*
	Erkek	80	40.05	4.41		
Öfke	Kadın	304	48.83	6.53	.550	.582
	Erkek	80	48.39	5.54		

*p<0.05

DDTE'nin mutluluk, üzüntü ve öfke alt boyutlarının toplam puanları, bireylerin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır.

Katılımcıların mutluluk puanları, bireylerin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, t (382) =3.799, p<.01. Kadınların mutluluk puanı ortalamaları (X=22.95), erkeklerin mutluluk puanı ortalamalarından (X=21.24) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Bireylerin üzüntü puanları, bireylerin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, t (382) =4.822, p<.01. Kadınların üzüntü puanı ortalamaları (X=43.25), erkeklerin üzüntü puanı ortalamalarından (X=40.05) istatistiksel olarak daha yüksektir.

Ancak, katılımcıların öfke puanları, bireylerin cinsiyetlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, t (382) =.550, p>.05.

Tablo 18.

DDTE'nin Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

		N	*X*	Ss	F	*p*	Fark
Mutluluk	18-24 yaş$_1$	125	22.73	3.50	.379	.685	-
	25-31 yaş$_2$	219	22.60	3.59			
	32 yaş ve üzeri$_3$	40	22.15	4.43			
Üzüntü	18-24 yaş$_1$	125	43.46	5.46	7.832	.000*	3<1,2
	25-31 yaş$_2$	219	42.63	5.55			
	32 yaş ve üzeri$_3$	40	39.63	3.47			
Öfke	18-24 yaş$_1$	125	50.50	6.31	9.751	.000*	3<1,2
	25-31 yaş$_2$	219	48.22	6.31			2<1
	32 yaş ve üzeri$_3$	40	46.00	5.02			

*p<0.05

DDTE'nin mutluluk, üzüntü ve öfke alt boyutlarının toplam puanlarının katılımcıların yaşlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Bireylerin mutluluk puanları, yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, $F(2,381)= .379$, $p>.05$.

Ancak, katılımcıların üzüntü puanları, yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(2,381)= 7.832$, $p<.01$. Anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizine göre, 32 yaş ve üzeri bireylerin üzüntü puanı ortalamaları (X=39.63) 18-24 yaş arası bireylerin üzüntü puanı ortalamalarından (X=43.46) ve 25-31 yaş arası bireylerin üzüntü puanı ortalamalarından (X=42.63) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Benzer şekilde, bireylerin öfke puanları, yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(2,381)= 9.751$, $p<.01$. Anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizine göre, 32 yaş ve üzeri bireylerin öfke puanı ortalamaları (X=46.0) 18-24 yaş arası bireylerin öfke puanı ortalamalarından (X=50.5) ve 25-31 yaş arası bireylerin öfke puanı ortalamalarından (X=48.22) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Tablo 19.

DDTE'nin Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**F**	***p***	**Fark**
Mutluluk	$Lise_1$	22	21.45	3.88	3.108	.046	-
	Ön lisans/$Lisans_2$	189	22.30	3.27			
	$Lisansüstü_3$	173	23.06	3.96			
Üzüntü	$Lise_1$	22	41.32	4.67	7.295	.001*	2<3
	Ön lisans/$Lisans_2$	189	41.68	5.37			
	$Lisansüstü_3$	173	43.73	5.41			
Öfke	$Lise_1$	22	49.55	6.12	7.191	.001*	2<3
	Ön lisans/$Lisans_2$	189	47.51	6.06			
	$Lisansüstü_3$	173	49.97	6.43			

*p<0.05

DDTE'nin mutluluk, üzüntü ve öfke alt boyutlarının toplam puanlarının katılımcıların eğitim düzeylerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Bireylerin mutluluk puanları, eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak marjinal düzeyde anlamlı farklılık göstermemektedir, $F(2,381)= 3.108$, $p=.05$.

Ancak, katılımcıların üzüntü puanları, eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(2,381)= 7.295$, $p<.01$. Anlamlı

farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizine göre, ön lisans/lisans mezunu bireylerin üzüntü puanı ortalamaları (*X*=41.68) lisansüstü mezunu bireylerin üzüntü puanı ortalamalarından (*X*=43.73) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Benzer şekilde, bireylerin öfke puanları, eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(2,381)= 7.191$, $p<.01$. Anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizine göre, ön lisans/lisans mezunu bireylerin öfke puanı ortalamaları (*X*=47.51) lisansüstü mezunu bireylerin öfke puanı ortalamalarından (*X*=49.97) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Tablo 20.

DDTE'nin Gelir Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**F**	***p***	**Fark**
Mutluluk	1000-2000 TL_1	73	22.07	3.38	3.247	.022*	2<4
	2001-3000 TL_2	28	20.93	2.80			
	3001-4000 TL_3	22	23.32	3.00			
	4000 TL ve üzeri$_4$	261	22.86	3.80			
Üzüntü	1000-2000 TL_1	73	43.22	4.30	2.626	.050	-
	2001-3000 TL_2	28	39.93	5.26			
	3001-4000 TL_3	22	42.77	7.96			
	4000 TL ve üzeri$_4$	261	42.68	5.44			
Öfke	1000-2000 TL_1	73	48.68	5.25	3.178	.024*	2<4
	2001-3000 TL_2	28	45.29	6.60			
	3001-4000 TL_3	22	49.64	6.74			
	4000 TL ve üzeri$_4$	261	49.04	6.46			

*p<0.05

DDTE'nin mutluluk, üzüntü ve öfke alt boyutlarının toplam puanlarının katılımcıların gelirlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Katılımcıların üzüntü puanları, gelir durumlarına göre istatistiksel olarak marjinal düzeyde anlamlı farklılık göstermemektedir, $F(3,380)= 2.626$, $p=.05$.

Ancak, bireylerin mutluluk puanları, gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(3,380)= 3.247$, $p<.05$. Anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizine göre, 2001-3000 TL arası gelire sahip bireylerin mutluluk puanı ortalamaları (X=20.93) 4000 TL ve üzeri gelire sahip bireylerin mutluluk puanı ortalamalarından (X=22.86) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Benzer şekilde, katılımcıların öfke puanları, gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, $F(3,380)= 3.178$, $p<.05$. Anlamlı farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacı ile yapılan Games-Howell çoklu karşılaştırma analizine göre, 2001-3000 TL arası gelire sahip bireylerin öfke puanı ortalamaları (X=45.29) 4000 TL ve üzeri gelire sahip bireylerin öfke puanı ortalamalarından (X=49.04) istatistiksel olarak daha düşüktür.

Tablo 21.

DDTE'nin Medeni Duruma Göre T Testi Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**t**	***p***
Mutluluk	Bekar	325	22.61	3.47	.233	.815
	Evli	59	22.49	4.54		
Üzüntü	Bekar	325	42.86	5.72	2.345	.020*
	Evli	59	41.07	3.14		
Öfke	Bekar	325	48.94	6.65	1.507	.133
	Evli	59	47.59	4.05		

*p<0.05

DDTE'nin mutluluk, üzüntü ve öfke alt boyutlarının toplam puanının bireylerin medeni durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacı ile bağlantısız örneklemler t testi yapılmıştır.

Katılımcıların mutluluk puanlarının ortalamaları bireylerin medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =.233, *p*>.05.

Benzer şekilde, katılımcıların öfke puanlarının ortalamaları bireylerin medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =1.507, *p*>.05.

Ancak, bireylerin üzüntü puanlarının ortalamaları bireylerin medeni durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir, *t* (382) =2.345, *p*<.05. Buna göre bekar bireylerin üzüntü puanı ortalamaları (*X*=42.86), evli bireylerin üzüntü puanı ortalamalarından (*X*=41.07) istatistiksel olarak daha yüksektir

Tablo 22.

DDTE'nin Romantik İlişki Durumuna Göre T Testi Sonuçları

		N	***X***	**Ss**	**t**	***p***
Mutluluk	Var	201	22.80	3.39	1.166	.244
	Yok	183	22.37	3.91		
Üzüntü	Var	201	42.32	4.94	-.992	.322
	Yok	183	42.87	5.94		
Öfke	Var	201	48.57	6.30	-.526	.599
	Yok	183	48.91	6.38		

*p<0.05

DDTE'nin mutluluk, üzüntü ve öfke alt boyutlarının toplam puanının bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacı ile bağlantısız örneklemler t testi yapılmıştır.

Katılımcıların mutluluk puanlarının ortalamaları bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =1.166, *p*>.05.

Benzer şekilde, bireylerin üzüntü puanlarının ortalamaları bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =-.992, *p*>.05.

Paralel olarak, katılımcıların öfke puanlarının ortalamaları bireylerin romantik ilişkisi olup olmamasına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir, *t* (382) =-.526, *p*>.05.

Aldatma Eğilimi Ölçeği, İlişki Ölçekleri Anketi ve Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri Arasındaki Korelasyonel İlişkinin İncelenmesi

Tablo 23.

AEÖ, İÖA ve DDTE Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları

	Aldatma Eğilimi	**Güvenli**	**Korkulu**	**Kayıtsız**	**Saplantılı**	**Mutluluk**	**Üzüntü**	**Öfke**
Aldatma Eğilimi	1							
Güvenli	.030	1						
Korkulu	-.102*	-.422**	1					
Kayıtsız	-.119*	.019	.237**	1				
Saplantılı	-.012	.136**	-.094	-.061	1			
Mutluluk	-.105*	.150**	.012	-.044	.212**	1		
Üzüntü	.084	-.052	.156**	.032	.181**	.426**	1	
Öfke	.243**	-.054	.126*	.084	.100*	.220**	.621**	1

*: p<.05, **: p<.01

AEÖ, İÖA'nın güvenli, korkulu, kayıtsız saplantılı alt boyutları ve DDTE'nin mutluluk, üzüntü ve öfke alt boyutları arasında ne yönde ve nasıl bir ilişki olduğunu tespit edebilmek amacı ile Pearson korelasyon analizi yapılmıştır.

Yapılan analiz sonuçlarına göre, bireylerin aldatma eğilimi puanları ile güvenli ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (*r=.030, p>.05*). Katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile korkulu ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki vardır (*r=-.102,*

p<.05). Bireylerin aldatma eğilimi puanları ile kayıtsız ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki bulunmaktadır (*r=-.119, p<.05*). Katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile saplantılı ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmemiştir (*r=-.012, p>.05*).

Katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile mutluluk puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki görülmüştür (*r=-.105, p<.05*). Bireylerin aldatma eğilimi puanları ile üzüntü puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (*r=.084, p>.05*). Katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile öfke puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki bulunmuştur (*r=.243, p<.01*).

Bireylerin mutluluk puanları ile güvenli ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki vardır (*r=.150, p<.01*). Katılımcıların mutluluk puanları ile korkulu ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (*r=.012, p>.05*). Bireylerin mutluluk puanları ile kayıtsız ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (*r=-.044, p>.05*). Katılımcıların mutluluk puanları ile saplantılı ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki görülmüştür (*r=.212, p<.01*).

Katılımcıların üzüntü puanları ile güvenli ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (*r=-.052, p>.05*). Katılımcıların üzüntü puanları ile korkulu ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki vardır (*r=.156, p<.01*). Bireylerin üzüntü puanları ile kayıtsız ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (*r=.032, p>.05*). Katılımcıların üzüntü puanları ile saplantılı ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki görülmüştür (*r=.181, p<.01*).

Bireylerin öfke puanları ile güvenli ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (*r=-.054, p>.05*). Katılımcıların öfke puanları ile korkulu ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki vardır (*r=.126, p<.05*). Bireylerin öfke puanları ile kayıtsız ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (*r=.084, p>.05*).

Katılımcıların öfke puanları ile saplantılı ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki görülmüştür (*r=.100, p<.05*).

Aldatma Eğilimi Ölçeği, İlişki Ölçekleri Anketi ve Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri Arasındaki Yordayıcı (Regresyon) İlişkinin İncelenmesi

Tablo 24.

İÖA ve DDTE'nin AEÖ Üzerindeki Yordayıcı Etkisine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

		B	Standart Hata	β	t	R	R^2	F	p
Model 1	**Sabit**	23.37	7.34	-	3.18	.243	.056	23.873	.000*
	Öfke	.73	.15	.24	4.89				
Model 2	**Sabit**	37.58	8.42	-	4.46	.292	.080	17.710	.000*
	Öfke	.84	.15	.28	5.56				
	Mutluluk	-.87	.26	-.17	-3.31				
Model 3	**Sabit**	54.00	9.86	-	5.48	.328	.101	15.305	.000*
	Öfke	.88	.15	.29	5.89				
	Mutluluk	-.92	.26	-.18	-3.54				
	Kayıtsız İlişki	-.75	.24	-.15	-3.11				
Model 4	**Sabit**	56.34	9.87	-	5.71	.344	.109	12.754	.000*
	Öfke	.92	.15	.31	6.12				
	Mutluluk	-.92	.26	-.18	-3.56				
	Kayıtsız İlişki	-.63	.25	-.13	-2.55				
	Korkulu İlişki	-.42	.19	-.11	-2.16				

*p<0.05

İÖA'nın güvenli, korkulu, kayıtsız, saplantılı alt boyutları ve *DDTE'nin* mutluluk, üzüntü, öfke alt boyutlarının aldatma eğilimi ölçeğinin anlamlı bir yordayıcı olup olmadığını tespit etmek amacı ile stepwise regresyon analizi

yapılmıştır. Yapılan analiz sonucuna göre, model 1'de öfke puanları aldatma eğilimi puanlarını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır, R=.243 R^2=.056, F(1,382)=23.873, p<.01. Buna göre, bireylerin aldatma eğilimi puanlarına ait varyansın %06'sının öfke puanları ile açıklandığı ifade edilebilir.

Model 2'de ise bu kez öfke ve mutluluk puanları analize dahil olmuştur. Buna göre ise, öfke puanları ve mutluluk puanları birlikte aldatma eğilimi puanlarını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır, R=.292 R^2=.080, F(2,381)=17.710, p<.01. Ve bireylerin aldatma eğilimi puanlarına ait varyansın %08'inin öfke puanları ve mutluluk puanları ile birlikte açıklandığı ifade edilebilir.

Model 3'te de bu kez öfke, mutluluk ve kayıtsız ilişki puanları analize dahil olmuştur. Buna göre ise, öfke puanları, mutluluk puanları ve kayıtsız ilişki puanları birlikte aldatma eğilimi puanlarını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır, R=.328 R^2=.101, F(3,380)=15.305, p<.01. Ve bireylerin aldatma eğilimi puanlarına ait varyansın %10'unun öfke puanları, mutluluk puanları ve kayıtsız ilişki puanları ile birlikte açıklandığı ifade edilebilir.

Model 4'te de bu kez öfke, mutluluk, kayıtsız ilişki ve korkulu ilişki puanları analize dahil olmuştur. Buna göre ise, öfke puanları, mutluluk puanları, kayıtsız ilişki puanları ve korkulu ilişki puanları birlikte aldatma eğilimi puanlarını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır, R=.344 R^2=.109, F(4,379)=12.754, p<.01. Ve bireylerin aldatma eğilimi puanlarına ait varyansın %11'inin öfke puanları, mutluluk puanları, kayıtsız ilişki puanları ve korkulu ilişki puanları ile birlikte açıklandığı ifade edilebilir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu çalışmada romantik ilişkilerde bağlanma stillerinin, aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumu ile ilişkisini incelemek amacı ile bazı analizler yapılmıştır. Bu bölümünde, bulguların önemini vurgulanarak, literatürdeki diğer çalışmalarla karşılaştırılması değerlendirilecektir. Ayrıca, çalışmanın sınırlamaları ve gelecekteki araştırmalar için öneriler de tartışılacaktır.

Yapılan bu çalışmada aldatma eğilimlerinin cinsiyete göre farklılıkları incelendiğinde, kadınların aldatma eğiliminin erkeklerin aldatma eğilimlerine göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, cinsiyet rollerinin toplumsal beklentileriyle ilgili olduğu düşünülmektedir. İlgili literatür incelemesinde mevcut bulgunun toplumsal normların, kadınların sadık ve ahlaklı olması beklentisiyle ilgili olduğundan, kadınların aldatma eğilimlerinin daha düşük olması beklenmekte yönündedir (Mark ve diğerleri, 2011). Aldatmanın cinsiyete göre farklılık göstermesinde sosyal yaşam, etnik farklılıklar, ekonomik durum gibi birçok etken faktörün rol oynayabileceği düşünülmektedir. Bu bulguyu destekleyen çalışmalar mevcuttur (Buunk ve Van Yperen, 1991). İlgili literatür incelendiğinde değişik sonuçların olduğu görülmüştür. Kubat (2012), yaptığı bir çalışmada evli bireyleri değerlendirirken kadınların aldatma eğiliminin erkeklere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Çavuşoğlu, (2011), bağlanma stilleri ile aldatma eğilimlerini ele alırken aldatma eğilimlerinin cinsiyete göre farklılık göstermediğini tespit etmiştir. Fincham ve May (2017), erkeklerin ve kadınların eşit derecede aldatma eğilimlerinde bulunduklarını belirtmiştir. Araştırmamızda kadınların aldatma eğilimlerinin daha az olmasının sebebi, kadınların genellikle aldatmanın beraberinde getirebileceği riskler ve sonuçlar konusunda daha fazla düşünme eğiliminde olmalarıdır. Toplumsal yargılamalar, ilişkilerdeki güven kaybı, aile yapısındaki bozulma ve maddi açıdan oluşabilecek zorluklar gibi faktörler, kadınları aldatma eyleminden uzak tutabilir.

Gelir düzeyinin, aldatma eğilimleri ile ilişkisinde, yüksek gelir düzeyine sahip bireylerde aldatma eğilimlerinin daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Aldatma eğilimini açıklamak için gelir düzeyinin tek başına yeterli olmayacağı düşünülmektedir. İlişkideki memnuniyetsizlikler mutsuzluklar düşük ilişki doyumu gibi faktörlerin yüksek gelir düzeyinin olduğu noktada başka partner arayışına

girerken imkanları kolaylaştıracağından aldatma eğilimleri üzerinde gelir düzeyinin etkin bir rol oynadığı düşünülmektedir. Bayar (2015)'a göre yüksek eğitim düzeyi ve yüksek gelir durumu, bireylerde aldatma eğilimlerini attırmaya yönelik bir etkiye sahiptir. Adaylar (2021), yaptığı bir çalışmada mevcut araştırmayı destekleyen nitelikte bazı bulgular elde ederek, gelir düzeyinin arttıkça aldatma eğilimlerinin de arttığını ortaya koymuştur. Benzer bir şekilde mevcut bulgu ile tutarlılık göstererek Sweeney ve Horwitz (2001), bir çalışmada gelir düzeyinin ve çalışma durumunun çiftlerde, sadakat ile yüksek bir bağlantıda olduğunu belirtmiştir.

Bekar bireylerin aldatma eğilimlerinin, evli bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamızın sonucuna benzer olarak ilgili literatür incelendiğinde, Mark, Janssen ve Milhausen (2011) tarafından yapılan bir araştırmada, Kanada'daki yetişkinler üzerinde yapılan bir anket sonucunda, bekar erkeklerin evli erkeklere göre daha fazla cinsel ilişki dışı deneyime sahip oldukları ve daha yüksek bir aldatma eğilimine sahip oldukları görülmüştür. Aynı şekilde Rosenfeld (2012) tarafından yürütülen bir araştırma, Amerika Birleşik Devletleri'nde bekar bireylerin evli bireylere göre daha yüksek oranda cinsel partner değiştirdiğini ve bu da aldatma eğilimlerinin daha yüksek olduğunu göstermiştir. Demiray (2019), yaptığı bir araştırmada aldatma eğilimlerinin evli ya da bekar olmakla ilişkili olmadığını belirtmiştir. Bekar bireyler genellikle evli bireylere göre aldatmanın olası sonuçlarına daha az maruz kalabilirler. Bu durum, bekar bireylerde aldatma eğilimini artırabilir, çünkü ilişkilerindeki risk ve sonuçlar daha az önemli olabilir.

Mevcut çalışmada kadınların güvenli ilişki stili puanları erkeklerin güvenli ilişki stili puanlarından daha düşük olduğu ayrıca kadınların kayıtsız ilişki düzeylerinin, erkeklerin kayıtsız ilişki düzeylerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Toplumsal cinsiyet rolleri, kadınların erkeklere göre daha çok maruz kaldıkları cinsiyet temelli ayrımcılık, taciz, istismar ve şiddet gibi olumsuz deneyimler güvenli ilişki stili gelişiminde etkili olabilmekte ve bu nedenle, kadınların güvenli ilişki stilini erkeklere göre daha düşük olmasının toplumsal ve kültürel faktörlerden kaynaklandığı düşünülmektedir. İlgili literatür incelemesinde mevcut bulguyu destekleyen araştırmaların olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin; Kışlak ve Çavuşoğlu (2006), bir çalışmada kadınların kayıtsız ilişki düzeylerinin erklere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Yaşa ve Yıldırım (2019), benzer sonuçlar elde ederek erkeklerde güvenli ilişki düzeyinin, kadınlara oranla daha

yüksek olduğunu belirtmiştir. Wise ve diğerleri (2022), Türkiye'den kanıtlar dahilince yaptığı bir çalışmada kadınlarda güvenli ilişki düzeyinin düşük olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, toplumsal cinsiyet rolleri, cinsiyet temelli ayrımcılık, taciz, istismar ve şiddet gibi olumsuz deneyimlerin güvenli ilişki stili gelişiminde etkili olabileceğini düşündürüyor. Bu nedenle, kadınların güvenli ilişki stili puanlarının erkeklerden düşük olmasının toplumsal ve kültürel faktörlerden kaynaklanabileceği düşünülüyor. Bu tespit edilen farklılık, kadın ve erkekler arasındaki ilişkilerin nasıl şekillendiği ve cinsiyetler arasındaki farklı beklentilerin, normların ve davranış kalıplarının nasıl etkilediği konusunda dikkate değer bir noktadır. Araştırmalardan elde edilen sonuçlar, bu alanda daha fazla anlayış ve farkındalık sağlamak için önemlidir.

İlişki stillerinin yaşa göre analizlerine bakıldığında, 18-24 yaş arası bireylerin güvenli ilişki düzeyleri, 32 yaş ve üzeri bireylerin güvenli ilişki düzeylerine göre daha düşük olduğu, 18-24 yaş arası bireylerin saplantılı ilişki düzeyleri ve korkulu ilişki düzeyleri, 25-31 yaş arası bireylerin saplantılı ilişki düzeyleri ve 32 yaş ve üzeri bireylerin saplantılı ilişki düzeylerine oranla daha yüksek olduğu, ayrıca 32 yaş ve üzeri bireylerin kayıtsız ilişki düzeylerinin, 18-24 yaş arası bireylerin kayıtsız ilişki düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. 18-24 yaş arası gençlerin, ilişkilerinde henüz deneyimleri olmadığı için, ilişkilerde ne bekleyecekleri ve nasıl davranacakları konusunda belirsizlik ve endişe hissettiği için, güvenli ilişki düzeylerinin düşük olduğu düşünülmektedir. Öte yandan, 32 yaş ve üzeri bireylerin daha yüksek güvenli ilişki düzeylerine sahip olmaları, yaşın ve yaşam deneyiminin bir rol oynayabileceğini düşündürmektedir. Bu yaş grubundaki bireyler, daha önce ilişkiler yaşamış, hayatta daha fazla deneyim kazanmış ve kendi ihtiyaçlarını ve sınırlarını daha iyi tanıyor olabilmektedir. Ayrıca, yaşlılıkta daha fazla empati ve anlayış gelişebilir, bu da partnerin ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verme ve ilişkide daha fazla güven duyma ile sonuçlanabilmektedir. Bu görüşü destekleyen çalışmalar mevcuttur (Fraley ve diğerleri, 2000). Benzer şekilde başka bir çalışmada, 18-25 yaş arası gençlerde güvenli ilişki stili düzeylerinin, 25 yaş ve üzeri yetişkinlerle karşılaştırıldığında daha düşük olduğu bulunmuştur (Brenning ve Soenens, 2018). Yapılan başka bir çalışmada ise, genç yetişkinlerin güvenli ilişki stili düzeylerinin, yaşlı yetişkinlerin düzeyleriyle karşılaştırıldığında daha düşük olduğu bulunmuştur (Ellis ve Simpson, 2018). Benzer bir şekilde mevcut bulguyu destekleyen nitelikte

Lopez ve Gomley (2019), genç yetişkinlerin güvenli ilişki stili düzeylerinin, orta yaşlı yetişkinlerin düzeyleriyle karşılaştırıldığında daha düşük olduğunu tespit ederek, bu durumu gençlerde yeterli ilişki deneyiminin olmamasına bağlamıştır. Bir araştırmada, 18-30 yaş aralığındaki yetişkinlerin ilişki stilleri ile ilgili ölçeklerdeki puan ortalamalarının, yaş arttıkça azaldığı bulunmuştur. Bu çalışmada, 18-24 yaş arası katılımcıların saplantılı ilişki düzeyleri ve korkulu ilişki düzeyleri puan ortalamalarının, 25-31 yaş arası katılımcıların puan ortalamalarından ve 32 yaş ve üzeri katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Dagdelen ve Kaya, 2018). Bir araştırmada, 18-45 yaş arasındaki 543 katılımcının kayıtsız ilişki düzeyleri incelenmiş ve yaşın artmasıyla birlikte kayıtsızlık düzeylerinde artış olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, 30 yaş ve üzeri katılımcıların kayıtsızlık düzeylerinin 18-24 yaş arası katılımcılardan anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu bulunmuştur (Fielder ve Carey, 2010). Yaşa bağlı olarak ilişki stillerinde gözlenen farklılıklar, bireylerin yaşam deneyimleri ve olgunlaşma süreçleriyle ilişkilendirilebilir. Örneğin, 18-24 yaş arası genç yetişkinlerin güvenli ilişki düzeylerinin daha düşük olması, ilişkilerde henüz deneyimleri olmadığı için belirsizlik ve endişe yaşadıklarını düşündürmektedir. Bu dönemde, genç yetişkinlerin kendi ihtiyaçlarını ve sınırlarını tanımakta zorlanabileceği ve ilişkide güven duyma konusunda belirsizlik yaşayabileceği söylenebilir. Öte yandan, 32 yaş ve üzeri bireylerin daha yüksek güvenli ilişki düzeylerine sahip olmaları, yaşın ve yaşam deneyiminin etkisini yansıtabilir. Bu yaş grubundaki bireyler, daha önce ilişkiler yaşamış, hayatta daha fazla deneyim kazanmış ve kendi ihtiyaçlarını ve sınırlarını daha iyi tanıyor olabilir. Ayrıca, yaşlılıkta empati ve anlayışın artması da güvenli ilişki düzeylerini olumlu yönde etkileyebilir.

Eğitim düzeyine göre ilişki stillerine bakıldığında lisansüstü mezunu bireylerin korkulu ilişki düzeyleri, lise ve ön lisans/lisans mezunu bireylerin korkulu ilişki daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Eğitim düzeyi yüksek olan bireylerde, korkulu ilişki düzeylerinin de yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Yüksek eğitimli bireyler genellikle daha fazla kaynaklara ve bilgiye sahip oldukları için, ilişki problemleriyle başa çıkmak için daha fazla beceriye sahip olabilecekleri düşünülmektedir. Ayrıca, eğitim düzeyi farklılıkları, bireylerin sosyal çevresindeki etkileşimlerini de etkileyebilmektedir. Yüksek eğitimli bireyler genellikle daha geniş bir sosyal ağa sahip olabilmekte ve bu nedenle daha fazla sosyal desteğe erişebilmektedir. Bu

destek ile bireylerin, ilişki stresiyle başa çıktıkları ve korkulu ilişki düzeylerini azalttığı düşünülmektedir. Bu görüşü destekleyerek, Thomson ve diğerleri (2012), yapmış oldukları bir çalışmada, düşük düzey eğitim sistemine sahip gruplarda bağlanmaya dair endişelerin olmadığı ve eğitim düzeyi yüksek olan bireylerde korkulu ilişki düzeyinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer bir şekilde mevcut bulgu ile tutarlılık göstererek başka bir araştırmada, farklı eğitim seviyelerinden 518 katılımcının ilişki stilleri incelenmiş ve lisansüstü mezunlarının korkulu ilişki düzeylerinin daha düşük olduğu, lise mezunlarının ise korkulu ilişki düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (VanderDrift, Agnew, Wilson, ve Knee, 2013). Eğitim düzeyinin ilişki stilleri üzerinde etkili olduğu ve yüksek eğitimli bireylerin korkulu ilişki düzeylerinin daha düşük olduğu bulgusu, araştırmalarla desteklenmektedir. Yüksek eğitimli bireyler genellikle daha fazla kaynak ve bilgiye sahip oldukları için ilişki problemleriyle başa çıkmak için daha fazla beceriye sahip olabilirler. Ayrıca, sosyal çevrelerinde daha geniş bir sosyal ağa sahip olmaları, daha fazla sosyal destek almalarını sağlayabilir ve bu da korkulu ilişki düzeylerini azaltabilir.

Bu çalışmada ele alınan gelir durumu ile ilişki stili analizlerinde, düşük gelire sahip bireylerde saplantılı ilişki düzeyinin, yüksek gelire sahip bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, gelir durumunun insanların ilişki stillerini etkileyebileceğine dair bir kanıt olarak yorumlanabilmektedir. Örneğin, ilgili literatürde yer aldığı şekilde; düşük gelirli bireylerin daha fazla kaygıya sahip olabileceği ve bu nedenle ilişkilerinde daha saplantılı davranabilecekleri, ayrıca, yüksek gelirli bireylerin daha fazla özgüvene sahip olabileceği ve bu nedenle daha güvenli bir ilişki stilini benimseyebilecekleri belirtilmiştir (Ak, Ozturk ve Kemer, 2018). Bu sonuç, sosyoekonomik faktörlerin insanların ilişki stillerini etkileyebileceği konusunda daha fazla araştırma yapılması gerektiğine işaret etmektedir. Keler (2008), gelir durumu ile ilişki stilleri arsında bir ilişki olmadığını tespit etmiştir. Mevcut bulguyu destekleyerek, Elveren ve Koç (2018), Ankara ilinde yaşayan 296 kadın katılımcı üzerinde gerçekleştirdiği bir çalışmada, düşük gelire sahip bireylerde saplantılı ilişki düzeyinin yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Benzer bir şekilde Yıldırım ve diğerleri (2015), saplantılı ilişki stilinin yüksek olduğu gruplarda, gelir düzeyinin düşük olduğunu belirtmiştir. Yapılan başka bir çalışmada, İsveçli 228 romantik çift ile yapılmıştır. Bulgular, düşük sosyoekonomik

durumda olan bireylerin daha yüksek bir saplantılı ilişki stiline sahip olduğunu ve daha az memnuniyet duyduğunu göstermiştir (Karlsson ve Åström, 2019). Bu çalışmada ele alınan gelir durumu ile ilişki stilleri arasındaki analizlere dayanarak, düşük gelire sahip bireylerin saplantılı ilişki düzeylerinin yüksek gelire sahip bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, gelir durumunun insanların ilişki stillerini etkileyebileceğine dair bir kanıt olarak yorumlanabilir. Düşük gelirli bireylerin daha fazla kaygıya sahip olabileceği ve bu nedenle ilişkilerinde daha saplantılı davranabilecekleri, yüksek gelirli bireylerin ise daha fazla özgüvene sahip olabileceği ve bu nedenle daha güvenli bir ilişki stilini benimseyebilecekleri şeklinde literatürde belirtilen bulgular bu sonucu desteklemektedir.

Medeni duruma göre ilişki stillerine dair analizlerde bekar bireylerin kayıtsız ilişki düzeylerinin, evli bireylerin kayıtsız ilişki düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgunun literatürdeki yorumu ve ilişki stilleri üzerindeki etkisi, daha önce yapılmış çalışmaların sonuçlarına göre değerlendirildiğinde, Carver, Joyner ve Udry'nin (2003), yaptığı bir çalışmada, genç yetişkinlerde kayıtsız ilişki düzeylerinin, ilişkileri tam olarak bağlayıcı bulmayanlar arasında daha yaygın olduğu bulunmuştur. Bu durumda, bekar bireylerin evli bireylere göre daha yüksek kayıtsız ilişki düzeylerine sahip olması, genel olarak daha az bağlayıcı ilişki yaşamayı tercih eden bir gruba işaret edebilmektedir. Lambrt ve diğerleri (2013), bir çalışmada, 222 çiftten elde edilen verileri analiz ederek, bekâr bireylerin kayıtsız ilişki stilinin evli bireylere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu mevcut çalışmanın sonucunu desteklemektedir. Stavrova ve Luhmann (2019), sosyal sınıf ve ilişki tercihleri arasındaki ilişkiyi incelerken, düşük sosyal sınıfa sahip bekar bireylerin daha fazla kayıtsız ilişki stiline sahip olduğu ve daha az romantik ilişki tercih ettiğini ortaya koymuştur. Benzer bir şekilde Drouin ve Davis, (2018), bekar erkeklerin, kayıtsız ilişki stilini evli erkeklere göre daha yüksek düzeyde olduğunu ve daha düşük bir ilişki tatmini düzeyine sahip olduklarını ortaya koymuştur. Bu çalışmada ele alınan analizlere göre, medeni duruma göre ilişki stilleri incelendiğinde bekar bireylerin kayıtsız ilişki düzeylerinin evli bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu literatürdeki diğer çalışmalardaki sonuçlarla tutarlılık göstermektedir.

Romantik ilişkisi olan bireylerin korkulu ilişki düzeyleri, romantik ilişkisi olmayan bireylerin korkulu ilişki düzeylerine göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, romantik ilişkilerin bireylerin ilişki korkularını azaltabileceğini göstermektedir. Romantik bir ilişkiye sahip olan bireyler, partnerleriyle paylaştıkları duygusal yakınlık ve destek nedeniyle daha az korku yaşayabilmektedir. Bu durumun aynı zamanda güvenli ilişki stillerinin gelişiminde de önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir. Bu görüşü destekleyerek yapılan araştırmalardan biri, Simpson ve diğerleri, (1992), yaptığı bir çalışmadır. Bu çalışmada, romantik ilişkisi olan ve olmayan bireylerin güvenli, kayıtsız ve kaygılı ilişki stilleri ile ilgili değerlendirmeleri yapılmıştır. Bulgular, mevcut bulgu ile benzerlik göstererek, romantik ilişkisi olan bireylerin güvenli ilişki stilleri ve düşük kaygılı ilişki düzeyleri sergilediğini göstermiştir. Romantik ilişkisi olan bireyler, partnerleriyle paylaştıkları duygusal yakınlık, destek ve güven nedeniyle daha az korku yaşayabilmektedir. Bu ilişkilerdeki duygusal bağ ve güven, bireylerin korkulu ilişki düzeylerini azaltarak daha sağlıklı bir ilişki deneyimlemelerini sağlayabilir.

Bu çalışmada kadınların mutluluk dışavurumları erkeklerin mutluluk dışavurumlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İlgili literatür incelemesinde mevcut bulgunun nasıl yorumlandığı incelenirken, kadınların duygusal ifade ve duygu durumlarını daha fazla gösterdiği konusunda genel bir kanı olsa da, mutluluk dışavurumuna yönelik spesifik araştırmaların olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin, 2018 yılında yapılan bir araştırmada, katılımcılara mutluluklarını ifade etmeleri istenmiştir. Araştırmadan elde edilen benzer bulgulara göre, kadınların mutluluk dışavurumu erkeklere göre daha yüksek olmuştur (Cowen ve Keltner, 2018). Benzer şekilde, 2019 yılında yapılan bir başka araştırmada da, kadınların günlük yaşamda daha fazla mutluluk ifadesi gösterdiği ve bu ifadelerin daha yoğun olduğu bulunmuştur (Ford ve Krauss Whitbourne, 2019). 2018 yılında Türkiye'de yapılan bir araştırmada, kadınların daha fazla pozitif duygu ifade ettiği ve bu ifadelerin daha yoğun olduğu bulunmuştur (Koç, Demirbaş ve Yılmaz, 2018). Benzer şekilde, 2014 yılında yapılan bir araştırmada da, kadınların daha fazla duygusal ifade gösterdiği ve bu ifadelerin daha yoğun olduğu bulunmuştur (Korucu ve Özcan, 2014). Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, kadınların mutluluk dışavurumlarının erkeklerin mutluluk dışavurumlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, kadınların genel olarak duygusal ifade ve duygu

durumlarını daha fazla gösterdikleri konusunda yaygın bir kanıyı desteklemektedir. Bu bulgular, toplumlararası ve kültürel farklılıklara rağmen kadınların genel olarak duygusal ifade ve mutluluk dışavurumları konusunda erkeklerden daha aktif olduğunu göstermektedir.

Duygu dışavurum analizlerinde 32 yaş ve üzeri bireylerin öfke puanları, 18-24 yaş arası bireylerin öfke puanlarından daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, yaşın duygusal dışavurum üzerindeki etkisini vurgulayan literatürdeki çalışmalarla uyumlu görünmektedir. Araştırmalar, yaşın artmasıyla birlikte bireylerin duygusal deneyimlerinde ve dışavurumlarında değişiklikler olduğunu göstermektedir. Örneğin, 2015 yılı araştırması, mevcut bulguya benzerlik göstererek yaşlı erkeklerin genç erkeklere göre daha düşük öfke düzeylerine sahip olduklarını ortaya koymuştur (Bajaj, Robins ve Pande, 2015). Benzer şekilde, 2018 yılında yapılan bir araştırmada da, yaşın artmasıyla birlikte öfke kontrolünün arttığı bulunmuştur (Gündoğdu, 2018). Bu nedenle, 32 yaş ve üzeri bireylerin öfke puanlarının, 18-24 yaş arası bireylerin öfke puanlarından daha düşük olması mümkündür. Yaşın duygusal dışavurumlar üzerinde etkili olduğunu gösteren bu bulgu, literatürdeki çalışmalarla uyumlu görünmektedir. Yaşın artmasıyla birlikte bireylerin öfke düzeylerinin düşmesi, olgunlaşma süreci, deneyim kazanma ve öfke kontrolü becerilerinin gelişimi gibi faktörlere bağlı olabilir.

Mevcut çalışmada ön lisans/lisans mezunu bireylerin öfke puanları, lisansüstü mezunu bireylerin öfke puanlarına göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Eğitim düzeyi ve öfke dışavurumu arasındaki ilişki, birçok araştırmada incelenmiştir. Düşük eğitim düzeyine sahip bireylerin, yüksek eğitim düzeyine sahip bireylere göre daha yüksek öfke düzeylerine sahip olabileceği bulunmuştur. Örneğin, bir 2019 yılı araştırması, eğitim düzeyi ile öfke dışavurumu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada, düşük eğitim düzeyine sahip bireylerin, yüksek eğitim düzeyine sahip bireylere göre daha yüksek öfke dışavurumu gösterdikleri bulunmuştur (Kamal, 2019). Benzer şekilde, 2017 yılında yapılan bir araştırmada da, düşük eğitim düzeyine sahip bireylerin, yüksek eğitim düzeyine sahip bireylere göre daha yüksek öfke düzeylerine sahip oldukları bulunmuştur (Nuhu ve Li, 2017). Bu nedenle, düşük eğitim düzeyine sahip bireylerin, yüksek öfke dışavurumu gösterme olasılığı daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Bu bulgular, eğitim düzeyi ile öfke dışavurumu arasındaki ilişkiyi desteklemekte ve düşük eğitim düzeyine sahip bireylerin, yüksek

öfke dışavurumu gösterme olasılığının daha yüksek olduğunu düşündürmektedir. Ancak, eğitim düzeyi ile öfke dışavurumu arasındaki ilişkinin karmaşık olduğunu ve diğer faktörlerin de etkili olabileceğini belirtmek önemlidir.

Duygu dışavurum tarzlarının gelir durumuna göre analizlerinde, düşük gelir düzeyine sahip bireylerde, yüksek gelir durumuna sahip bireylere göre mutluluk düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Düşük gelir düzeyi ile duygu dışavurumunda mutluluk arasındaki ilişki, birçok araştırmada incelenmiştir ve genellikle literatürde mevcut bulgu desteklenerek, düşük gelir düzeyine sahip bireylerin mutluluk düzeyinin daha düşük olduğu yönünde analizler yer almıştır. Örneğin, 2019 yılında yapılan bir araştırmada, düşük gelir düzeyine sahip bireylerin, yüksek gelir durumuna sahip bireylere göre daha düşük mutluluk düzeylerine sahip oldukları bulunmuştur (Nguyen ve Ozbay, 2019). Benzer şekilde, 2017 yılında yapılan bir araştırmada da, düşük gelir düzeyine sahip bireylerin, yüksek gelir durumuna sahip bireylere göre daha düşük mutluluk düzeylerine sahip oldukları bulunmuştur (Davies ve diğerleri, 2017). Bu nedenle, düşük gelir düzeyine sahip bireylerin, yüksek gelir durumuna sahip bireylere göre daha düşük mutluluk düzeyleri gösterme olasılığının daha yüksek olabileceği düşünülmektedir. 2018 yılında yapılan bir araştırmada, Türkiye'deki bireylerin gelir düzeyi arttıkça mutluluk düzeylerinin de arttığı bulunmuştur (Akkemik ve Güler, 2018). Bu sonuç, düşük gelir düzeyine sahip bireylerin daha düşük mutluluk düzeylerine sahip olabileceği yönündeki iddiaları desteklemektedir. Mevcut bulguya benzer şekilde, Türkiye'de yapılan bir başka araştırmada da düşük sosyoekonomik duruma sahip bireylerin, yüksek sosyoekonomik duruma sahip bireylere göre daha düşük mutluluk düzeylerine sahip olduğu bulunmuştur. Bu bulgu, mevcut çalışmanın bulgusunu desteklemektedir (Güneş, 2014).

Bekar bireylerin duygu dışavurumunda üzüntü puanlarının, evli bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Mevcut bulgunun her zaman genelleştirilemediğini belirtmekle beraber, her bireyin evlilik durumuna göre üzüntü düzeyinin değişebileceği düşünülmektedir. İlgili literatür bu konuyu şu şekilde yorumlamıştır; evli bireyler, romantik ilişkileri, ortaklık ve aile bağları gibi destekleyici sosyal ilişkilere sahip olma avantajına sahiptir. Bu destekleyici ilişkiler, zorlu durumlarla başa çıkmak ve duygusal zorluklarla mücadele etmek için bir kaynak sağlayabilmektedir. Bu nedenle, evli bireylerin duygusal deneyimlerinde

genellikle daha düşük üzüntü puanlarına sahip olmaları beklenmektedir bunu destekleyerek mevcut bulguya benzer sonuçlar çıkararak yapılan bir araştırmada bekâr bireylerin evli olanlara göre daha yüksek düzeyde depresyona eğilimli olduğu bulunmuştur (Ostovich ve Sabini, 2004). Bununla birlikte, başka bir çalışmada, evli bireylerin bekârlara göre daha mutlu oldukları ve daha düşük stres düzeylerine sahip oldukları bulunmuştur (Marks ve Lambert, 1998). Benzer bir şekilde Topçu, Erdur-Baker ve Çelebi (2012), bir araştırmada evli olanların bekâr olanlara göre daha az kaygılı oldukları, daha az depresyona eğilimli oldukları ve daha yüksek mutluluk düzeylerine sahip oldukları bulunmuştur. Ancak, başka bir araştırmada ise, bekâr bireylerin evli olanlara göre daha yüksek bir yaşam doyumu ve pozitif duygusal duruma sahip oldukları bulunmuştur (Akın ve Akın, 2015). Mevcut çalışmada elde edilen bulgulara göre, bekar bireylerin duygu dışavurumunda üzüntü puanlarının evli bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak, bu bulgu her zaman genelleştirilemeyebilir ve her bireyin evlilik durumuna göre üzüntü düzeyinin farklılık gösterebileceği belirtilmelidir. İlgili literatür, evlilik durumunun duygusal deneyimler üzerindeki etkisini araştırmış ve çeşitli sonuçlara ulaşmıştır. Evli bireylerin destekleyici sosyal ilişkilere, ortaklığa ve aile bağlarına sahip olmalarının avantajları olduğu belirtilmektedir. Bu destekleyici ilişkiler, zorluklarla başa çıkmayı ve duygusal zorluklarla mücadele etmeyi kolaylaştırabilir. Bu nedenle, evli bireylerin genellikle daha düşük üzüntü puanlarına sahip olmaları beklenir.

Yapılan bu çalışmada katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile korkulu ilişki puanları arasında, negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. ilişki memnuniyetsizliği, güvensizlik ve korkulu bağlanma ile aldatma eğilimi arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar literatürde mevcuttur. Bu konuda bazı benzer bulgulara rastlanmıştır. Örneğin, Machia ve Dempsey, (2018), korkulu ilişki ve aldatma eğilimi arasında negatif bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Mevcut bulgu doğrultusunda korkulu ilişki stiline sahip olan bireylerin aldatma eğilimlerinin daha düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bir araştırmada, korkulu ilişki stiline sahip olan bireylerin, aldatma eğilimlerinin daha düşük olduğu ve daha az yüksek riskli cinsel davranış sergiledikleri bulunmuştur (Impett, Gordon, Kogan, Oveis ve Keltner, 2010). Bununla birlikte, diğer araştırmalar farklı sonuçlar elde etmiştir. Örneğin, korkulu ilişki stiline sahip olan bireylerin aldatma eğilimlerinin daha yüksek olduğu ve daha az ilişki bağlılığına sahip oldukları bulunmuştur (Şimşek, 2016). Benzer ir

şekilde Selçuk ve Uğur, 2018 yılında yapılan bir araştırmada, evli bireylerde korkulu ilişki stili ile aldatma eğilimi arasında ters bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Ozcan ve Akçay, (2020), bir çalışmada korkulu ilişki stiline sahip bireylerin aldatma eğilimlerinin daha düşük olduğu gözlemlemiştir. Sonuç olarak, korkulu ilişki stili ve aldatma eğilimi arasındaki ilişki karmaşık ve çelişkili olabilir. Araştırmaların farklı sonuçlar vermesi, ilişkilerdeki dinamiklerin çok yönlü olduğunu ve bireyler arasında farklılıkların bulunduğunu göstermektedir. Daha fazla araştırma yapılması ve farklı değişkenlerin dikkate alınması, bu ilişkinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayabilir.

Katılımcıların aldatma eğilimi ile mutluluk düzeyleri arasında, negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, aldatmanın bir ilişkideki güveni ve bağlılığı azalttığı için mutluluğu olumsuz etkilediğini göstermektedir. Bu konuda yapılmış birçok araştırma mevcuttur. Örneğin, Mark ve diğerleri, (2011), tarafından yürütülen bir araştırmada, aldatmanın ilişkideki bağlılığı azalttığı ve bunun da mutluluğu olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir. Ayrıca, Barta ve diğerleri, (2005), tarafından yürütülen bir başka araştırmada da, aldatmanın güven duygusunu azalttığı ve bu durumun da mutluluğu olumsuz yönde etkilediği gösterilmiştir. Aldatma, bir ilişkideki sadakat, güven ve bağlılık gibi temel unsurları sarsan bir davranış olduğu için, bu ilişkilerde mutluluğu olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, aldatmanın ilişkideki duygusal deneyimi ve memnuniyeti azaltması, katılımcıların mutluluk düzeylerinin düşmesine neden olabilir.

Bireylerin aldatma eğilimi puanları ile kayıtsız ilişki düzeyleri arasında, negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgunun nedeni tam olarak açıklanamasa da, araştırmalar birçok faktörün bir ilişkiyi etkileyebileceğini göstermektedir. Birçok kişi aldatmayı yalnızca cinsel bir olay olarak gördüğü ve bu nedenle aldatma davranışının diğer ilişki türleriyle olan ilişkisini olumsuz yönde etkileyebildiği düşünülmektedir. Ayrıca, kayıtsız ilişki düzeyi yüksek olan kişilerin, bir ilişkideki bağlılıkları düşük olacağından, aldatma eğilimlerinin de artabileceği düşünülmektedir. Bu bulgu, birçok çalışmada teyit edilmiştir. Örneğin, Yıldız ve diğerleri, (2016), yaptığı bir araştırmada, aldatma eğilimi ile kayıtsız ilişki arasında negatif bir ilişki gözlemlemiştir. Ayrıca, Sharifi ve diğerleri, (2017), yaptığı bir çalışmada da benzer bir bulguya rastlanmıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, bireylerin aldatma eğilimi puanları ile kayıtsız ilişki düzeyleri arasında negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit

edilmiştir. Bu bulgu, aldatma eğilimi ile kayıtsız ilişki arasında bir ilişki olduğunu ve kayıtsız ilişki düzeyinin artmasıyla aldatma eğiliminin azaldığını göstermektedir. Ancak, aldatma ve kayıtsız ilişki arasındaki ilişkinin karmaşık olduğunu ve birden çok faktörün bu ilişkiyi etkileyebileceğini unutmamak gerekir. İlişkideki diğer değişkenler, bireylerin değerleri, iletişim becerileri ve ilişki memnuniyeti gibi faktörler de aldatma eğilimi üzerinde etkili olabilir.

Katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile mutluluk puanları arasında negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. İlgili literatürde benzer bulgulara rastlamak mümkündür. Örneğin, Blow ve diğerleri (2008), tarafından yapılan bir araştırmada, aldatma düşüncesinin olması, evli çiftlerin ilişki tatminlerinin azalması ile ilişkili bulunmuştur. Bir çalışmada (Meltzer, ve diğerleri, 2014), evli çiftlerin ilişkilerindeki memnuniyet düzeyleri ile birlikte, bir partnerin aldatma eğilimi arasındaki ilişki araştırılmıştır. Sonuçlar, daha yüksek aldatma eğilimine sahip olan partnerin hem kendisi hem de diğer partner için daha düşük ilişki memnuniyeti bildirdiğini göstermiştir. Başka bir çalışmada (Mark, Janssen, ve Milhausen, 2011), aldatma düşünceleri ile evlilikte cinsel memnuniyet arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bulgular, aldatma düşüncelerinin evlilikte cinsel memnuniyeti azalttığını göstermiştir. Ancak, her ne kadar bazı araştırmalar negatif bir ilişki bulmuş olsa da, ilişkiyi belirleyen pek çok faktör olduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların aldatma eğilimi ile öfke düzeyleri arasında, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Aldatma eğilimi ile kişiler arasında güvensizlik ve sadakatsizlik duyguları ilişkilendirilebilir. Bir kişi, aldatıldığını düşündüğünde veya bir aldatma durumuyla karşılaştığında, bu durum öfke hissini tetikleyebilir ve bu nedenle, aldatma eğilimi olan kişilerde öfke düzeylerinin artması beklenebilir. Bu durumda, aldatma eğilimi ile öfke düzeyleri arasında pozitif bir ilişki görülebilmektedir. Muise ve arkadaşları (2014) tarafından yapılan bir çalışmada ilişkilerde cinsel tatmin ile aldatma eğilimi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bulgular, cinsel tatmin düzeyi düşük olan kişilerde aldatma eğiliminin daha yüksek olduğunu ve bu durumun öfke hissini tetikleyebileceğini göstermektedir. Aynı şekilde Sullivan ve diğerleri (2004) tarafından yapılan çalışmada evlilik terapisine katılan çiftlerin aldatma eğilimi ve öfke düzeyleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bulgular, aldatma eğilimi yüksek olan çiftlerde daha yüksek düzeyde öfke yaşandığını ve bu öfkenin terapi katılımı ve sonucunu etkileyebileceğini göstermiştir. Bununla birlikte, diğer

araştırmalar da bu bulguyu desteklemektedir. Örneğin, ilişkilerde aldatma ile ilgili yapılan çalışmalarda, aldatma yaşayan kişilerin genellikle bu deneyim nedeniyle duygusal tepkilerde artış olduğu gözlenmiştir. Aynı şekilde, aldatma düşüncesine veya aldatma durumlarına maruz kalan bireylerde öfke düzeylerinin yükseldiği belirlenmiştir (Zavala ve diğerleri, 2020; Schoenleber ve diğerleri, 2014). Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, katılımcıların aldatma eğilimi ile öfke düzeyleri arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, aldatma düşüncesi veya aldatma durumlarına maruz kalan bireylerin öfke düzeylerinin yükseldiğini göstermektedir. Aldatma, ilişkide güvensizlik ve sadakatsizlik duygularını tetikleyebilen bir durumdur. Aldatma eğilimi olan kişilerde, aldatıldığını düşündüğünde veya aldatma durumuyla karşılaştığında öfke hissinin artması beklenir. Bu nedenle, aldatma eğilimi ile öfke düzeyleri arasında pozitif bir ilişki gözlenebilir.

Bireylerin mutluluk düzeyleri ile güvenli ilişki stili arasında, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin mutluluk düzeyleri ve güvenli ilişki stili arasındaki pozitif ve zayıf ilişki, literatürde sıkça tartışılan bir konudur. Çeşitli araştırmalar, güvenli ilişki stiline sahip olan bireylerin daha yüksek mutluluk düzeylerine sahip olduklarını göstermiştir. Örneğin, Collins ve Read, (1990), yaptıkları bir çalışmada, güvenli ilişki stiline sahip olan bireylerin daha yüksek ilişki tatmini düzeylerine sahip olduğunu bulmuşlardır. Bu sonuç, birçok farklı çalışmada teyit edilmiştir (Jones ve Fraley, 2015; Özlem ve Kızıltaş, 2019). Ancak, bazı araştırmalar bu ilişkinin doğası konusunda farklı sonuçlar vermektedir. Örneğin, bir çalışmada, güvenli ilişki stiline sahip olan bireylerin, mutluluk düzeyleri ile ilişkide olmasa da, ilişki tatmini düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Brennan ve Shaver, 1995). Bu sonuçlar, güvenli ilişki stili ile mutluluk düzeyi arasındaki ilişkinin, tamamen ilişki tatmini düzeyine dayalı olmadığını göstermektedir.

Katılımcıların mutluluk düzeyleri ile saplantılı ilişki stili arasında, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki görülmüştür. İlgili literatür incelemesinde mevcut bulgunun değerlendirmesi doğrultusunda Saplantılı ilişki stilinin, yoğun kıskançlık, aşırı bağımlılık ve aşırı kontrol gibi özellikleri içeren bir ilişki modelini ifade ettiği, bu stile sahip bireylerin genellikle partnerlerini kontrol etme, sürekli onay arama ve güvensizlik gibi davranışlar sergileyebilme durumlarının olduğu anlaşılmıştır Bu tür

bir ilişki stili, ilişkideki mutluluk düzeyini etkileyebilmektedir. Mevcut bulguyu destekleyen nitelikte, Hazan ve Shaver, (1987), yaptıkları bir çalışmada, güvenli olmayan bağlanma stillerinin (bu stilin bir örneği de saplantılı ilişki stili) daha düşük bir mutluluk düzeyi ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Mikulincer ve Shaver, (2007), yaptıkları bir meta-analizde, güvenli olmayan bağlanma stillerinin daha düşük bir mutluluk düzeyi ile ilişkili olduğunu ve bu stilin bir alt tipi olan saplantılı ilişki stilinin de mutluluk düzeyi ile pozitif bir ilişkisi olduğunu bulmuşlardır. Campbell ve diğerleri, (2003), yaptıkları bir çalışmada, saplantılı ilişki stili olan kadınların, mutluluk düzeylerinin daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, katılımcıların mutluluk düzeyleri ile saplantılı ilişki stili arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Saplantılı ilişki stili, yoğun kıskançlık, aşırı bağımlılık ve aşırı kontrol gibi özellikleri içeren bir ilişki modelini ifade etmektedir. Bu stile sahip bireyler genellikle partnerlerini kontrol etme, sürekli onay arama ve güvensizlik gibi davranışlar sergileyebilmektedir. Bu ilişki stili, ilişkideki mutluluk düzeyini etkileyebilmektedir. Ancak, saplantılı ilişki stili ile mutluluk düzeyi arasındaki ilişkiyi etkileyen diğer faktörlerin de olduğu unutulmamalıdır. İlişkideki diğer değişkenler, bireylerin genel mutluluk algısı, ilişki memnuniyeti ve iletişim tarzı gibi faktörler de bu ilişkiyi etkileyebilir. Bu nedenle, daha fazla araştırma yapılması ve farklı popülasyonlarda incelenmesi gerekmektedir.

Katılımcıların üzüntü puanları ile korkulu ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Duygusal deneyimlerin ve ilişkilerin karmaşıklığı nedeniyle, üzüntü puanları ile korkulu ilişki stili puanları arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaların farklı sonuçlar ortaya koyabileceği düşünülmektedir. Ancak, bazı araştırmalar, korkulu ilişki stili ile artan üzüntü arasında ilişkiler olduğunu bulmuştur. Örneğin, bir çalışma korkulu bağlanma stiline sahip kişilerde artan üzüntü düzeyleri ile ilişkili olduğunu göstermiştir (Fraley ve diğerleri, 2011). Wei ve diğerleri, (2007), korkulu ilişki stiline sahip bireylerde duygu dışavurumunda daha yüksek düzeyde üzüntü olduğunu belirtmiştir. Benzer bir şekilde Berenson ve diğerleri, (2016), üzüntü ve korkulu ilişki stili arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğunu ortaya koymuştur. Kowalski ve diğerleri, (2014)'ne göre korkulu ilişki stili bireylerde yüksek düzeyde üzüntüye neden olmaktadır. Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre, katılımcıların üzüntü puanları ile korkulu ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf

düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, duygusal deneyimlerin ve ilişkilerin karmaşıklığı nedeniyle, farklı araştırmaların farklı sonuçlar ortaya koyabileceği düşünülse de, bazı araştırmalarda korkulu ilişki stili ile artan üzüntü arasında ilişkiler olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların üzüntü düzeyleri ile saplantılı ilişki stili arasında, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki görülmüştür. Öztürk ve diğerleri, (2020), yaptığı bir çalışmada, Türk üniversite öğrencilerinde saplantılı ilişki stili ve depresyon arasındaki ilişki incelenmiştir. Bulgular, mevcut çalışmanın bulgusuna benzerlik göstererek saplantılı ilişki stili ile depresyon arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir. Benzer şekilde, Aydın ve diğerleri, (2021), yaptığı bir çalışmada, Türk üniversite öğrencilerinde saplantılı ilişki stili ile anksiyete arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bulgular, saplantılı ilişki stili ile anksiyete arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir. Gültaş ve diğerleri, (2019), yaptığı çalışmada, üzüntü düzeyleri ile saplantılı ilişki stili arasında pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Bu bulguya benzer çalışmalarda da benzer ilişkiler gözlemlenmiştir. Örneğin, Birrel ve diğerleri (2011), yaptıkları bir araştırmada, saplantılı ilişki stili ile duygusal sıkıntılar arasında pozitif bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Sonuç olarak, katılımcıların üzüntü düzeyleri ile saplantılı ilişki stili arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu bu çalışmada doğrulanmıştır. Bu bulgular, saplantılı ilişki stiline sahip bireylerin duygusal sıkıntılarla ilişkili olarak daha yüksek üzüntü düzeylerine sahip olabileceğini göstermektedir.

Katılımcıların öfke düzeyleri ile korkulu ilişki stili arasında, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öfke düzeyleri ile korkulu ilişki stili arasındaki pozitif ilişkinin nedeni konusunda farklı teoriler ve hipotezler öne sürülmüştür. Bu konuda yapılan çalışmaların bir kısmı, bu ilişkinin nedeni olarak öfkenin korkulu ilişki stilini tetikleyebileceğini, korkulu ilişki stili olan kişilerin öfke duygularını kontrol etme konusunda zorluk yaşayabileceklerini ve bu nedenle öfke düzeylerinin yükselme eğiliminde olabileceğini öne sürmektedir (Cao ve diğerleri, 2017). Gonçalves ve diğerleri, (2018), tarafından yapılan bir çalışmada, Brezilyalı üniversite öğrencilerinde öfke düzeyleri ile korkulu ilişki stili arasında pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Panahi ve diğerleri, (2020), tarafından yapılan bir çalışmada, İranlı üniversite öğrencilerinde öfke düzeyleri ile korkulu ilişki stili arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, korkulu ilişki stiline

sahip bireylerin öfke düzeylerinin artabileceğini ve bu ilişkinin karşılıklı etkileşimler sonucunda ortaya çıkabileceğini göstermektedir.

Katılımcıların öfke düzeyleri ile saplantılı ilişki stili arasında, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki görülmüştür. Bu bulgu, ilişki kurma, sürdürme ve sonlandırma süreçleriyle ilgili olarak duygusal zorluklar yaşayan kişilerin saplantılı ilişki davranışlarına daha yatkın olabileceğini düşündürmektedir. Sarıçam ve diğerleri, (2020), yaptığı çalışmada, öfke düzeyleri ile saplantılı ilişki stili arasında pozitif ve zayıf bir ilişki olduğu bulunmuştur. Gümüş ve diğerleri, (2017), yaptığı çalışmada da, öfke düzeyleri ile saplantılı ilişki stili arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Turgut ve diğerleri, (2018), yaptığı çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu bulgular, saplantılı ilişki stiline sahip bireylerin ilişkilerinde daha fazla öfke deneyimleyebileceğini ve bu ilişkinin zayıf düzeyde olsa da istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Yapılan bu çalışmada öfke puanları, mutluluk puanları, kayıtsız ilişki puanları ve korkulu ilişki puanları, birlikte aldatma eğilimi puanlarını anlamlı bir şekilde yordamaktadır. İlgili literatürde bu konuda yapılmış birçok çalışma mevcut olmakla birlikte, mevcut çalışmada yer alan dört değişkenin bir arada aldatma eğilimini anlamlı bir şekilde yordayıp yordamadığı konusunda spesifik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak genel olarak, aldatma eğiliminin çoklu faktörlü bir yapı olduğu ve birden fazla değişkenin bir arada aldatma eğilimini yordamada etkili olabileceği literatürde belirtilmektedir. Örneğin, Elphinston ve Kol, (2011) yaptıkları çalışmada, öfke kontrolündeki zayıflık ile aldatma arasında pozitif bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca, Altıntaş-Durna ve Çivitci (2018) yaptıkları çalışmada, öfke kontrol eksikliğinin aldatma davranışını yordadığını göstermiştir. Bu sonuçlar, öfke kontrolünün aldatma davranışı ile ilişkili olabileceğini ve aldatma eğilimini yordayabileceğini göstermektedir. Kayıtsız ilişki puanlarının aldatma eğilimini yordayıp yordamadığına ilişkin yapılmış çalışmaların sayısı, diğer ilişki stillerine göre daha az olduğu gözlemlenmiştir. Ancak yine de bazı çalışmalar bu konuya değinmiştir. Örneğin, Weiser ve diğerleri, (2016) yaptığı bir çalışmada, kayıtsız ilişki stiline sahip bireylerin, duygusal zekâları ve empati becerilerinin düşük olması nedeniyle, daha fazla aldatma eğilimi gösterdikleri bulunmuştur. Bununla birlikte, kayıtsız ilişki stiline sahip olmanın doğrudan aldatmaya neden olduğunu gösteren yeterli bir araştırma bulunmamaktadır. Birçok araştırma, korkulu ilişkinin romantik

ilişkilerde aldatma eğilimi ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Örneğin, Şimşek ve Koydemir (2016) yaptıkları bir araştırmada, korkulu ilişki düzeyinin artmasıyla birlikte aldatma eğiliminin arttığını bulmuşlardır. Barta ve Kiene, (2005)'ne göre ilişki anksiyetesi, kıskançlık ve güvensizlik gibi korkulu ilişki özellikleri, romantik ilişkilerde aldatma davranışlarıyla ilişkili olabilmektedir. Rhoades ve diğerleri, (2010), yaptıkları bir araştırmada, korkulu ilişki özelliklerinin artmasıyla birlikte aldatma davranışlarının arttığını belirtmiştir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

- Kadınların aldatma eğiliminin erkeklerin aldatma eğilimlerine göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.
- Yüksek gelir düzeyine sahip bireylerde aldatma eğilimlerinin daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.
- Bekar bireylerin aldatma eğilimlerinin, evli bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Mevcut çalışmada kadınların güvenli ilişki stili puanları erkeklerin güvenli ilişki stili puanlarından daha düşük olduğu ayrıca kadınların kayıtsız ilişki düzeylerinin, erkeklerin kayıtsız ilişki düzeylerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Eğitim düzeyi yüksek olan bireylerde, korkulu ilişki düzeylerinin de yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Düşük gelire sahip bireylerde saplantılı ilişki düzeyinin, yüksek gelire sahip bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Bekar bireylerin kayıtsız ilişki düzeylerinin, evli bireylerin kayıtsız ilişki düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Kadınların mutluluk dışavurumları erkeklerin mutluluk dışavurumlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Duygu dışavurum analizlerinde 32 yaş ve üzeri bireylerin öfke puanları, 18-24 yaş arası bireylerin öfke puanlarından daha düşük olduğu tespit edilmiştir.
- Mevcut çalışmada ön lisans/lisans mezunu bireylerin öfke puanları, lisansüstü mezunu bireylerin öfke puanlarına göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.
- Düşük gelir düzeyine sahip bireylerde, yüksek gelir durumuna sahip bireylere göre mutluluk düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.
- Bekar bireylerin duygu dışavurumunda üzüntü puanlarının, evli bireylere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile korkulu ilişki puanları arasında, negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

- Katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile mutluluk puanları arasında negatif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcıların aldatma eğilimi puanları ile öfke puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Bireylerin mutluluk puanları ile güvenli ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcıların mutluluk puanları ile saplantılı ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcıların üzüntü puanları ile korkulu ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcıların üzüntü puanları ile saplantılı ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcıların öfke puanları ile korkulu ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcıların öfke puanları ile saplantılı ilişki puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönde ve zayıf düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.
- Öfke puanları, mutluluk puanları, kayıtsız ilişki puanları ve korkulu ilişki puanları, birlikte aldatma eğilimi puanlarını anlamlı bir şekilde yordamaktadır.

Öneriler

Araştırmacılara Yönelik Öneriler;

Yapılan bu çalışmanın örneklemi 384 kişi ile sınırlıdır. Bağlanma stillerinin, yalnızca aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumu ile ilişki ele alınmıştır. Yapılacak yeni çalışmalarda bağlanma stillerinin farklı değişkenler ile ele alınması ayrıca

aldatma eğilimlerinin bağlanma stilleri ile inceleyecek olan çalışmalarda sosyo-demografik bilgilerin daha detaylı analiz edilmesi literatüre büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmada öfke puanları, mutluluk puanları, kayıtsız ilişki puanları ve korkulu ilişki puanları, birlikte aldatma eğilimi puanlarını anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Bu bulgu ilişki memnuniyetsizliği, bağlanma stilleri ve aldatma eğilimleri arasındaki ilişkinin önemini vurgulamaktadır. Bu nedenle, gelecekteki araştırmalar, bu faktörler arasındaki ilişkiyi daha ayrıntılı olarak incelemeli ve bu faktörlerin birbirleriyle nasıl etkileşime girdiğini belirlemelidir. Örneğin, ilişki memnuniyetsizliği ile aldatma eğilimleri arasındaki nedensel ilişkiyi belirlemek için uzun süreli takip çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Benzer şekilde, bağlanma stilleri ve aldatma eğilimleri arasındaki ilişkinin nasıl etkilendiğini anlamak için farklı bağlanma stillerine sahip kişilerin incelendiği çalışmalar yürütülmelidir. Bu şekilde, ilişkideki olası sorunların erken teşhis edilmesi ve ilişki memnuniyetini arttırmak için uygun müdahalelerin belirlenmesi mümkün olacaktır.

Klinisyenlere Yönelik Öneriler;

Çalışmanın sonucu dahilinde, kayıtsız ve korkulu ilişki stilinin, aldatma eğilimi üzerinde etkili olduğu anlaşılmıştır. Klinisyenlerin olası bir danışman için bağlanma stillerine hakim olması ve mevcut danışman için hangi bağlanma stiline sahip olduğuna nedenleri ile beraber hakim olması aldatma eğilimlerinin ortaya çıkaracağı sorunlar açısından daha verimli bir çözüm sürecini sağlayacağı düşünülmektedir.

Mevcut çalışmada kadınların güvenli ilişki stilinde düşük olduğu ve kayıtsız ilişki stilinde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Toplumsal baskılar, cinsiyet rolleri ve çiftleşme kültürü de kadınların kayıtsız ilişki stiline sahip olma kararını etkilediği düşünülmektedir. Klinisyenlerin bu alanlara mevcut danışan için hakim olması, danışanın daha sağlıklı ilişkiler kurması adına fayda sağlayabilmektedir.

KAYNAKÇA

Adaylar, E. (2021). *Yeni Evli Bireylerde Bağlanma Boyutları Ve Aldatma Eğilimi Ilişkisinde Duygu Düzenlemenin Aracı Rolü* (Master's Thesis, Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).

Afifi, W. A., Falato, W. L., & Weiner, J. L. (2001). Identity concerns following a severe relational transgression: The role of discovery method for the relational outcomes of infidelity. *Journal of Social and Personal Relationships*, *18*(2), 291-308.

Ainsworth, M. D. S., & Bell, S. M. (1981). 5. Attachment, exploration, and separation: Illustrated by the behavior of one-year-olds in a strange situation. In *The life cycle* (pp. 57-71). Columbia University Press.

Ak, N. Ozturk, B. & Kemer, A. (2018). The relationship between income and attachment styles: A study on Turkish university students. *Journal of Education and Practice*, 9(1), 107-114.

Akın, Ü., & Akın, A. (2015). The Relationship Between Subjective Well-Being And Attachment Styles Of University Students. Procedia-Social And Behavioral Sciences, 205, 67-72.

Akkemik, K. A., & Güler, E. (2018). Türkiye'de Mutluluk Düzeyi: İnsani Kalkınma Yaklaşımı. Uluslararası İktisadi Ve İdari İncelemeler Dergisi, 21(2), 191-206.

Altıntaş-Durna, E., & Çivitci, A. (2018). The Relationship Between Anger, Anger Expression, And Infidelity Tendency. Journal Of Divorce & Remarriage, 59(7), 504-516.

Araz, A., & Erkuş, A. (2014). Duygu dışavurum tarzlarının kavramsallaştırılması ve ölçümü: Bir envanter geliştirme çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, *29*(74), 50-61.

Aydın, M., Saraçlı, Ö., & Gökmen Yıldırım, E. (2021). The Relationship Between Attachment Styles, Obsessive Relationship Beliefs, And Anxiety İn Turkish University Students. *Journal Of Relationships Research*, 12, E33.

Bajaj, B., Robins, R. W., & Pande, N. (2015). Mediating Role Of Emotion Regulation In The Relationship Between Age And Subjective Well-Being. The Journals Of Gerontology Series B: Psychological Sciences And Social Sciences, 70(6), 875-884.

Barta, W. D. & Kiene, S. M. (2005). Predictors of Distress Following Relationship Betrayals. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24(1), 81-96.

Barta, W. D., & Kiene, S. M. (2005). Motivations For İnfidelity İn Heterosexual Dating Couples: The Roles Of Gender, Personality Differences, And Sociosexual Orientation. *Journal Of Social And Personal Relationships*, 22(3), 339-360.

Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment Styles Among Young Adults: A Test of a Four-category Model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226–244.

Bayar, Ö. (2015). *Romantik Ilişkilerde Aldatma Ve Affetme: Empatinin Rolü* (Master's Thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Berenson, K. R., Gregory, W. E., Glaser, E. R., & Romirowsky, A. M. (2016). Attachment Insecurity And Relationship Outcomes: An Evaluation Of The Experiences In Close Relationships-Short Form. *Journal Of Family Psychology*, 30(1), 82-91.

Berk, E. L. (2013). *Çocuk Gelişimi.* çev. Ali Dönmez. Ankara: İmge Kitabevi.

Birrel, S. N., Simpson, J. A., & Rholes, W. S. (2011). Attachment and depression: The mediating role of self-worth. *Journal of Personality and Social Psychology*, 100(2), 285-299.

Bischoff, R. J. (2003). Infidelity. *Journal of Couple & Relationship Therapy: Innovations in Clinical and Educational Interventions*, 2(4), 73-78.

Blow, A. J., & Hartnett, K. (2005). Infidelity in committed relati0nships ii: A substantive review. *Journal of marital and family therapy*, *31*(2), 217-233.

Blow, A. J., Hartnett, K., & Infidelity Research Team. (2008). Infidelity in committed relationships II: A substantive review. *Journal of Marital and Family Therapy*, 34(3), 281-310.

Bowlby, J. (1969). *Attachment: Volume 1 of Attachment and Loss*. London, England: Tavistock

Bowlby, J. (1973). Attachment and loss. Volume II. Separation, anxiety and anger. In *Attachment and loss. volume II. Separation, anxiety and anger* (pp. 429-p).

Bowlby, J. (1978). Attachment Theory and Its Therapeutic Implications. *Adolescent Psychiatry*, 6, 5–33.

Bowlby, J. (1988). Developmental psychiatry comes of age. *The American Journal of Psychiatry, 145*(1), 1–10.

Brennan, K. A., & Shaver, P. R. (1995). Dimensions Of Adult Attachment, Affect Regulation, And Romantic Relationship Functioning. *Personality And Social Psychology Bulletin*, 21(3), 267-283.

Brenning, K., & Soenens, B. (2018). Age Differences İn The Association Between Perceived Partner Responsiveness And Attachment: A Meta-Analysis. *Personality And Social Psychology Review*, 22(4), 365-387.

Buss, D. M. (2004). *The evolution of desire* (rev. ed.). New York: Basic Books.

Buunk, B. P., & Van Yperen, N. W. (1991). Differential correlates of partner perceptions in male and female adultery. *Journal of Social and Personal Relationships*, 8(2), 143-163.

Büyükşahin, A. (2005). Çok boyutlu İlişki Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 16, (2) : 97-105.

Campbell, L., Simpson, J. A., Boldry, J., & Kashy, D. A. (2003). Perceptions Of Conflict And Support İn Romantic Relationships: The Role Of Attachment Anxiety. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 85(3), 510–531.

Camras, L., Kolmodin, K., & Chen, Y. (2008). Mothers' self-reported emotional expression in Mainland Chinese, Chinese American and European American families. *International Journal of Behavioral Development*, *32*(5), 459-463.

Cao, H., Sun, Y., Wan, Y., Hao, J., & Tao, F. (2017). The Relationship Between Anger And Attachment Styles İn Chinese Adolescents: The Mediating Role Of Emotion Regulation. *Frontiers İn Psychology*, 8, 2254.

Carrère, S., Mittmann, A., Woodin, E., Tabares, A., & Yoshimoto, D. (2005). Anger dysregulation, depressive symptoms, and health in married women and men. *Nursing research*, *54*(3), 184-192.

Carstensen, L. L., Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (1995). Emotional behavior in long-term marriage. *Psychology and aging*, *10*(1), 140.

Cassidy, J., & Kobak, R. R. (1988). *Avoidance and Its Relation to Other Defensive Processes*. In J. Belsky ve T. Nezworski (Eds.), Child Psychology. Clinical Implications of Attachment (p. 300–323). Lawrence Erlbaum Associates, Inc

Clark, M. S., & Finkel, E. J. (2005). Willingness to express emotion: The impact of relationship type, communal orientation, and their interaction. *Personal Relationships*, *12*(2), 169-180.

Clark, M. S., & Reis, H. T. (1988). Interpersonal processes in close relationships. *Annual review of psychology*, *39*(1), 609-672.

Clark, M. S., & Taraban, C. (1991). Reactions to and willingness to express emotion in communal and exchange relationships. *Journal of experimental social psychology*, *27*(4), 324-336.

Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult Attachment, Working Models, And Relationship Quality İn Dating Couples. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 58(4), 644–663.

Connolly, J. A., & Mcisaac, C. (2009). *Romantic Relationships in Adolescence*. In R. M. Lerner & L. Steinberg (Eds.), Handbook of Adolescent Psychology: Contextual Influences on Adolescent Development (pp. 104–151). John Wiley ve Sons, Inc.

Connolly, J., McIsaac, C., Underwood, M. K., & Rosen, L. H. (2011). Social development: Relationships in infancy, childhood, and adolescence.

Cowen, A. S., & Keltner, D. (2018). Self-Report Captures 27 Distinct Categories Of Emotion Bridged By Continuous Gradients. Proceedings Of The National Academy Of Sciences, 115(10), E192-E201.

Çavuşoğlu, Z. Ş. (2011). *Bağlanma Stilleri Evlilik Uyumu Ve Aldatma Eğilimi Arasındaki Ilişkinin Incelenmesi* (Master's Thesis, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Çavuşoğlu, Z. Ş. (2011). *Bağlanma stilleri evlilik uyumu ve aldatma eğilimi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Dagdelen, M., & Kaya, M. (2018). İlişki Stilleri Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlilik Ve Güvenirlik Çalışması. Ege Eğitim Dergisi, 19(3), 645-671.

Darwin, C. (1872). *The descent of man, and selection in relation to sex* (Vol. 2). D. Appleton.

Darwin, C. (2001). *Charles Darwin's Beagle Diary*. Cambridge University Press.

Davies, A. P., Shackelford, T. K., & Goetz, A. T. (2007). An evolutionary psychological perspective on infidelity. In *Infidelity* (pp. 31-51). Routledge.

Davies, J. B., Sandstrom, S., Shorrocks, A., & Wolff, E. N. (2017). The Global Income Inequality Database: An Update. The World Bank Economic Review, 31(1), 239-256.

Demiray, E. (2019). *Yetişkinlik Dönemindeki Romantik Ilişkilerde Kıskançlık, Bağlanma Stilleri Ve Aldatma Arasındaki Ilişkilerin Incelenmesi* (Master's Thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Dosser, D. A., Balswick, J. O., & Halverson, C. F. (1983). Situational context of emotional expressiveness. *Journal of Counseling Psychology, 30*(3), 375.

Drigotas, S. M., & Barta, W. (2001). The cheating heart: Scientific explorations of infidelity. *Current directions in psychological science*, *10*(5), 177-180.

Drouin, M., & Davis, C. G. (2018). Attachment Avoidance And Fear Of Missing Out (Fomo) In Social Media Use And Attachment-Related Outcomes. Journal Of Social And Personal Relationships, 35(7), 921-944.

Dursun, S. (2016). *Evli bireylerin bağlanma stillerine göre aldatma eğilimlerinin ve evlilik doyumlarının incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Ekman, P. (2003). Darwin, deception, and facial expression. *Annals of the new York Academy of sciences*, *1000*(1), 205-221.

Ellis, B. J., & Simpson, J. A. (2018). The Young And The Restless: Age-Based Differences İn Romantic Relationships Among Emerging And Young Adults. *Current Opinion İn Psychology,* 25, 139-144.

Elphinston, R. A., Feeney, J. A., Noller, P., & Connor, J. P. (2011). Are Anxious Attachment And Perfectionism Predictors Of Relationship Uncertainty? Journal Of Adult Development, 18(1), 1-11.

Elveren, M. E., & Koç, Ş. (2018). Kadınların Romantik İlişkilerinde Güvenlik İhtiyacı Ve Saplanma Stili Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(32), 44-65.

Eren, S. (2021). *Evli çiftlerin benlik kurguları ve benlik kurguları benzerliğinin evlilik uyumu ve doyumu ile ilişkisi* (Master's thesis, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Erikson, E. H. (1963). *Childhood and society.* New York: Norton.

Erikson, E.H. (1968). *Identity: Youth and Crisis*. Norton & Co.

Erözkan, A. (2005). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerini etkileyen faktörler. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, *22*(22), 135-149.

Feeney, J. A. (1995). Adult attachment and emotional control. *Personal relationships*, *2*(2), 143-159.

Feeney, J. A. (1999). Adult attachment, emotional control, and marital satisfaction. *Personal Relationships*, *6*(2), 169-185.

Fincham, F. D., & May, R. W. (2017). Infidelity In Romantic Relationships. *Current Opinion In Psychology*, *13*, 70-74.

Fitness, J. (2000). Anger in the workplace: an emotion script approach to anger episodes between workers and their superiors, co-workers and subordinates. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior*, *21*(2), 147-162.

Ford, B. Q., & Krauss Whitbourne, S. (2019). Emotional Expression In Daily Life: A Review And Integration Of Theoretical And Methodological Considerations. Journal Of Personality, 87(1), 1-19.

Fraley, R. C., Vicary, A. M., Brumbaugh, C. C., & Roisman, G. I. (2011). Patterns of stability in adult attachment: An empirical test of two models of continuity and change. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101(5), 974-992.

Fredrickson, B. L. (2004). The broaden–and–build theory of positive emotions. *Philosophical transactions of the royal society of London. Series B: Biological Sciences*, *359*(1449), 1367-1377.

Fredrickson, B. L., & Joiner, T. (2002). Positive emotions trigger upward spirals toward emotional well-being. *Psychological science*, *13*(2), 172-175.

Freud, S. (1910). Perspectives d'avenir de la thérapeutique analytique. *La technique psychanalytique*, 23-34.

Furman, W., & Shaffer, L. (2003). *The Role of Romantic Relationships in Adolescent Development*. In P. Florsheim (Ed.), Adolescent Romantic Relations and Sexual Behavior: Theory, Research, and Practical Implications (p. 3–22). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Genç, Ş., Yıldırım, İ., & İskender, M. (2021). Kadınların Cinsel Aldatılmasının İntikam Alma Davranışları ile İlişkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (45), 225-236.

Glass, S. P., & Wright, T. L. (1992). Justifications for extramarital relationships: The association between attitudes, behaviors, and gender. *Journal of sex Research*, *29*(3), 361-387.

Glasser. W. (2003). *Seçim Teorisi* (çev: Müge İzmirli). İstanbul: Hayat Yayınları.

Gonçalves, O. F., Santos, A. J., & Matos, M. (2018). Attachment Styles And Emotion Regulation: The Mediating Role Of Emotional Dysregulation. *Journal Of Child And Family Studies,* 27(9), 3019-3028.

Gottman, J. M., & Levenson, R. W. (1988). *The social psychophysiology of marriage.* In P. Noller & M. A. Fitzpatrick (Eds.), *Perspectives on marital interaction* (pp. 182–200). Multilingual Matters.

Gross, J. J., & John, O. P. (1997). Revealing feelings: facets of emotional expressivity in self-reports, peer ratings, and behavior. *Journal of personality and social psychology*, *72*(2), 435.

Guerrero, L. K., & Floyd, K. (2006). *Nonverbal communication in close relationships*. Routledge.

Guerrero, L. K., La Valley, A. G., & Farinelli, L. (2008). The experience and expression of anger, guilt, and sadness in marriage: An equity theory explanation. *Journal of Social and Personal Relationships*, *25*(5), 699-724.

Güleşen, A., & Yıldız, D. (2013). Erken postpartum dönemde anne bebek bağlanmasının kanıta dayalı uygulamalar ile incelenmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, *12*(2), 177-82.

Gültaş, A., Saraçlı, Ö., Canan, F., & Başar, E. E. (2019). The Mediating Role Of Attachment Styles On The Relationship Between Mindfulness And Obsessive Relationship Beliefs İn Turkish University Students. *Current Psychology,* 38(2), 432-439.

Gümüş, E., Ünal, G., & Yılmaz, E. D. (2017). Saplantılı İlişki Dürtüsünün Psikolojik İyi Oluş Üzerindeki Etkisi: Medyanın Etkisi. *Ege Journal Of Education,* 18(1), 88-105.

Gündoğdu, R. (2018). Öfke Kontrolünün Yaş, Cinsiyet Ve Eğitim Düzeyine Göre İncelenmesi [Examination Of Anger Control In Terms Of Age, Gender And Education Level]. *Electronic Journal Of Social Sciences,* 17(66), 1041-1052.

Güneş, M. (2014). Türkiye'de Sosyoekonomik Statü Ve Mutluluk: Aile Sosyoekonomik Statüsünün Etkisi. *Dicle Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* 5(10), 1-12.

Güzel, İ. (2016). *Yakın ilişkilerde aldatma ve affetme eğiliminin şema terapi modeli çerçevesinde incelenmesi* (Master's thesis, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).

Hall, J. A., & Matsumoto, D. (2004). Gender differences in judgments of multiple emotions from facial expressions. *Emotion*, *4*(2), 201.

Hall, J. H., & Fincham, F. D. (2006). Relationship dissolution following infidelity: The roles of attributions and forgiveness. *Journal of social and clinical psychology*, *25*(5), 508-522.

Hamarta, E. (2004). *Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerindeki bazı değişkenlerin (benlik saygısı, depresyon ve saplantılı düşünme) bağlanma stilleri açısından incelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic Love Conceptualized As An Attachment Process. *Journal Of Personality And Social Psychology,* 52(3), 511-524.

Hazan, C., & Shaver, P. R. (1994). Attachment as an organizational framework for research on close relationships. *Psychological inquiry*, *5*(1), 1-22.

Hendrick, C. E., & Hendrick, S. S. (2000). *Close relationships: A sourcebook*. Sage Publications, Inc.

Hertlein, K. M., & Weeks, G. R. (2007). Two roads diverging in a wood: The current state of infidelity research and treatment. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, *6*(1-2), 95-107.

Hogan, B. E., & Linden, W. (2004). Anger response styles and blood pressure: At least don't ruminate about it!. *Annals of Behavioral Medicine*, *27*(1), 38-49.

Howe, D. (2011). *Attachment Across the Lifecourse : A Brief Introduction*. New York: Palgrave Macmillan.

Huston, T. L., & Levinger, G. (1978). Interpersonal attraction and relationships. *Annual review of psychology*, *29*(1), 115-156.

Impett, E. A., Gordon, A. M., Kogan, A., Oveis, C., & Keltner, D. (2010). Moving Toward More Perfect Unions: Daily And Long-Term Consequences Of Approach And Avoidance Goals In Romantic Relationships. *Journal Of Personality And Social Psychology,* 99(6), 948-963.

Jones, J. D., & Fraley, R. C. (2015). Erotophobia As A Mediator Of The Association Between İnsecure Attachment And Sexual Difficulties. *Archives Of Sexual Behavior*, 44(7), 1819-1831.

Kafetsios, K., Demetriou, A. G., & Kokkinos, C. M. (2020). Emotional expression and mental health: The mediating role of self-esteem. *Journal of Happiness Studies*, 21(4), 1375–1390.

Kamal, A. (2019). The Relationship Between Anger Expression And Education Level In Adults. *Journal Of The Pakistan Medical Association,* 69(Suppl 1), S77-S80.

Kara, N. (2013). *Çiftlerde yükleme biçimleri, çatışma çözme stilleri ve eşin duygu dışavurum tarzları ile çift uyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Karlsson, M., & Åström, E. (2019). Attachment Styles And Socio-Economic Status In Relation To Relationship Quality In Swedish Romantic Couples. *Journal Of Relationships Research*, 10, E12.

Kashani, J. H., Allan, W. D., Dahlmeier, J. M., Rezvani, M., & Reid, J. C. (1995). An examination of family functioning utilizing the circumplex model in psychiatrically hospitalized children with depression. *Journal of Affective Disorders*, *35*(1-2), 65-73.

Kavlak, O., & Şirin, A. (2007). Maternal and paternal attachment and the role of nurse. *Journal of Ege University School of Nursing*, *23*, 183-194.

Kaya, E. (2021). Bağlanma kuramı çerçevesinde aldatma ve boşanma. *IBAD sosyal bilimler dergisi*, (10), 248-263.

Keler, H. (2008). *Liseli Ergenlerin Transaksiyonel Analiz Ego Durumları Ile Bağlanma Stilleri Arasındaki Ilişkinin Incelenmesi* (Doctoral Dissertation, Marmara Universitesi (Turkey)).

Keltner, D., & Haidt, J. (1999). Social functions of emotions at four levels of analysis. *Cognition & Emotion*, *13*(5), 505-521.

Kennedy-Moore, E., & Watson, J. C. (1999). Expressing Emotion: Myths. *Realities, and Therapeutic Strategies (Guilford, New York)*.

Kennedy-Moore, E., & Watson, J. C. (2001). How and when does emotional expression help?. *Review of general psychology*, *5*(3), 187-212.

Kıvanç, S., Korkmaz, E. G., & Balıkçı, Ş. (2019). Aldatma sonrası duygu durumları ve cinsiyet farklılıkları: Nitel bir araştırma [Emotional states and gender differences after infidelity: A qualitative study]. *Electronic Turkish Studies,* 14(2), 343-362.

Kişlak, Ş. T., & Çavuşoğlu, P. Ş. (2006). Evlilik Uyumu, Bağlanma Biçimleri, Yüklemeler Ve Benlik Saygısı Arasındaki Ilişkiler. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, *9*(9), 61-68.

Koç, A., Demirbaş, H., & Yılmaz, R. (2018). The Relationship Between Positivity Ratios, Self-Esteem And Social Support In Turkish Adults. Personality And Individual Differences, 124, 75-80.

Komarovsky, M. (1962). *Blue collar marriages*. New York: Random House.

Komarovsky, M. (1976). *Dilemmas of masculinity: A study of college youth*. New York: Norton.

Koptur, A., Güner Emül, T. (2017). Fetüs ve yenidoğanda bağlanmanın iki yüzü: maternal ve paternal bağlanma ve hemşirelik. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi,* 33(3): 153-164.

Korkmaz, K. (2020). *Romantik ilişkilerde ilişki doyumu ve yatırımı: Çatışma çözme ve öz-duyarlığın rolü* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Korucu, A., & Özcan, Y. Z. (2014). Analysis Of Emotional Intelligence, Self-Efficacy, And Locus Of Control Of Turkish Preservice Teachers. Educational Sciences: Theory And Practice, 14(1), 299-308.

Kowalski, C. M., Druley, J. A., & Holden, R. R. (2014). Korkulu Ilişki Ve Depresyon: Erken Yetişkinlikteki Ilişki Deneyimlerinin Etkisi. Türk Psikiyatri Dergisi, 25(4), 223-232.

Kubat, D. E. (2012). *Evli Bireylerde Aldatma Eğilimi Ve Evlilik Doyumu Ilişkisinin Incelenmesi* (Master's Thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Lambert, N. M., Kahn, A. S., & Appleby, P. R. (2003). Placing The Partner In Context: Sexual Satisfaction And The Big Five Personality Traits. Journal Of Research In Personality, 37(6), 496- 503.

Langens, T. A., & Schüler, J. (2005). Written emotional expression and emotional well-being: The moderating role of fear of rejection. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *31*(6), 818-830.

Laursen, B., & Williams, V. A. (1997). Perceptions of interdependence and closeness in family and peer relationships among adolescents with and without romantic partners. *New Directions for Child and Adolescent Development*, *1997*(78), 3-20.

Lavee, Y., & Ben-Ari, A. (2004). Emotional expressiveness and neuroticism: Do they predict marital quality?. *Journal of Family Psychology*, *18*(4), 620.

Lawson, A. (1988). *Adultery: An analysis of love and betrayal*. New York: Basic Books.

Lee, V., & Wagner, H. (2002). The effect of social presence on the facial and verbal expression of emotion and the interrelationships among emotion components. *Journal of Nonverbal Behavior*, *26*, 3-25.

Levine, S. B. (2005). A clinical perspective on infidelity. *Sexual and Relationship Therapy*, 20 (2), 143-153.

Lopez, F. G., & Gormley, B. (2019). Developmental Differences İn The Nature And Functions Of Attachment İn Emerging Adulthood. *Journal Of Social And Personal Relationships*, 36(4), 1311-1330.

Lusterman, D. (2015). The pathology of fidelity in married life. Translators: Banafsheh Farzinzad, Saeedeh Zanozian and Sara Vajb Monfared. Tehran: Danjeh. *Text in Persian*.

Lusterman, D. D. (1998). *Infidelity: A survival guide*. Oakland, CA: New Harbinger Publications.

Machia, L. V., & Dempsey, M. (2018). Attachment styles, extradyadic relationships, and relationship satisfaction: Mediating effects of relationship stability. *Journal of Marital and Family Therapy*, 44(2), 356-371.

Majidova, F., & İpek, M. (2019). Bağlanma stili ile evliliğe yönelik tutum arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Aydın sağlık dergisi*, *6*(1), 57-78.

Mark, K. P., & Janssen, E. (2011). Infidelity And The Internet: The Perceived Impact Of Social Networking Site Use On Romantic Relationships. Cyberpsychology, Behavior, And Social Networking, 14(12), 717-721.

Mark, K. P., Janssen, E., & Milhausen, R. R. (2011). Infidelity in heterosexual couples: demographic, interpersonal, and personality-related predictors of extradyadic sex. *Archives of Sexual Behavior*, 40(5), 971-982.

Marks, L. D., & Lambert, N. M. (1998). Marital Status Continuity And Change Among Young And Midlife Adults: Longitudinal Effects On Psychological Well-Being. Journal Of Family Psychology, 12(2), 157-171.

McNamara, J., Townsend, M. L., & Herbert, J. S. (2019). A systemic review of maternal wellbeing and its relationship with maternal fetal attachment and early postpartum bonding. *PloS one*, *14*(7), e0220032.

Meltzer, A. L., Mcnulty, J. K., Jackson, G. L., & Karney, B. R. (2014). Bad For Practice? Exploring Time-Varying Associations Between The Frequency Of Sex And Marital Satisfaction. Journal Of Family Psychology, 28(2), 224-233.

Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2007*). Attachment İn Adulthood: Structure, Dynamics, And Change*. Guilford Press.

Mikulincer, M., ve Erev, I. (1991). Attachment Style and the Structure of Romantic Love. *British Journal of Social Psychology*, 30(4), 273– 291.

Moss, B. F., & Schwebel, A. I. (1993). Defining intimacy in romantic relationships. *Family relations*, 31-37.

Muise, A., Impett, E. A., & Desmarais, S. (2013). Getting it on versus getting it over with: Sexual motivation, desire, and satisfaction in intimate bonds. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39(10), 1320-1332.

Nacar, E. H., & Gökkaya, F. (2019). Bağlanma ve maternal bağlanma konusunda bir derleme. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, *1*(1), 50-56.

Nguyen, H. H., & Ozbay, E. Y. (2019). Happiness, Income Satisfaction, And The Role Of Basic Needs Fulfillment: Evidence From Rural Vietnam. Journal Of Happiness Studies, 20(5), 1567-1591.

Norment, L. (1998). Infidelity II Why women cheat. *Ebony*, 148.

Norona, J. C., Olmstead, S. B., & Welsh, D. P. (2017). Breaking up in emerging adulthood: A developmental perspective of relationship dissolution. *Emerging Adulthood, 5*(2), 116-127.

Nuhu, F. T., & Li, X. (2017). Anger Experience, Expression, And Control Among Chinese Low-Educated Young Adults: The Role Of Gender. Journal Of Affective Disorders, 218, 207-212.

Ostovich, J. M., & Sabini, J. (2004). How Are Sociosexuality, Sex Drive, And Lifetime Number Of Sexual Partners Related To Attitudes Toward And Behaviors In Extradyadic Sex? Archives Of Sexual Behavior, 33(1), 19-30.

Ozcan, E. M., & Akçay, B. (2020). An Investigation Of The Relationship Between Infidelity Tendency And Attachment Styles. Universal Journal Of Educational Research, 8(7), 3328-3336.

Özer, A., & Cihan-Güngör, H. (2012). Yükleme tarzları, bağlanma stilleri ve kişilik özelliklerine göre evlilik uyumu. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *8*(2), 11-24.

Özlem, D.Ç., & Kızıltaş, Ş. (2019). The Relationship Between Adult Attachment Styles And Marital Satisfaction: The Mediating Role Of Forgiveness. *Universal Journal Of Educational Research*, 7(12a), 1-9.

Öztahtacı, D. (2017). *Evli kadınlarda evlilik doyumu, yetişkin bağlanma stilleri ve depresyon düzeyinin ilişkisinin incelenmesi* (Master's thesis, Hasan Kalyoncu Üniversitesi).

Özteke, H. İ. (2015). *Bağlanma, eş seçiminde sınırlandırıcı inançlar ve beden imgesi baş etme stratejilerinin romantik ilişkilerde mükemmeliyetçiliği yordaması* (Doctoral dissertation, Necmettin Erbakan University (Turkey)).

Öztürk, E., Saygılı, E., Kılınç, H., Saka, S., & Taptık, M. (2020). The Relationship Between Obsessive Relationship Style And Depression Levels Of University Students. *Current Psychology*, 39(5), 1895-1901.

Panahi, S., Farzad, V., & Gharibi, F. (2020). The Relationship Between Anger And Attachment Styles İn Iranian Students. *Journal Of Police Medicine*, 9(2), 107-112.

Rhoades, G. K., & Stanley, S. M. (2010). Predicting marital distress and dissolution: The role of marital friendship and positivity. *Journal of Family Psychology*, 24(5), 678-687.

Rhoades, G. K., Stanley, S. M., & Markman, H. J. (2010). The Impact Of The Transition To Cohabitation On Relationship Functioning: Cross-Sectional And Longitudinal Findings. Journal Of Family Psychology, 24(3), 348-357.

Rivers, S. E., Brackett, M. A., Katulak, N. A., & Salovey, P. (2007). Regulating anger and sadness: An exploration of discrete emotions in emotion regulation. *Journal of Happiness Studies, 8*, 393-427.

Rupp, D. E., Taylor, E. A., & Canary, D. J. (2019). Power, satisfaction, and perceptions of infidelity in relationships. *Communication Quarterly*, 67(2), 153-168.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American psychologist*, *55*(1), 68.

Sanford, K., & Rowatt, W. C. (2004). When is negative emotion positive for relationships? An investigation of married couples and roommates. *Personal Relationships*, *11*(3), 329-354.

Santrock, J. W. (2011). Yaşam boyu gelişim (Çev. ed. Galip Yüksel). *Ankara: Nobel Yayınevi*.

Sariçam, H., Uygur, H., & Gökçakan, Z. (2020). The Relationship Between Anger And Obsessive Relational İntrusion: A Study On Turkish Sample. *International Journal Of Contemporary Educational Research*, 7(1), 83-96.

Schoenleber, M., Roemer, L., & Raffa, S. D. (2014). Anger and impulsivity as predictors of reactive and proactive aggression in adults. *Personality and Individual Differences*, 69, 116-121.

Selçuk, E., & Uğur, M. (2018). The Relationship Between Infidelity Propensity And Attachment Styles Among Married Individuals. Electronic Journal Of Social Sciences, 17(65), 1-12.

Sharifi, H., Hosseinian, S., & Shaeiri, M. R. (2017). The Relationship Between İnfidelity And Sociosexuality İn Married İndividuals. *International Journal Of Advanced Biotechnology And Research*, 8(3), 983-988.

Sığırcı, A. (2010). *Evli bireylerde bağlanma biçimleri ve evliliğe dair inançların evlilik doyumu ile ilişkisinin incelenmesi* (Master's thesis, İnönü Üniversitesi).

Sigelman, C. K. & Rider, E. A. (2018). *Life-Span Human Development* (9th Ed.). Boston: Cengage Learning.

Simpson, J. A., Rholes, W. S., Nelligan, J. S., & Posch, M. (1992). Adult Attachment, The Transition To Parenthood, And Depressive Symptoms. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 63(2), 545-553.

Smits, D. J., De Boeck, P., & Vansteelandt, K. (2004). The inhibition of verbally aggressive behaviour. *European Journal of Personality*, *18*(7), 537-555.

Solomon, S. D., & Teagno, L. J. (2011). Recovering From Sexual and Other Types of Indelity, Part I: A Typology of Indelities. In *Recovering Intimacy in Love Relationships* (pp. 35-58). Routledge.

Stavrova, O., & Luhmann, M. (2019). The Relationship Between Social Class And Relational Values In Europe: The Mediating Role Of Social Trust. Journal Of Cross-Cultural Psychology, 50(1), 29-48.

Steinberg, S. (2007). Race Relations. In *Race Relations*. Stanford University Press.

Strean, H. S. (1976). The extramarital affair: A psychoanalytic view. *Psychoanalytic Review*, *63*(1), 101.

Strongman, K. T. (1996). *The psychology of emotion: Theories of emotion in perspective*. John Wiley & Sons.

Subotnik, R. (2007). *Cyber-infidelity.* P. R. Peluso (Ed.), Infidelity: A practitoner‟s guide to working to working with couple in crisis (s. 169-190). New York: Taylor and Francis.

Sullivan, K. T., Pasch, L. A., Cornelius, T. L., & Cirigliano, E. (2004). Predicting participation and outcome in marital therapy: A comparison of husbands and wives. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 72(6), 1039-1050.

Sungur, M. Z. (2009). *Sen, ben ve aramızdaki her şey:" şeytan üçgeni" aşk-evlilik-sadakatsizlik*. Goa Yayınları.

Sümer, M. (2006). *Yetişkinlerin bağlanma stillerinin duygusal zeka, ilişkiye bağlılık, ilişkide algılanan tatmin ve bazı değişkenlere göre incelenmesi* (Master's thesis, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Sweeney, M. M., & Horwitz, A. V. (2001). Infidelity, Initiation, And The Emotional Climate Of Divorce: Are There Implications For Mental Health?. *Journal Of Health And Social Behavior*, 295-309.

Şimşek, Ö. F. (2016). The Relationship Between Attachment Styles And Infidelity. Procedia-Social And Behavioral Sciences, 217, 434-441.

Şimşek, Ö. F., & Koydemir, S. (2016). Korkulu İlişki, Kıskançlık Ve Aldatma Eğilimi Arasındaki İlişki: Bir Yapısal Eşitlik Modeli. Düşünen Adam: Journal Of Psychiatry And Neurological Sciences, 29(3), 231-238.

Tarhan, N., (2011). *Evlilik Psikolojisi,* Timaş Yayınları, İstanbul

Taşdelen-Karçkay, A. (2020). The Effects of Revenge on Relationship Quality and Happiness After Infidelity. *Journal of Happiness Studies*, 21(2), 515-532.

Thompson, A. P. (1984). Extramarital sexual crisis: Common themes and therapy implications. *Journal of sex & marital therapy*, *10*(4), 239-254.

Thomson, M., Whelan, J., & Johnson, A. R. (2012). Why Brands Should Fear Fearful Consumers: How Attachment Style Predicts Retaliation. *Journal Of Consumer Psychology*, *22*(2), 289-298.

Topçu, M., Erdur-Baker, Ö., & Çelebi, E. (2012). The Effect Of Relationship Status On Psychological Well-Being In Turkish Young Adults. Journal Of Divorce & Remarriage, 53(7), 509-522.

Topkara, M. (2015). Kadın & Erkek: İlişkilerin Psikolojisi. *İstanbul: Karma Kitaplar*.

Turgut, Y., Gül, A., & Kocabaşoğlu, N. (2018). Saplantılı İlişki Dürtüsü, Mutsuzluk Ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişki. *Journal Of Education And Future*, 13, 1-11.

Van Kleef, G. A. (2009). How emotions regulate social life: The emotions as social information (EASI) model. *Current directions in psychological science*, *18*(3), 184-188.

Vanderdrift, L. E., Agnew, C. R., Wilson, J., & Knee, C. R. (2013). The İntergenerational Transmission Of Romantic Relationship Qualities: The Role Of Maternal And Paternal Educational Attainment. *Journal Of Marriage And Family*, *75*(3), 709-725.

Wearden, A. J., Lamberton, N., Crook, N., & Walsh, V. (2005). Adult attachment, alexithymia, and symptom reporting: An extension to the four category model of attachment. *Journal of psychosomatic research*, *58*(3), 279-288.

Wei, M., Russell, D. W., Mallinckrodt, B., & Vogel, D. L. (2007). The Experiences In Close Relationship Scale (Ecr)-Short Form: Reliability, Validity, And Factor Structure. *Journal Of Personality Assessment*, 88(2), 187-204.

Weiser, D. A., Lalasz, C. B., & Landau, M. J. (2014). Searching For Love In All The Wrong Places: Need For Affiliation And The Appeal Of Uncommitted And Non-Reciprocal Intimate Relationships. *Personality And Social Psychology Bulletin*, 40(11), 1389-1402.

West, A. E. (2018). *Yetişkin bağlanma stillerinin savunma mekanizmaları ve yaşam doyumuyla ilişkilerinin incelenmesi* (Master's thesis, Işık Üniversitesi).

Whitton, S. W., Weitbrecht, E. M., Kuryluk, A. D., & Bruner, M. W. (2014). Emotional complexity in infidelity: The Bittersweet taste of deception and guilt. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 40(1), 40-50.

Wise, R. M., Alsan, B., & Taleb, E. (2022). Career Satisfaction And Adult Attachment Style Among Working Adults: Evidence From Turkey. *Trends In Psychology*, *30*(4), 763-787.

Yaşa, C., & Yıldırım, M. S. (2019). Ebeveynleri Boşanmış Yetişkin Bireylerin Kişilerarası Ilişkilerinde Bağlanma Modelleri Ile Ayrılma Kaygısının Ilişkisi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *7*(4), 267-278.

Yelsma, P., & Marrow, S. (2003). An examination of couples' difficulties with emotional expressiveness and their marital satisfaction. *The Journal of Family Communication*, *3*(1), 41-62.

Yeniceri, Z., & Kökdemir, D. (2006). Unıversıty Students'perceptıons Of, And Explanatıons For, Infıdelıty: The Development Of The Infıdelıty Questıonnaıre (INFQ). *Social Behavior & Personality: an international journal*, *34*(6).

Yıldırım, İ., Korkmaz, M., & Gök, M. S. (2015). Saplantılı Ilişki Stili Ve Düşük Gelir Arasındaki Ilişki: Adana Ilinde Bir Araştırma. Türk Psikoloji Dergisi, 30(76), 1-11.

Yıldız, M. A., Şahin, N. H., & Ertekin, P. (2016). An Examination Of The Relationship Between İnfidelity And Casual Sex. *Journal Of Human Sciences*, 13(2), 2699-2712.

Yıldız, Ş., İskender, M., & Genç, E. (2021). The Relationship Between Forgiveness and Relationship Commitment in the Healing Process After Infidelity. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 47(1), 28-37.

Zavala, E., Norona, J. C., & Welsh, D. P. (2020). Self-control and infidelity: The role of self-control in understanding the association between relationship quality and infidelity. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(11-12), 3555-3574.

Zeman, J., & Garber, J. (1996). Display rules for anger, sadness, and pain: It depends on who is watching. *Child development*, 67(3), 957-973.

Zimmer-Gembeck, M. J. (2002). The development of romantic relationships and adaptations in the system of peer relationships. *Journal of adolescent health*, *31*(6), 216-225.

EKLER

EK-1 Aydınlatılmış Onam Formu

Bu araştırma Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrencisi Kübra Uğuz tarafından yüksek lisans tezi kapsamında yürütülmektedir. Araştırmanın danışmanlığı Doç. Dr. Ezgi Ulu tarafından yapılmaktadır. Çalışmanın amacı yetişkin bireylerde etkisi olup olmadığının incelenmesidir. Araştırma yaklaşık olarak 20 dakika sürecektir. Kişisel bilgileriniz gizli tutulacak, elde edilen veriler toplu olarak değerlendirilecek ve yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Araştırmaya katılmayabilir veya istediğiniz anda araştırmadan ayrılabilirsiniz. Ancak tüm soruları boş bırakmadan, samimiyetle yanıtlamanız araştırma sonuçları için çok önemlidir. Soruların doğru ya da yanlış cevapları yoktur. Sizden beklenen yönergeleri dikkatlice okumanız ve her soruya size en yakın gelen cevabı vermenizdir. Araştırma hakkında daha fazla bilgi edinmek isterseniz tez yürütücüsü Kübra Uğuz ile aşağıda belirtilen e-mail adresinden iletişime geçebilirsiniz. Katılımınız ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Yukarıda verilen bilgileri okudum, anladım ve araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

□ Evet Hayır

Katılımcı İmza: Uygulayıcı Bilgileri : Kübra Uğuz

E-mail :kubrau64@gmail.com

EK-2 Katılımcı Bilgilendirme Formu

Sayın Katılımcı;

Bu çalışmanın amacı, 18 yaş ve üzeri yetişkinlerde romantik ilişkilerde bağlanma stillerinin aldatma eğilimleri ve duygu dışavurumlarına etkisi olup olmadığının incelenmesidir. Formlarda yer alan maddelerde doğru-yanlış cevaplar söz konusu değildir. Sizden her maddeyi dikkatli bir şekilde okuyarak, kendinize uygun bulduğunuz seçeneği işaretlemeniz beklenmektedir. Cevaplarınız araştırma amacıyla kullanılacak ve bilgiler saklı tutulacaktır. Herhangi bir sorunuz veya endişeniz varsa, lütfen aşağıdaki bilgileri kullanarak bize ulaşın. İçtenlikle yanıtladığınız için teşekkür ederim.

Doç. Dr. Ezgi Ulu

Psikoloji Bölümü

Yakın Doğu Üniversitesi

E-posta: ezgi.ulu@neu.edu.tr

Psikolog Kübra Uğuz

Yakın Doğu Üniversitesi

E-posta: kubrau64@gmail.com

EK-3 Sosyodemografik Bilgi Formu

1. Cinsiyetiniz?

( ) Kadın ( ) Erkek

2. Yaşınız?

( ) 18-24 ( ) 25-31 ( ) 32-38 ( ) 39-45 ( ) 46 ve üzeri

3. Eğitim durumunuz?

( ) İlköğretim ( ) Lise ( ) Ön lisans – lisans ( ) Lisansüstü

4. Gelir durumunuz?

( ) 1000-2000 TL ( ) 2001-3000 TL ( ) 3001-4000 TL ( ) 4000 TL ve üzeri

5. Medeni durumunuz? ( ) Evli ( ) Bekar

6. Kaç yıldır evlisiniz? (5. soruya evet cevabı verenler için)

……

7. Şu an bir romantik ilişkiniz var mı? ( ) Evet( ) Hayır

8. Romantik ilişkiniz var ise ilişkinizin süresini belirtiniz? (7. soruya evet cevabı verenler için)

…….

Ek- 4. İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)

Aşağıda yakın duygusal ilişkilerinizde kendinizi nasıl hissettiğinize ilişkin çeşitli ifadeler yer almaktadır. Yakın duygusal ilişkilerden kastedilen arkadaşlık, dostluk, romantik ilişkiler ve benzerleridir. Lütfen her bir ifadeyi bu tür ilişkilerinizi düşünerek okuyun ve her bir ifadenin sizi ne ölçüde tanımladığını aşağıdaki 7 aralıklı ölçek üzerinde değerlendiriniz.

1……... 2…… 3…… 4……. 5…….. 6……. 7……..

Beni hiç tanımlamıyor Beni kısmen tanımlıyor Tamamıyla beni tanımlıyor

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1.Baskalarına kolaylıkla güvenemem.							
2.Kendimi bagımsız hissetmem benim için çok önemli.							
3.Başkalarıyla kolaylıkla duygusal yakınlık kurarım.							

Ek-5 Aldatma Eğilimi Ölçeği (AEÖ)

1. Eşimle iletişim çatışması yaşadığım dönemlerde, beni anlayacak bir partner isterim.

Tamamen Katılıyorum / Katılıyorum / Kararsızım / Katılmıyorum / Kesinlikle Katılmıyorum

2. Eşimle düzenli aralıklarla cinsel ilişkiye giremediğimde (Iş seyahatleri vs.),b dönemlerde başkasıyla birlikte olmayı deneyebilirim.

Tamamen Katılıyorum / Katılıyorum / Kararsızım / Katılmıyorum / Kesinlikle Katılmıyorum

3. Zaman zaman, beni daha mutlu edebilecek bir başkasıyla birlikte olmayı düşünürüm.

Tamamen Katılıyorum / Katılıyorum / Kararsızım / Katılmıyorum / Kesinlikle Katılmıyorum

Ek-6 Duygu Dışavurum Tarzları Envanteri

Günlük yaşamda karşımızdaki kişilerle çeşitli olaylar yaşarız ve bu olaylar bizde çeşitli duygulara yol açar. Bu duygularımız mutluluktan öfkeye kadar çeşitli biçimlerde olabilir. Bize bu duyguları yaşatan kişilere, çeşitli yollarla bu duygularımızı ifade ederiz. Aşağıda birisi (aranızda kanbağı olsun ya da olmasın) size farklı duygular yaşattığında (mutluluk, üzüntü, öfke) o kişiye, o anda verebileceğiniz bazı tepki ifadeleri yer almaktadır. Sizden istenen her ifadeyi dikkatlice okuyarak o davranışı ne sıklıkta yaptığınızı ilgili kutucuğa (X) işareti koyarak belirtmenizdir.

Birisi beni MUTLU EDECEK bir şey yaptığında;

1. Gülerim.

Hiçbir zaman / Bazen / Genellikle / Her zaman

2. Ben de onu mutlu edecek şeyler söylerim.

Hiçbir zaman / Bazen / Genellikle / Her zaman

3. Mutlu olduğumu ifade ederim.

Hiçbir zaman / Bazen / Genellikle / Her zaman

Ek-7 Ölçek İzinleri

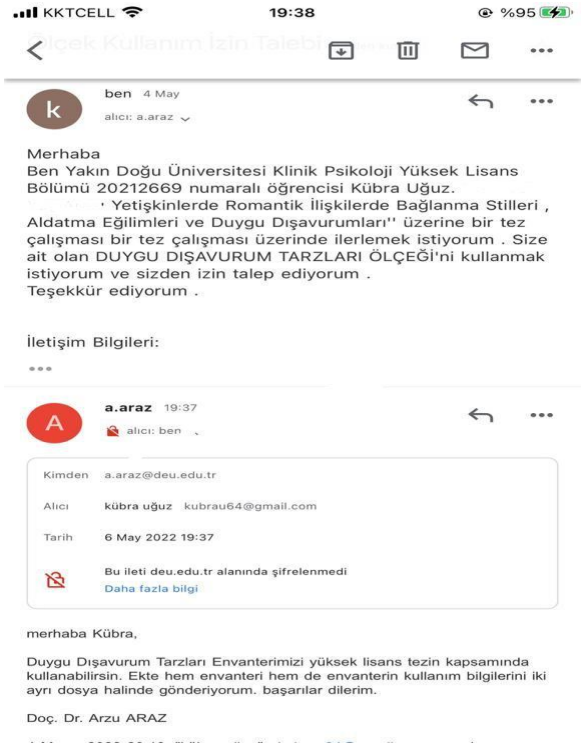

KKTCELL 19:38 %95

Ölçek Kullanım İzin Talebi

ben 4 May
alıcı: a.araz

Merhaba
Ben Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Bölümü 20212669 numaralı öğrencisi Kübra Uğuz.
' Yetişkinlerde Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri , Aldatma Eğilimleri ve Duygu Dışavurumları'' üzerine bir tez çalışması bir tez çalışması üzerinde ilerlemek istiyorum . Size ait olan DUYGU DIŞAVURUM TARZLARI ÖLÇEĞİ'ni kullanmak istiyorum ve sizden izin talep ediyorum .
Teşekkür ediyorum .

İletişim Bilgileri:

a.araz 19:37
alıcı: ben

Kimden a.araz@deu.edu.tr
Alıcı kübra uğuz kubrau64@gmail.com
Tarih 6 May 2022 19:37
Bu ileti deu.edu.tr alanında şifrelenmedi
Daha fazla bilgi

merhaba Kübra,

Duygu Dışavurum Tarzları Envanterimizi yüksek lisans tezin kapsamında kullanabilirsin. Ekte hem envanteri hem de envanterin kullanım bilgilerini iki ayrı dosya halinde gönderiyorum. başarılar dilerim.

Doç. Dr. Arzu ARAZ

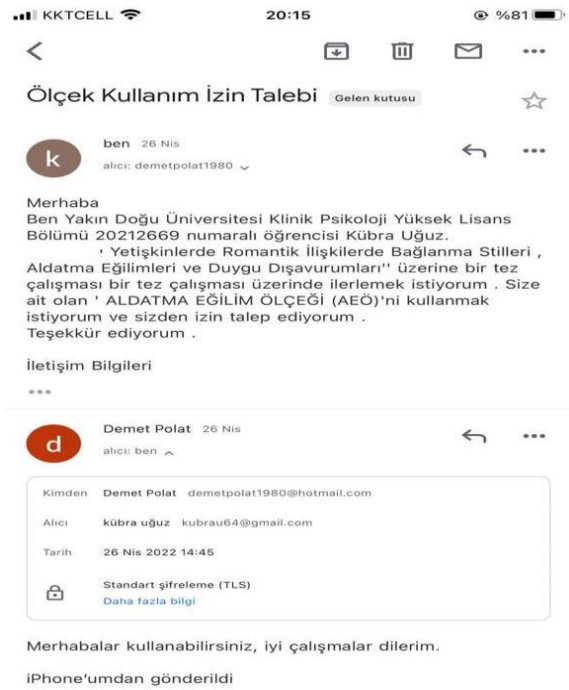

KKTCELL 20:15 %81

Ölçek Kullanım İzin Talebi Gelen kutusu

ben 26 Nis
alıcı: demetpolat1980

Merhaba
Ben Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Bölümü 20212669 numaralı öğrencisi Kübra Uğuz.
' Yetişkinlerde Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri , Aldatma Eğilimleri ve Duygu Dışavurumları'' üzerine bir tez çalışması bir tez çalışması üzerinde ilerlemek istiyorum . Size ait olan ' ALDATMA EĞİLİM ÖLÇEĞİ (AEÖ)'ni kullanmak istiyorum ve sizden izin talep ediyorum .
Teşekkür ediyorum .

İletişim Bilgileri

Demet Polat 26 Nis
alıcı: ben

Kimden Demet Polat demetpolat1980@hotmail.com
Alıcı kübra uğuz kubrau64@gmail.com
Tarih 26 Nis 2022 14:45
Standart şifreleme (TLS)
Daha fazla bilgi

Merhabalar kullanabilirsiniz, iyi çalışmalar dilerim.

iPhone'umdan gönderildi

KKTCELL 20:15 %81

Ölçek Kullanım İzni Talebi Gelen kutusu

ben 16 Nis
alıcı: nsumer

Merhaba
Ben Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Bölümü 20212669 numaralı öğrencisi Kübra Uğuz. '' Yetişkinlerde Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri , Aldatma Eğilimleri ve Duygu Dışavurumları'' üzerine bir tez çalışması bir tez çalışması üzerinde ilerlemek istiyorum . Size ait olan ' İLİŞKİ ÖLÇEKLERİ ANKETİ 'ni kullanmak istiyorum ve sizden izin talep ediyorum .
Teşekkür ediyorum .

İletişim Bilgileri:

Nebi Sümer 17 Nis
alıcı: ben

Kimden Nebi Sümer nsumer@metu.edu.tr
Alıcı kübra uğuz kubrau64@gmail.com
Tarih 17 Nis 2022 15:32
Standart şifreleme (TLS)
Daha fazla bilgi

Memnuniyetle kullanabilirsiniz
İyi çalışmalar
Nebi Sümer

iPhone'umdan gönderildi

Ek 8 Etik Kurul Onayı

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

03.07.2023

Sayın Kübra Uğuz

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2022/1325 proje numaralı ve "Romantik İlişkilerde Bağlanma Stillerinin , Aldatma Eğilimi ve Duygu Dışavurumunu Yordama Gücü" başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Prof. Dr. Aşkın KİRAZ

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Koordinatörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.

Ek 9 İntihal Raporu

KÜBRA UĞUZ TEZ

ORİJİNALLİK RAPORU

%15	%13	%2	%7
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	docs.neu.edu.tr İnternet Kaynağı	%8
2	Submitted to Istanbul Gelisim University Öğrenci Ödevi	%1
3	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	%1
4	Submitted to The Scientific & Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) Öğrenci Ödevi	%1
5	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	<%1
6	reyhannurayduman.blogspot.com İnternet Kaynağı	<%1